Газета Верховної Ради України

Голос України

№ 32 (2532) ■ Вівторок, 20 лютого 2001 року ■ Ціна договірна

«Земля моя, ім'я твоє — Донбас»

У сиву давнину в цих краях полювали скіфи. Тут стояли шатра половців, відбувалися події, описані в «Слові о полку Ігоревім». Нині — це промислове серце України, край безмежних щедрот, героїв звитяжної праці і... колиска плеяди славетних митців.

(Закінчення на 11-й стор.).

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

■ *1889 р. Народився класик української музики Левко Ревуцький.*

■ *1894 р. У с. Кальнику (Вінниччина) народився Ярослав Івашкевич, видатний польський письменник. Навчався в Київському університеті.*

■ *1907 р. Почала роботу II Державна дума Росії з українською депутатською громадою в ній.*

■ *1956 р. Пуск Теребле-Ріцької ГЕС, першої на Закарпатті.*

20 лютого

Генпрокурор не підзвітний, але відповідальний

У середу, 21 лютого, Верховна Рада заслухає інформацію Генерального прокурора України Михайла Потебенька про діяльність Генпрокуратури. Таке рішення прийнято на погоджувальній раді голів комітетів, депутатських фракцій та груп. Однак чи побачать депутати на парламентській трибуні особисто М. Потебенька, чи їм доведеться задовольнитися його письмовою інформацією, поки що залишається загадкою.

(Закінчення на 2-й стор.).

Вгамуйте апетит, монополісти

Понад 87 тисяч гривень штрафів стягнуто з херсонських підприємств-монополістів протягом 2000 року

Обласним відділенням Антимонопольного комітету припинено дію договорів, котрими «Херсонводоканал» зобов'язував споживачів, які побажали встановити індивідуальні лічильники води, «проходити» процедуру їх вивірення в лабораторії цього підприємства власним коштом.

За «дискримінаційні» тарифи на доставку окремих періодичних видань було оштрафовано обласну дирекцію «Укрпошти». Нав'язування послуг у вигляді масової «кабелізації» потягло за собою штрафні санкції щодо телекомпанії «Вікторія».

Столиця

Хочеш квартиру — підтримай експеримент

За шість років у столиці збудовано півтора мільйона квадратних метрів житла (а це — 20 тисяч квартир). З них мільйон — за кошти, залучені холдинговою компанією «Київміськбуд» і банком «Аркада». Про це йшлося на засіданні наглядової ради з питань реалізації Закону України «Про проведення експерименту в житловому будівництві на базі ХК «Київміськбуд».

(Закінчення на 3-й стор).

Вибухівку — до держадміністрації

Працівники Іллінецького райвідділу міліції на Вінниччині, щоб не виставляти охорону біля небезпечних знахідок — двох снарядів і міни часів минулої війни, привезли їх на зберігання до... райвідділу міліції. У Жмеринці у такій ситуації виявили ще більше винахідливості: для знайденого снаряду тимчасово виділили місце у... підсобному приміщенні районної держадміністрації.

(Закінчення на 3-й стор).

Гірники оголошують передстрайковий стан

Збори представників Незалежної профспілки гірників України, які відбулися у Вугледарі Донецької області, вирішили оголосити на підприємствах галузі передстрайковий стан. До 1 березня трудові колективи мають визначитися із участю в страйку, дату початку акції протесту буде оголошено пізніше. Таке рішення пов'язане із погіршенням стану оплати за спожите вугілля і збільшенням боргів у заробітній платі шахтарів.

(Закінчення на 3-й стор).

Фото Володимира СЛОТИ.

«SOS» подають рятувальники

Тривають рятувальні роботи в Черкасах на Дніпрі біля залізничного мосту, де ще 15 липого провалилося під лід кілька десятків рибалок. Тоді крижаний острів, на якому перебувало близько ста любителів зимового лову, підмила течія — ламкий лід не зміг втримати таку велику кількість людей...

(Закінчення на 3-й стор).

МЕНША СОБІВАРТІСТЬ — БІЛЬШИЙ ПРИБУТОК

Взявши на озброєння це гасло, колектив Алчевського металургійного комбінату постійно нарощує випуск своєї продукції. І якщо торік підприємство отримало близько 130 мільйонів гривень прибутку, то нинішнього року сподіваються на не менші дивіденди. Принаймні без роботи металурги не сидять, а доменні цехи не простоюють.

Фото Вадима ЛІСНОГО (Укрінформ).

Те, що було в Києві, — не «Мулен Руж»!

«Мулен Руж» категорично заявляє, що його трупа не виступала в Києві. Про це йдеться в прес-релізі, розповсюдженому адміністрацією славетного паризького кабаре. «Це випадок шахрайства і обману з використанням імені «Мулен Руж» і його продукції... Адміністрація кабаре хоче нагололосити, що воно не має угод щодо зарубіжних вистав чи турів з будь-якою організацією», — написано в повідомленні для ЗМІ. «Мулен Руж» залишає за собою право звернутися із судовим позовом проти компанії, яка «узурпувала його ім'я та імідж».

(Закінчення на 3-й стор).

Я вам пишу...

Випробувана роками

«Голос України» передплачую дев'ять років. За фахом я юрист, тож газета ВР — моя вірна порадниця, мій перший вісник про нове в законодавстві. Та не лише цим вона приваблює. Актуальні і правдиві статті вся моя родина читає із задоволенням. Особливо цікаві для нас, жителів південних регіонів, матеріали кореспондента в Одеській та Миколаївській областях Георгія Воротнюка.

Цього року мені випав виграш — годинник. Звичайно, було дуже приємно. Але навіть без цієї усмішки долі я все одно вкотре передплатив би газету, випробувану роками. Так тримати, шановні!

Віктор ГОРДІЄНКО, ветеран праці та органів МВС України.

Любашівка Одеської області.

■ *На залізничній станції Шевченкове Черкаської області за підозрою у викраденні 9-місячної дитини затримано 26-річну мешканку Миколаєва. Малюка повернуто матері.*

■ *Спорудження через Керченську затоку багаторівневої переправи, яка з'єднає Крим та Краснодарський край Росії, плановано розпочати вже цього року.*

P. S.

Спорт

Стабільність...

На попередній Всесвітній зимовій універсіаді хокейна збірна України стала чемпіоном. І от тепер в Закопаному (Польща) українські хокеїсти-студенти знову успішно склали чергову «сесію», здобувши бронзові нагороди.

Спортивну добірку читайте на 3-й сторінці.

Наша адреса в Internet на сервері української преси: http://uamedia.visti.net/golos/

Генпрокурор не підзвітний, але відповідальний

(Початок на 1-й стор.).

Генпрокурор, за словами Голови Верховної Ради Івана Плюща, 15 лютого передав до парламенту для ознайомлення всіх народних депутатів листа з інформацією про діяльність Генпрокуратури. Однак у цьому листі М. Потебенько заявляє, що він не підзвітний парламенту, а отже, не виступатиме з парламентської трибуни. Як прокоментував перший заступник голови парламенту Віктор Медведчук, Генпрокурор за Конституцією справді не підзвітний і не підконтрольний ВР, але у зв'язку з тим, що парламент надає згоду на його призначення, Генпрокурор відповідальний перед парламентом. «Форма звіту може бути різна, — сказав І. Плющ,— але навіть після заслуховування інформації депутати можуть приймати рішення, у тому числі і про недовіру Генпрокурору».

Як зазначив голова Комітету ВР з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності Іван Білас, яким має бути звіт чи інформація Генпрокурора — усним чи письмовим, не визначено ані в Конституції, ані в законі про Генпрокуратуру. За словами лідера депутатської групи «Солідарність» Петра Порошенка, сьогодні, на думку більшості парламентських юристів, стаття 2 Закону про прокуратуру містить певні суперечності з Конституцією. На підставі цього ВР не має можливості заслухати звіт Генпрокурора, але в змозі у будь-який час висловити йому недовіру, що означає відставку Генпрокурора.

Наслідки розгляду цього питання у парламенті депутати прогнозують по-різному. Скажімо, на думку лідера комуністів Петра Симоненка, оскільки нинішнім складом Генпрокуратури порушено ряд кримінальних справ щодо народних депутатів, усе залежатиме «від домовленостей, як розглядатиметься конкретна кримінальна справа». Віктор Медведчук упевнений, що питання про недовіру М. Потебенку не буде позитивно вирішено і 226 голосів не набереться. Лідер фракції «Батьківщина» Олександр Турчинов наголосив, що в інформації, поданій Генпрокурором до парламенту, «не має жодних пояснень, конкретних нових фактів щодо розслідування резонансних справ, жодних відповідей на запитання, які сьогодні порушують громадськість та ЗМІ». Генпрокурор, за словами О. Турчинова, «просто хоче сховатися від парламенту». Іван Плющ від будь-яких прогнозів утримався.

Напруженим обіцяє бути весь пленарний тиждень у парламенті. У вівторок депутати обговорять законопроекти про затвердження прожиткового мінімуму на 2001 рік, про особливості приватизації державного пакета акцій у статутному фонді ВАТ «Рівнеазот», про особливості приватизації майна підприємств ПЕК, концепцію захисту населення від наслідків аварії на ЧАЕС. У середу, окрім інформації Генпрокурора, парламент заслухає інформацію тимчасової спеціальної комісії ВР з розслідування обставин зникнення журналіста Г. Гонгадзе, а також тимчасової парламентської комісії з вивчення політичної ситуації у Василькові. У п'ятницю в парламенті звітуватиме про свою діяльність Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення. Серед проектів законів, запланованих для голосування у четвер, — про політичні партії з пропозиціями Президента, у другому читанні Цивільний та Кримінальний кодекси, закони про судоустрій, про державний борг, а також постанова про затвердження у цілому порядку денного 7-ї сесії ВР.

Юліана ШЕВЧУК.

Неявка тільки посилить критику

Довкола того, чи зобов'язаний Генпрокурор України звітувати перед парламентом, виникла досить складна юридична дискусія, наголосив на прес-конференції заступник Голови Верховної Ради України Степан Гавриш. Відповідно до Конституції парламент може висловити недовіру Генпрокурору, внаслідок чого має відбутися його відставка, однак цієї норми немає в законі про прокуратуру.

С. Гавриш висловив сподівання, що М. Потебенко таки з'явиться 21 лютого у сесійній залі, якщо він «зацікавлений у посиленні правової системи в державі й боротьби зі злочинністю». Неявка Генпрокурора, на думку С. Гавриша, тільки посилить критичне ставлення депутатів до нього.

Коментуючи так зване «звернення трьох», С. Гавриш наголосив, що Голова Верховної Ради мав не лише юридичне чи політичне, а й моральне право підписувати таке звернення. Адже відповідно до статті 88 Конституції голова парламенту має право представляти Верховну Раду в зносинах з іншими органами влади і громадянським суспільством. Загалом нинішню політичну ситуацію у державі заступник голови парламенту оцінив «як надзвичайно складну». На його погляд, «в основі нової політики і діях української влади має бути принцип моральності: говорити правду і бути відкритим до діалогу з тими частинами суспільства, які мають іншу точку зору».

Якщо Президент України накладе вето на новий виборчий закон за пропорційною системою, С. Гавриш бачить два шляхи розвитку ситуації. Або парламент погодиться з певною частиною зауважень Президента і, доопрацювавши закон відповідно до Конституції, знову направить його на підпис главі держави. Або, якщо вдасться подолати вето, — у Президента чи в народних депутатів є право звернутися за тлумаченням до Конституційного Суду.

Особисто Степан Гавриш вважає, що пропорційна система виборів «не відповідає українському прогресу» і перспектив для подолання вето не бачить. «Замість законодавчого процесу парламент втягнеться у проблеми політично-корпоративної боротьби», — заявив він.

Юліана ШЕВЧУК.

Фотофакт

Мати зниклого журналіста Георгія Гонгадзе Леся виступає на мітингу біля наметового містечка в центрі Києва. Поруч — співкоординатор акції «Україна без Кучми» Юрій Луценко.

Фото Дмитра ГАВРИША (УНІАН).

Почути й побачити — ще не все

На Одещині 45 відсотків населення становлять національні меншини. Передусім це росіяни, болгари, румуни та інші народності. Їхнє соціальне самопочуття не гірше і не краще, ніж українців, а економічні негаразди спільні для всіх. Проте чимало є етнічних проблем. З одного боку, на Одещині багато робиться для розвитку культур, збереження звичаїв національних меншин. У школах діти вивчають рідну мову, мовами національних меншин випускаються газети й телерадіопрограми, діють товариства, організовуються свята й фестивалі. На це в обласному бюджеті передбачені відповідні кошти.

Разом з тим у школах, наприклад, рідну мову, літературу та деякі інші предмети учні змушені засвоювати за підручниками, виданими, скажімо, у Болгарії чи Румунії. Орієнтація підручників доволі своєрідна, любові до України у такий спосіб дітям не прищепиш. Чи не тому юні таланти так прагнуть подальшу освіту здобувати за рубежем, звідки, як правило, не повертаються.

Тим часом Міносвіти власних підручників не продукує, бо малі тиражі невигідні. Про все це говорилося на виїзному засіданні Комітету ВР з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин під головуванням Геннадія Удовенка.

Керівник облради та облдержадміністрації Сергій Гриневецький звернув увагу народних депутатів ще на одну гостру проблему, яка непокоїть мешканців краю. Вона стосується емігрантів. Кількість осіб, зареєстрованих у Причорномор'ї, які просять надати їм статус біженців, весь час збільшується. Сьогодні це вже 3 тисячі чоловік. І хоча в Одесі закінчується облаштування першого у країні регіонального пункту з приймання біженців, питання цим не вирішується. Адже новоприбулим необхідно створювати умови для соціальної адаптації.

Почуте й побачене на Одещині необхідно буде узагальнити в законотворчій роботі парламенту, наголошувалося на засіданні.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Суб'єктивна думка оглядача

Дихайте глибше — ви здивовані

Сьогодні в підкилимних пропагандистів і агітаторів перегріті клеми від перезбудження: хто опозиція, де опозиція, чому опозиція? Простодушний В. Бирзул з Першого національного від ретельності вибовкнув найбільший секрет держави: правильна опозиція — це Вітренко і Симоненко... А то ми не знали, наївні, для чого на Банковій при нагоді витрушують з рукава «альтернативу реформаторському і державницькому курсу Президента». А тут усе змішалося в недатському некоролівстві. Яка альтернатива з боку Рухів чи ПРП, наприклад? Хоча, перепрошую, вона таки є. Як ми здогадувалися, а після Дніпропетровська переконалися, де чия «державницька» позиція наближається до практики і теорії «вічно живого» вчення, яким традиційно козиряє лише «правильна» опозиція.

І сам Леонід Данилович не визнає учасників акції «Україна без Кучми» за альтернативу «Президентові, який з усією відповідальністю...». Яка це опозиція, роздратовано дивується Леонід Кучма. Хоча, здавалось би, що тут незрозумілого: або-або. Або «Україна без Кучми», або «Кучма без неї». Все чітко, як по два боки лінії фронту. І якщо з глибоких окопів опозиційні сили видаються схожими на «конгломерат», то це проблема тих, хто окопався.

Утім, не тільки Леонід Кучма дивується «самозванцями» під гаслами «дембель-2001». Міністр палива та енергетики Сергій Єрмилов також не може приховати подиву, чому прем'єр такий до нього неприхильний, що вже вкотре пропонує провести між головним енергетиком і його кріслом демаркаційну лінію. Свого часу Єрмилова в саботуванні реформ у галузі звинувачувала Юлія Тимошенко. Вона, пригадую, також висловлювала занепокоєння, що пан Єрмилов потрапив під вплив одного з олігархічних кланів. А тепер уже міністр ділиться з читачами однієї з дуже «незалежних» газет, кому ми повинні завдячувати успіхами в енергетиці. А що вони є, цього не заперечать навіть сателіти кланів. Адже міжнародні фінансові організації навіть після арешту екс-віце-прем'єра схвально відгукуються про її діяльність протягом минулого року. Директор Світового банку по Україні Лука Барбоне зазначає: «Реформи в енергетиці — одне з найбільших досягнень в Україні, які додають країні авторитету та поваги». Отже, з'ясовується, що на авторитет, згідно з одкровеннями Сергія Єрмилова, попрацював... Президент. Схоже, саме нам час дивуватися. Доки Леонід Кучма запроваджував «наукову організацію» розрахунків за енергію, Юлія Володимирівна у кріслі віце-прем'єра лобіювала інтереси Єдиних енергетичних систем. Можливо, хтось і повірить у цю нісенітницю, але в Генпрокуратурі легковірних точно немає. Стали б вони ворушити минуле Тимошенко і потрясати незаповненою декларацією, якби доля підкинула їм шанс — звинуватити «лук'янівську бранку» у свіжому криміналі: використання службових повноважень для власного збагачення.

А це привід здивуватися усім світом: Президент вважає, що опозиційного журналіста Георгія Гонгадзе справді немає в живих — попри попереднє оптимістичне запевнення у Німеччині. «Я технар і вірю цифрам», —зізнався російському телеканалу РТР Леонід Кучма. А вірить він цифрі 99,6. Залишається чекати, чи не скористаються технічною освітою Президента і в Генпрокуратурі, яку тільки через суд змусили визнати рідних Георгія потерпілими.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

«Хлопці з Олександрії» погрожують

Анонімного листа з погрозою фізичною розправи отримав лідер Кіровоградської обласної організації УСДП Володимир Панченко після того, як за дорученням Координаційної ради із захисту конституційних прав громадян через засоби масової інформації звернувся до голови облдержадміністрації Василя Моцного та його першого заступника Миколи Лавренка з питання про їхні службові зловживання, які начебто мали місце. Значна частина запитань стосувалася саме олександрійського періоду життя названих керівників, тож і підпис «хлопці з Олександрії» промовистий. Хоча... Як стверджує Володимир Панченко, штемпель на конверті був місцевий — кіровоградський.

До речі, це вже не перша погроза визнаному лідерові кіровоградської опозиції.

В. Панченко змушений був звернутися до правоохоронних органів з відповідною заявою, а також письмово повідомив голову облдержадміністрації Василя Моцного.

— Погроза пов'язана з моєю громадсько-політичною діяльністю, — сказав Володимир Панченко на зустрічі із журналістами, — і в разі якщо зі мною, не дай Боже, щось станеться, хочу попередити роботу правоохоронним органам, аби вони даремно не вишукували інших причин і мотивів.

Олег БОНДАР.

Кіровоград.

Акції

Учасники акції протесту «Україна без Кучми» обідають біля своїх наметів у центрі Києва.

Фото Дмитра ГАВРИША (УНІАН).

В. Бирзул з Першого національного вибовкнув секрет держави: правильна опозиція — це Вітренко і Симоненко...

Хочеш квартиру — підтримай експеримент

Столиця

(Початок на 1-й стор.).

Нагадаємо, ще недавно будівельний комплекс столиці був на межі зупинки. А нині «Київміськбуд» не тільки зводить нові квартири, а й має з цього прибутки. До речі, основним інвестором стало населення, частка якого становить близько 80 відсотків від загального обсягу фінансування. А загалом же під час експерименту залучено 830 мільйонів гривень. Через півроку, за прогнозами фахівців, показник сягне мільярда.

Діловий тандем ХК «Київміськбуд» і банку «Аркада» не лише повернув довіру громадян, які донедавна жахалися самого слова «внески». Холдингова компанія і банк спонукали молодь замислитися про своє майбутнє—обсяги пенсійних вкладів «Аркади» вже перевищили чотири мільйони гривень. Ці кошти йдуть на довгострокове кредитування населення та інвестування будівництва житла під заставу того самого житла.

Перший віце-прем'єр-міністр України Юрій Єхануров охарактеризував кредитування житла фізичних осіб на 20—30 років як норму цивілізованого життя. До того ж, експеримент активно підтримує столична влада.

«Київміськбуд» поповнює і державну скарбницю. Торік відрахування становили майже 180 мільйонів гривень.

До речі, за словами президента холдингової компанії «Київміськбуд» Володимира Поляченка, цьогоріч компанія планує здати в експлуатацію близько мільйона квадратних метрів житла. І якісного, і недорогого.

Наталя ЯРЕМЕНКО.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

«SOS» подають рятувальники

Знак біди

(Початок на 1-й стор.).

Першими опівдні сигнали про допомогу почули рятувальники міської рятувальної станції № 2, розташованої поблизу місця трагедії. Начальник станції Гай Ситар разом з двома матросами одразу кинулися на човні до потопаючих. Пізніше приєдналася аварійно-рятувальна служба управління з питань надзвичайних ситуацій... Згодом два приватні човни також прийшли на допомогу.

...З крижаної купелі вдалося врятувати одинадцятьох. Вісьмох витягли з води мертвими. Скількох ще людей поглинула річка — невідомо. Адже порибалити вирушають сюди з усієї області, причому на кілька днів. Тому ще не всі родичі потерпілих забили на сполох...

Чи можна було уникнути страшної трагедії? Після аналізу стану Черкаської рятувально-водолазної служби можна твердити: ні. І найперше тому, що матеріально-технічна база цієї служби просто катастрофічна. За десять останніх років для рятувальників не придбано жодного плавзасобу, не перераховано коштів для придбання запчастин, пального, медикаментів, обладунків для водолазів. Якщо сталася біда і катеру з водолазами потрібно вийти на пошуки, то про бензин, мастило, акумулятор повинні подбати... родичі постраждалого. Торік на водоймах області загинуло близько 200 осіб.

За інструкцією на станції має бути п'ять весельних та два моторних човни. Натомість немає жодного. Скорочено за відсутністю фінансування матросів-рятувальників. Улітку на воді їх повинно бути 10—20. Залишено 4. На станції працює лише один водолаз. Мізерна зарплата — 118 гривень — неадекватна ризикові, на який щоразу наражаються на глибині люди цієї мужньої професії. Ось чому з належних 13 водолазів, котрі мали б обслуговувати три рятувальні станції Черкас, у строю лише два.

Нині тривають розмови про перереєстрацію громадської РВС в обласну комунальну аварійно-рятувальну службу. Але до підпорядкування її управлінню з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення. А доки влада вирішує, кому віддати "голу і босу" рятувально-водолазну службу, рятувальники самі подають сигнали «SOS».

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаська область.

***

Тим часом у водоймищі біля села Сивашівка Новотроїцького району, що на Херсонщині, знайдено тіла трьох з чотирьох рибалок, які ставили сіті в ніч з п'ятниці на суботу.

А на Кременчуцькому водосховищі в Золотоніському районі тієї-таки Черкаської області під лід провалилися троє рибалок. На жаль, одного з них врятувати не вдалося.

Проте трагічні випадки не зупиняють любителів зимового лову. Для багатьох з них це чи не єдиний спосіб заробити хоч якісь гроші.

Гірники оголошують передстрайковий стан

(Початок на 1-й стор.).

НПГУ приєднається до акції «Україна без Кучми» та Форуму національного порятунку, йдеться в резолюції зборів. Крім того, профспілкові активісти зажадали від Президента та Прем'єр-міністра України усунути від виконання обов'язків міністра палива та енергетики Сергія Єрмилова та директора департаменту вугільної промисловості міністерства Віктора Хамуляка — «за дії, які призвели до розвалу у вугільній галузі».

Ліна КУЩ.

Те, що було в Києві, — не «Мулен Руж»!

(Початок на 1-й стор.).

Кілька тижнів головні телеканали крутили рекламу, обіцяючи протягом трьох вечорів (9, 10, 11 лютого) «незабутні враження від виступу найкрасивіших жінок Франції». Ті, хто купилися й виклали від 30 до 1000 гривень (стільки коштували квитки), враження таки отримали. Щоправда, не ті, які їм обіцяли. Очевидці запевняють, що обіцяної «краси Франції» вони не побачили. Виступ був погано відрежисований, непрофесіональний і не завжди пристойний...

Власне, саме з такою скаргою до Посольства України у Франції і прийшла представниця «Мулен Руж» пані Фанні Рабасс. Як повідомив прес-секретар посольства Олександр Горьков, вона заявила, що якась танцювальна група виступила в Києві під маркою «Мулен Руж». За її інформацією, цей виступ був більше порнографією, аніж мистецтвом. Тому пані Рабасс попросила в посольстві адреси провідних українських ЗМІ, щоб надіслати спростування. До речі, за словами Олександра Горькова, «Мулен Руж» узагалі не гастролює. Охочі побачити виступ трупи мусять самі приїздити до Парижа...

То хто ж виступав на сцені палацу культури «Україна»? У Посольстві Франції та Французькому культурному центрі, який зазвичай опікується гастролями французьких колективів, цього також не знали. Врешті-решт,згадавши, що рушій прогресу — реклама, ми зателефонували на телеканал «1+1» (який теж рекламував так званий «Мулен Руж») і просто запитали телефон фірми, котра розміщувала рекламу гастролей. З'ясувалося, фірма називається «Офір». Чим вона займається — це, як сказали в самій фірмі, комерційна таємниця. Директор був дуже зайнятий і поговорити з нами не зміг. Тож спілкувалися виключно з секретаркою Світланою Волковою. Секретарка наполягала, що до Києва привозили справжній «Мулен Руж». При цьому вона вельми цікавилася телефонами кабаре. Дивно, чому таких телефонів немає, якщо фірма організовувала ці гастролі? Втім, телефон ми фірмі «Офір» дали: може, організатори «гастролей» захочуть вибачитися? Також цікаво: скільки глядачів подадуть тепер до суду на організаторів виступу псевдо-«Мулен Ружу»?

Інформація «ГУ».

До речі. Днями було оголошено, що Україна очолює список 58 країн з низькими стандартами захисту прав інтелектуальної власності. Список складено Міжнародним альянсом інтелектуальної власності.

Світ про Україну

Вирішальний момент в історії незалежності

Внутрішньоукраїнські скандали продовжують залишатися в центрі уваги впливових зарубіжних мас-медіа. Журнал **«Економіст»** у статті «Слабкий український президент» писав: «На перший погляд, шанси на зміщення президента Кучми, його олігархічного оточення і силовиків здаються неймовірно очевидними. Скандал з приводу причетності до вбивства журналіста Георгія Гонгадзе і загадкове прослуховування приватних бесід неабияк зашкодили українському лідерові. Записи, якщо вони автентичні, покажуть його таким, що брудно лається, корумпованим і навіть, можливо, співучасником убивства. Спростування влади поки що плутані й непереконливі». Британська **«Файненшел таймс»** чергову статтю про наші події назвала «Втрачена країна». «Якщо президент каже про можливість колапсу своєї власної країни, — настала криза. Якраз такий випадок нині має місце в Україні. Кучма, який перебуває в облозі, найпевніше, збереже свою посаду. Але його проблеми, пов'язані зі вбивством і скандалом із підслуховуванням, перевершують його здатність керувати країною. Тим паче, що й раніше цей талант був надзвичайно малий», — констатує ФТ. А американська **«Вашингтон пост»** пише: «Скандал виник у вирішальний у 10-річній історії української незалежності момент. Це дасть змогу визначити, чи є 47-мільйонна Україна... замаскованою, радянського стилю диктатурою, як сусідня Білорусь. Також можна буде зробити висновок: чи Україна прямує на Захід, на що сподівається Кучма, чи повертається в орбіту Росії».

! У номер

Вінниця

Вибухівку — до держадміністрації

(Початок на 1-й стор.).

Такі факти наводили на обласній нараді з питань цивільної оборони. Їх кваліфіковано як грубе порушення правил техніки безпеки, адже до біди — один крок. За даними обласного управління з надзвичайних ситуацій, торік зареєстровано 231 надзвичайну подію. Здебільшого біда сталася саме через порушення правил техніки безпеки на виробництві й у побуті. Загинуло 260 осіб, 18 із яких — діти. Наприкінці року, як відомо, ще й природа позбиткувалася: наслідки стихійного лиха, якого зазнала область у листопаді—грудні, не вдалося ліквідувати донині.

Спорт

Події та результати

■ Всесвітня зимова універсіада. Закопане (Польща). Напередодні закриття змагань фінішував хокейний турнір. Золоті нагороди дісталися збірній Словаччини, яка виграла в команди Канади — 4:2. У поєдинку за третє місце Україна перемогла збірну Чехії — 4:3. За нашу команду виступали: воротарі — Пашинський («Сокіл»), Федоров («Беркут»); оборонці — Бернацький, Муханов, Побєдоносцев, Щербатюк (усі — «Сокіл»), Гоменюк (НТУУ—КПІ), Ісаєнко, Лясковський, Полоницький (усі — «Беркут»); нападники — Буточнов, Панченко, Сагло, Харченко (усі — «Сокіл»), Бондарєв (ХК «Київ), Рублівський, Шафаренко (обидва — НТУУ—КПІ), Бобкін, Воюш, Дехтяренко, Дяченко, Куликов (усі — «Беркут»).

Шеф команди — заслужений тренер України Михайло Воробйов, головний тренер Володимир Андреєв, тренер Анатолій Хоменко.

■ Гандбол. Жінки. Ліга чемпіонів. Груповий турнір. «Спартак» (Україна, Київ) — «Грабопласт» (Угорщина). 39:28 (20:12). Хоча спартаківки вже зійшли з дистанції, але мотивацію мали ще й яку. Адже перемога (з перевагою у п'ять м'ячів і більше) надала право киянкам у наступному розіграші Ліги чемпіонів стартувати одразу в основних змаганнях.

■ Легка атлетика. Покателло (США). Американка Стейсі Драгіла протягом минулої суботи двічі поліпшувала світовий рекорд у стрибках із жердиною — 4 метри 66 сантиметрів і 4 метри 70 сантиметрів.

■ Боротьба. Понад 600 найсильніших атлетів із 50 країн (до них входить і Україна) приїдуть до Нью-Йорка, де 26—29 вересня відбудуться чемпіонати світу з вільної та греко-римської боротьби. Ці турніри прийматиме славнозвісний «Медісон сквер гарден». Найдешевші квитки коштуватимуть по 10 доларів, найдорожчі — по 800.

■ Футбол. Чемпіонат Італії. У черговому турі серії А «Мілан», виступаючи вдома, останньої миті вирвав нічию у «Болоньї» — 3:3. Утім, ми маємо певну втіху. Мілані в першому таймі вели перед (2:0) завдяки двом влучним ударам Андрія Шевченка, який з 15 м'ячами знову перший у суперечці найкращих бомбардирів.

У п'ятому колі кубка Англії «Ліверпуль» виграв у «Манчестер сіті» — 4:2 (один м'яч у переможних провів вихованець українського футболу Андрій Канчельскіс). Окрім ліверпульців, до наступного кола вийшли також, що нам дуже приємно, і «Тоттенгем» та «Арсенал», за які виступають Олег Лужний та Сергій Ребров. У цьому списку ще й «Вестгем» і «Лестер».

В. Б.

Львів

Знайомство з регіонами

Упродовж двох днів у Львові перебував посол США в Україні Карлос Паскуаль. Він намагався вникнути в усі проблеми міста, збагнути його особливості. Посол зустрічався з офіційною владою та журналістами, побував у редакціях газет «Експрес» та «Високий замок», взяв участь у «круглому столі» представників ЗМІ регіону.

Сеул

Масові звільнення на «Деу Моторс»

Учора представники профспілки "Деу Моторс" вийшли на масову демонстрацію в Сеулі. Їх не змогли зупинити навіть поліцейські, яких демонстранти просто облили водою. Протест спричинений рішенням адміністрації звільнити 1 751 робітника. Нині корпорація переживає не найкращі часи і вважає звільнення заходом вимушеним і необхідним.

Фото АП.

То хто ж виступав на сцені палацу культури «Україна»?

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами

Цей Закон є спеціальним законом з питань оподаткування, який установлює порядок погашення зобов'язань юридичних або фізичних осіб перед бюджетами та державними цільовими фондами з податків і зборів (обов'язкових платежів), нарахування і сплати пені та штрафних санкцій, що застосовуються до платників податків контролюючими органами, у тому числі за порушення у сфері зовнішньоекономічної діяльності, та визначає процедуру оскарження дій органів стягнення.

Цей Закон не регулює питання погашення та обслуговування кредитів, наданих за рахунок бюджетних коштів або позик, залучених державою чи під державні гарантії, інших зобов'язань, що випливають з угод, укладених державними органами та/або від імені держави, які регулюються нормами цивільного законодавства та іншими законами з питань державного боргу та його обслуговування.

Цей Закон не регулює також питання погашення податкових зобов'язань або стягнення податкового боргу з осіб, на яких поширюються процедури, визначені Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні:

1.1) платники податків — юридичні особи, їх філії, відділення, інші відокремлені підрозділи, що не мають статусу юридичної особи, а також фізичні особи, які мають статус суб'єктів підприємницької діяльності чи не мають такого статусу, на яких згідно з законами покладено обов'язок утримувати та /або сплачувати податки і збори (обов'язкові платежі), пеню та штрафні санкції;

1.2) податкове зобов'язання — зобов'язання платника податків сплатити до бюджетів або державних цільових фондів відповідну суму коштів у порядку та у строки, визначені цим Законом або іншими законами України;

1.3) податковий борг (недоїмка) — податкове зобов'язання (з урахуванням штрафних санкцій за їх наявності), узгоджене платником податків або встановлене судом (арбітражним судом), але не сплачене у встановлений строк, а також пеня, нарахована на суму такого податкового зобов'язання;

1.4) пеня — плата у вигляді процентів, нарахованих на суму податкового боргу (без урахування пені), що справляється з платника податків у зв'язку з несвоєчасним погашенням податкового зобов'язання;

1.5) штрафна санкція (штраф) — плата у фіксованій сумі або у вигляді відсотків від суми податкового зобов'язання (без урахування пені та штрафних санкцій), яка справляється з платника податків у зв'язку з порушенням ним правил оподаткування, визначених відповідними законами;

1.6) примусове стягнення — звернення стягнення на активи платника податків у рахунок погашення його податкового боргу, без попереднього узгодження його суми таким платником податків;

1.7) активи платника податків — кошти, матеріальні та нематеріальні цінності, що належать юридичній або фізичній особі за правом власності або повного господарського відання;

1.8) картотека — реєстр розрахункових або виконавчих документів, надісланих обслуговуючому банку платником податків або органом стягнення та не оплачених у строк у зв'язку із браком коштів на такому рахунку;

1.9) податкове повідомлення — письмове повідомлення контролюючого органу про обов'язок платника податків сплатити суму податкового зобов'язання, визначену контролюючим органом у випадках, передбачених цим Законом;

1.10) податкова вимога — письмова вимога податкового органу до платника податків погасити суму податкового боргу;

1.11) податкова декларація, розрахунок (далі — податкова декларація) — документ, що подається платником податків до контролюючого органу у строки та за формою, встановленими законодавством, на підставі якого здійснюється нарахування та /або сплата податку, збору (обов'язкового платежу);

1.12) контролюючий орган — державний орган, який у межах своєї компетенції, визначеної законодавством, здійснює контроль за своєчасністю, достовірністю, повнотою нарахування податків і зборів (обов'язкових платежів) та погашенням податкових зобов'язань чи податкового боргу. Вичерпний перелік контролюючих органів визначається статтею 2 цього Закону;

1.13) кошти — гривні або іноземна валюта;

1.14) реструктуризація податкового боргу — відстрочення або розстрочення сплати податкового боргу, накопиченого платником податків станом на встановлену цим Законом дату, а також його часткове списання;

1.15) податковий орган — орган Державної податкової служби України; митний орган — орган Державної митної служби України;

1.16) орган стягнення — державний орган, уповноважений здійснювати заходи із забезпечення погашення податкового боргу у межах компетенції, встановленої законами;

1.17) податкова застава — спосіб забезпечення податкового зобов'язання платника податків, не погашеного у строк. Податкова застава виникає у силу закону. У силу податкової застави орган стягнення має першочергове право у разі невиконання забезпеченого податковою заставою податкового зобов'язання одержати задоволення з вартості заставленого майна перед іншими кредиторами у порядку, встановленому цим Законом.

Стаття 2. Контролюючі органи

2.1. Перелік контролюючих органів

Контролюючими органами є:

2.1.1) митні органи — стосовно ввізного та вивізного мита, акцизного збору, податку на додану вартість, інших податків і зборів (обов'язкових платежів), які відповідно до законів справляються при ввезенні (пересиланні) товарів і предметів на митну територію України або вивезенні (пересиланні) товарів і предметів з митної території України;

2.1.2) установи Пенсійного фонду України — стосовно внесків до Пенсійного фонду України;

2.1.3) установи Фонду соціального страхування України — стосовно внесків до Фонду соціального страхування України;

2.1.4) податкові органи — стосовно податків і зборів (обов'язкових платежів), які справляються до бюджетів та державних цільових фондів, крім зазначених у підпунктах 2.1.1 — 2.1.3 цього пункту.

2.2. Компетенція контролюючих органів

2.2.1. Контролюючі органи мають право здійснювати перевірки своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати лише стосовно тих податків і зборів (обов'язкових платежів), які віднесені до їх компетенції цим пунктом.

Порядок контролю з боку митних органів за сплатою платниками податків податку на додану вартість та акцизного збору встановлюється спільним рішенням центрального податкового органу та центрального митного органу.

2.2.2. Інші державні органи не мають права проводити перевірки своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), у тому числі за запитами правоохоронних органів.

2.3. Органи, уповноважені здійснювати заходи з погашення податкового боргу (органи стягнення)

2.3.1. Органами, уповноваженими здійснювати заходи з погашення податкового боргу (далі — органи стягнення), є виключно податкові органи, а також державні виконавці у межах їх компетенції.

Стаття 3. Підстави для примусового стягнення активів та визначення бюджетного фонду

3.1. Підстави для примусового стягнення активів платника податків

3.1.1. Активи платника податків можуть бути примусово стягнені в рахунок погашення його податкових зобов'язань виключно за рішенням суду (арбітражного суду). В інших випадках платники податків самостійно визначають черговість та форми задоволення претензій кредиторів за рахунок активів, вільних від заставних зобов'язань забезпечення боргу. У разі, якщо такого платника податків визнано банкрутом, черговість задоволення претензій кредиторів визначається законодавством про банкрутство.

3.1.2. Стягнення податкового боргу за виконавчими написами нотаріусів не дозволяється.

3.2. Бюджетний фонд

3.2.1. У будь-яких випадках, коли платник податків згідно із законами з питань оподаткування уповноважений утримувати податок, збір (обов'язковий платіж), якими оподатковуються інші особи, у тому числі податки на доходи фізичних осіб, дивіденди, репатріацію, додану вартість, акцизні збори, а також будь-які інші податки, що утримуються з джерела виплати, сума таких податків, зборів (обов'язкових платежів) вважається бюджетним фондом, який належить державі або територіальній громаді та створюється від їх імені.

3.2.2. На кошти бюджетного фонду, визначеного підпунктом 3.2.1 цього пункту, не може бути накладено стягнення за причинами, відмінними від стягнення такого податку, збору (обов'язкового платежу).

Стаття 4. Порядок подання податкової декларації та визначення суми податкових зобов'язань

4.1. Податкова декларація

4.1.1. Платник податків самостійно обчислює суму податкового зобов'язання, яку зазначає у податковій декларації, крім випадків, передбачених підпунктом «г» підпункту 4.2.2 пункту 4.2, а також пунктом 4.3 цієї статті.

4.1.2. Податкові декларації приймаються контролюючим органом без попередньої перевірки зазначених у них показників.

4.1.3. Якщо згідно з правилами податкового обліку, визначеними законами, податкова звітність щодо окремого податку, збору (обов'язкового платежу) складається наростаючим підсумком, податкова декларація за результатами останнього податкового періоду року прирівнюється до річної податкової декларації, при цьому остання не подається.

Встановлення форм або методів обов'язкової податкової звітності, які передбачають подання зведеної інформації щодо окремих доходів, витрат, пільг, інших елементів податкових баз, що були раніше відображені у податкових деклараціях або розрахунках з окремих податків, зборів (обов'язкових платежів), не дозволяється, якщо інше не встановлене законами з питань оподаткування.

4.1.4. Податкові декларації подаються за базовий податковий (звітний) період, що дорівнює:

а) календарному місяцю (у тому числі при сплаті місячних авансових внесків), — протягом 20 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного (податкового) місяця;

б) календарному кварталу або календарному півріччю (у тому числі при сплаті квартальних або піврічних авансових внесків), — протягом 40 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного (податкового) кварталу (півріччя);

в) календарному року, крім випадків, передбачених підпунктом «г» підпункту 4.1.4 цього пункту, — протягом 60 календарних днів за останнім календарним днем звітного (податкового) року;

г) календарному року для платників податку на доходи фізичних осіб (прибуткового податку з громадян), — до 1 квітня року, наступного за звітним.

Якщо податкова декларація за квартал, півріччя, три квартали або рік розраховується наростаючим підсумком на підставі показників базових податкових періодів, з яких складаються такі квартал, півріччя, три квартали або рік (без урахування авансових внесків) згідно з відповідним законом з питань оподаткування, така декларація подається у строки, визначені цим пунктом для такого базового податкового періоду. Для цілей підпункту 4.1.4 цього пункту під терміном «базовий податковий період» слід розуміти податковий період, визначений відповідним законом з питань оподаткування.

4.1.5. Якщо останній день строку подання податкової декларації припадає на вихідний або святковий день, то останнім днем строку вважається наступний за вихідним або святковим робочий день.

Граничні строки подання податкової декларації можуть бути збільшені за правилами та на підставах, які передбачені пунктом 15.4 статті 15 цього Закону.

4.2. Визначення податкового зобов'язання контролюючим органом

4.2.1. Якщо згідно з нормами цього пункту сума податкового зобов'язання розраховується контролюючим органом, платник податків не несе відповідальності за своєчасність, достовірність та повноту нарахування такої суми, проте несе відповідальність за своєчасне і повне погашення нарахованого податкового зобов'язання та має право на оскарження цієї суми у порядку, встановленому цим Законом.

4.2.2. Контролюючий орган зобов'язаний самостійно визначити суму податкового зобов'язання платника податків у разі якщо:

а) платник податків не подає у встановлені строки податкову декларацію;

б) дані документальних перевірок результатів діяльності платника податків свідчать про заниження або завищення суми його податкових зобов'язань, заявлених у податкових деклараціях;

в) контролюючий орган виявляє арифметичні або методологічні помилки у поданій платником податків податковій декларації, які призвели до заниження або завищення суми податкового зобов'язання;

г) згідно з законами з питань оподаткування особою, відповідальною за нарахування окремого податку або збору (обов'язкового платежу), є контролюючий орган.

4.2.3. Обов'язок доведення того, що будь-яке нарахування, здійснене контролюючим органом у випадках, визначених підпунктом 4.2.2 цього пункту, є помилковим, покладається на платника податків, за винятком випадків, визначених пунктом 4.3 цієї статті.

4.3. Визначення суми податкового зобов'язання за непрямими методами

4.3.1. Якщо контролюючий орган не може самостійно визначити суму податкового зобов'язання платника податків згідно з підпунктом «а» підпункту 4.2.2 статті 4 цього Закону у зв'язку з невстановленням фактичного місцезнаходження підприємства чи його відокремлених підрозділів, місцезнаходження фізичної особи або ухиленням платника податків чи його посадових осіб від надання відомостей, передбачених законодавством, а також якщо неможливо визначити суму податкових зобов'язань у зв'язку з неведенням платником податків податкового обліку або відсутністю визначених законодавством первинних документів, сума податкових зобов'язань платника податків може бути визначена за непрямим методом. Цей метод може застосовуватися також у випадках, коли декларацію було подано, але під час документальної перевірки, що проводиться контролюючим органом, платник податків не підтверджує розрахунки, наведені у декларації, наявними документами обліку у порядку, передбаченому законодавством.

4.3.2. За непрямим методом податкове зобов'язання визначається за оцінкою витрат платника податків, приросту його активів, кількості осіб, які перебувають з ним у відносинах найму, а також оцінкою інших елементів податкових баз, які приймаються для розрахунку податкового зобов'язання щодо конкретного податку, збору (обов'язкового платежу) відповідно до закону.

Якщо підставою для застосування непрямих методів є відсутність окремих документів обліку, такий метод може застосовуватися виключно для визначення об'єкта оподаткування або його елементів, пов'язаних із такими документами. Якщо платник податків подає інші документи обліку або інші підтвердження, достатні для визначення показників відсутніх документів обліку, непрямі методи не застосовуються.

4.3.3. Методика визначення суми податкових зобов'язань за непрямими методами затверджується Кабінетом Міністрів України за поданням центрального податкового органу, погодженим з державним органом, уповноваженим провадити державну регуляторну політику, і є загальною для всіх платників податків. Порядок застосування непрямих методів визначення суми доходів фізичної особи визначається з урахуванням норм закону з питань оподаткування доходів фізичних осіб.

4.3.4. Застосування непрямого методу для визначення податкових зобов'язань платників податків у випадках, не передбачених цим пунктом, не дозволяється.

4.3.5. Нарахування податкових зобов'язань з використанням непрямого методу може здійснюватися виключно податковими органами. Суми нарахованих податкових зобов'язань можуть бути оскаржені платником податків у загальному порядку, передбаченому цим Законом.

Якщо непрямий метод було застосовано у зв'язку з невстановленням фактичного місцезнаходження підприємства чи його структурного підрозділу, місцезнаходження фізичної особи — платника податків, обов'язок доведення того, що податковий орган здійснив достатні заходи для встановлення місцезнаходження такого платника податків, покладається на податковий орган.

4.3.6. Якщо податковий орган нараховує фізичній особі податкове зобов'язання, не пов'язане із здійсненням цією фізичною особою підприємницької діяльності, з використанням непрямих методів і фізична особа не погоджується з таким нарахуванням, спір вирішується виключно судом за поданням податкового органу.

4.3.7. Обвинувачення особи в ухиленні від сплати податків не може грунтуватися на визначенні податковим органом податкового зобов'язання з використанням непрямого методу до остаточного вирішення справи судом (арбітражним судом).

4.4. Конфлікт інтересів та податкові роз'яснення

4.4.1. Конфлікт інтересів

У разі коли норма закону чи іншого нормативно-правового акта, виданого на підставі закону, або коли норми різних законів чи різних нормативно-правових актів припускають неоднозначне (множинне) трактування прав та обов'язків платників податків або контролюючих органів, внаслідок чого є можливість прийняти рішення на користь як платника податків, так і контролюючого органу, рішення у межах апеляційного узгодження приймається на користь платника податків.

4.4.2. Податкові роз'яснення

а) роз'яснення окремих положень податкового законодавства надаються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, виходячи із положень підпункту 4.4.1 цього пункту, принципів оподаткування, викладених у Законі України «Про систему оподаткування», та економічного змісту податку, збору (обов'язкового платежу), який розглядається;

б) якщо законом з питань оподаткування податком, збором (обов'язковим платежем) обов'язки з роз'яснення окремих його положень покладено на інші державні органи, такі роз'яснення надаються із дотриманням правил, визначених у підпункті «а» підпункту 4.4.2 цього пункту;

в) якщо податкові роз'яснення, надані згідно з підпунктом «а» підпункту 4.4.2 цього пункту, суперечать податковим роз'ясненням, наданим згідно із підпунктом «б» підпункту 4.4.2 цього пункту, пріоритет мають роз'яснення, надані згідно із підпунктом «а» підпункту 4.4.2 цього пункту;

г) податкове роз'яснення є оприлюдненням офіційного розуміння окремих положень податкового законодавства уповноваженими на це контролюючими органами, яке використовується при обгрунтуванні їх рішень під час проведення апеляційних процедур. Податкове роз'яснення не має сили нормативно-правового акта;

д) не може бути притягнуто до відповідальності платника податків, що діяв відповідно до податкового роз'яснення, лише на підставі того, що у майбутньому таке податкове роз'яснення було змінене або скасоване. При цьому при оцінці доказів судом (арбітражним судом), наданих органом стягнення, податкові роз'яснення не мають пріоритету над іншими доказами або іншими експертними оцінками;

е) усі податкові роз'яснення, що мають загальний характер або стосуються значного числа платників податків, підлягають оприлюдненню із дотриманням правил комерційної або банківської таємниці. Порядок виконання цього правила визначається Кабінетом Міністрів України.

Платник податків має право безоплатно отримати будь-яке податкове роз'яснення, у тому числі надане іншому платнику податків з питання, що розглядається (із дотриманням правил комерційної або банківської таємниці), у строки, передбачені для надання відповіді на звернення громадян до органів державної влади, встановлені законом;

є) центральний податковий орган зобов'язаний видавати та оприлюднювати письмові роз'яснення норм законодавства, які стосуються усіх аспектів оподаткування окремим податком, збором (обов'язковим платежем) у спосіб, доступний для ознайомлення з ними більшості їх платників. При введенні нового податку, збору (обов'язкового платежу) або прийнятті змін до порядку справляння існуючих центральний податковий орган зобов'язаний роз'яснити їх платникам особливості такого справляння, використовуючи засоби масової інформації або інші доступні для таких платників способи доступу до зазначеної інформації, включаючи візити працівників контролюючих органів (не пов'язані із здійсненням податкових перевірок) до платників податків і зборів (обов'язкових платежів) з метою роз'яснення положень нового порядку.

При плануванні змін або доповнень до діючих податкових законодавчих актів у поточному або наступному бюджетному році мають бути заплановані видатки відповідного бюджету, пов'язані з оприлюдненням та застосуванням таких норм у поточному або наступному бюджетному році;

ж) центральний податковий орган зобов'язаний підготувати письмові правила користування податковими роз'ясненнями працівниками податкових органів. Такі правила мають бути деталізованими, містити конкретні приклади застосування окремого податку, збору (обов'язкового платежу) при виникненні ситуацій, що регулюються цивільним або зобов'язальним правом, та не допускати подвійних тлумачень;

з) якщо внаслідок запровадження нового податку, збору (обов'язкового платежу) або зміни правил оподаткування змінюються форми податкового обліку чи обов'язкової податкової звітності, центральний податковий орган зобов'язаний безоплатно оприлюднити такі нові форми обліку чи звітності. Забороняється використання бланків суворої звітності чи обліку як форм податкового обліку чи звітності, якщо інше прямо не встановлено законом з питань окремого податку, збору (обов'язкового платежу).

Форми обов'язкової податкової звітності (податкові декларації чи податкові розрахунки),

визначені центральним податковим органом, повинні відповідати нормам та змісту відповідного податку, збору (обов'язкового платежу). Платник податків має право подати податковий звіт за іншою формою, якщо він вважає, що форма податкової звітності, визначена центральним податковим органом, збільшує або зменшує його податкові зобов'язання, всупереч нормам закону з такого податку, збору (обов'язкового платежу). Такий звіт за іншою формою подається разом із поясненням мотивів його складення.

Податкова звітність може бути надана за добровільним рішенням платника податків податковому органу в електронній формі, за умови реєстрації електронного підпису підзвітних осіб у порядку, визначеному законодавством;

и) податкові роз'яснення можуть надаватися виключно центральним податковим органом України. Будь-які відповіді на запити платника податків, які надаються іншими податковими органами або контролюючими органами, а не центральним податковим органом, повинні виходити із змісту роз'яснень, наданих центральним податковим органом, а за відсутності останніх — мають сприйматися платниками податків як рекомендації. Якщо норми роз'яснень центрального податкового органу суперечать нормам відповідей інших податкових органів (інших контролюючих органів), для дотримання положень підпункту «д» підпункту 4.4.2 цього пункту пріоритет мають норми роз'яснень центрального податкового органу;

і) платник податків може оскаржити до суду (арбітражного суду) рішення контролюючого органу або органу стягнення щодо видання інструкцій чи податкових роз'яснень (у тому числі форм обов'язкової податкової звітності, далі — податкових роз'яснень), які, за висновком такого платника податків, суперечать нормам або змісту відповідного податку, збору (обов'язкового платежу). Визнання судом (арбітражним судом) інструкції або податкового роз'яснення податкового органу (незалежно від їх реєстрації у Міністерстві юстиції України) недійсними є підставою для використання зазначеного рішення всіма платниками податків з моменту прийняття такого судового рішення, а також для відповідної зміни положень інструкцій чи роз'яснень контролюючих органів з цього питання. Зазначене рішення суду (арбітражного суду) набирає чинності з моменту його прийняття та повинно бути оприлюднене за рахунок сторони, що програла спір (була визнана винною), протягом 30 календарних днів з моменту прийняття такого судового рішення.

Норми абзацу першого підпункту «і» підпункту 4.4.2 цього пункту не поширюються на випадки, коли суд (арбітражний суд) приймає рішення щодо застосування податкових чи регулятивних (адміністративних) пільг, встановлених законодавством, що втратило чинність, яке може поширюватися виключно на платників податків —позивачів протягом строку дії такого законодавства, яке втратило чинність. У разі коли суд (арбітражний суд) прийняв рішення щодо продовження таких пільг до моменту набрання чинності цим Законом, такі пільги поширюються на правові відносини (у тому числі податкові), які діяли до моменту набрання чинності цим Законом.

Стаття 5. Порядок узгодження сум податкових зобов'язань, оскарження рішень контролюючих органів та визначення податкового боргу

5.1. Самостійне узгодження податкового зобов'язання

Податкове зобов'язання, самостійно визначене платником податків у податковій декларації, вважається узгодженим з дня подання такої податкової декларації.

Зазначене податкове зобов'язання не може бути оскаржене платником податків в адміністративному або судовому порядку. У разі коли у майбутніх податкових періодах платник податків самостійно виявляє помилки, що містяться у раніше поданій ним податковій декларації, такий платник податків зобов'язаний подати нову податкову декларацію, що містить виправлені показники.

5.2. Апеляційне узгодження податкового зобов'язання

5.2.1. Податкове зобов'язання платника податків, нараховане контролюючим органом відповідно до пунктів 4.2 та 4.3 статті 4 цього Закону, вважається узгодженим у день отримання платником податків податкового повідомлення, за винятком випадків, визначених підпунктом 5.2.2 цього пункту.

5.2.2. У разі коли платник податків вважає, що контролюючий орган невірно визначив суму податкового зобов'язання або прийняв будь-яке інше рішення, що суперечить законодавству з питань оподаткування або виходить за межі його компетенції, встановленої законом, такий платник податків має право звернутися до контролюючого органу із скаргою про перегляд цього рішення, яка подається у письмовій формі та може супроводжуватися документами, розрахунками та доказами, які платник податків вважає за потрібне надати. Скарга повинна бути подана контролюючому органу протягом десяти календарних днів, наступних за днем отримання платником податків податкового повідомлення або іншого рішення контролюючого органу, що оскаржується. Контролюючий орган зобов'язаний прийняти вмотивоване рішення та надіслати його протягом двадцяти календарних днів від дня отримання скарги платника податків на його адресу поштою з повідомленням про вручення або надати йому під розписку. У разі коли контролюючий орган надсилає платнику податків рішення про повне або часткове незадоволення його скарги, такий платник податків має право звернутися протягом десяти календарних днів, наступних за днем отримання відповіді, з повторною скаргою до контролюючого органу вищого рівня, а при повторному повному або частковому незадоволенні скарги – до контролюючого органу вищого рівня із дотриманням зазначеного десятиденного строку для кожного випадку оскарження та зазначеного двадцятиденного строку для відповіді на нього.

З урахуванням положень пункту 16.2 статті 16 цього Закону керівник відповідного контролюючого органу (або його заступник) може прийняти рішення про продовження строків розгляду скарги платника податків понад строки, визначені в абзаці першому цього підпункту, але не більше шістдесяти календарних днів, та письмово повідомити про це платника податків до закінчення двадцятиденного строку, зазначеного в абзаці першому цього підпункту.

Якщо вмотивоване рішення за скаргою платника податків не надсилається платнику податків протягом двадцятиденного строку або протягом строку, продовженого за рішенням керівника контролюючого органу (або його заступника), така скарга вважається повністю задоволеною на користь платника податків з дня, наступного за останнім днем зазначених строків. Скарга вважається також повністю задоволеною на користь платника податків, якщо рішення керівника контролюючого органу (або його заступника) про продовження строків її розгляду не було надіслано платнику податків до закінчення двадцятиденного строку, зазначеного в абзаці першому цього підпункту.

Остаточне рішення вищого (центрального) органу контролюючого органу за заявою платника податків не підлягає подальшому адміністративному оскарженню, але може бути оскаржене у судовому порядку.

Якщо відповідно до закону контролюючий орган самостійно визначає податкове зобов'язання платника податків за причинами, не пов'язаними із порушенням податкового законодавства, такий платник податків має право на адміністративне оскарження рішень контролюючого органу протягом тридцяти календарних днів від дня отримання податкового повідомлення або відповіді контролюючого органу на скаргу, замість десятиденного строку, визначеного у абзаці першому цього підпункту.

У разі коли останній день строків, зазначених у абзаці першому цього підпункту або встановлених за рішенням керівника контролюючого органу (або його заступника) у випадках, визначених у абзаці другому цього підпункту, припадає на вихідний або святковий день, останнім днем таких строків вважається перший наступний робочий день.

Строки подання заяви про перегляд рішення контролюючого органу можуть бути продовжені за правилами та на підставах, визначених пунктом 15.4 статті 15 цього Закону.

Процедура адміністративного оскарження здійснюється тим контролюючим органом, який надіслав платнику податків податкове повідомлення, відповідно до своєї компетенції, визначеної цим Законом.

5.2.3. Заява, подана із дотриманням строків, визначених підпунктом 5.2.2 цього пункту, зупиняє виконання платником податків податкових зобов'язань, визначених у податковому повідомленні, на строк від дня подання такої заяви до контролюючого органу до дня закінчення процедури адміністративного оскарження. Протягом зазначеного строку податкові вимоги з податку, що оскаржується, не надсилаються, а сума податкового зобов'язання, що оскаржується, вважається неузгодженою.

5.2.4. Процедура адміністративного оскарження закінчується:

останнім днем строку, передбаченого підпунктом 5.2.2 цього пункту для подання заяви про перегляд рішення контролюючого органу, у разі коли така заява не була подана у зазначений строк;

днем отримання платником податків рішення контролюючого органу про повне задоволення скарги, викладеної у заяві;

днем отримання платником податків рішення контролюючого органу, що не підлягає подальшому адміністративному оскарженню;

днем порушення судом (арбітражним судом) провадження у справі за позовом платника податків щодо визнання недійсним рішення контролюючого органу.

День закінчення процедури адміністративного оскарження вважається днем узгодження податкового зобов'язання платника податків.

5.2.5. З урахуванням строків позовної давності платник податків має право оскаржити до суду (арбітражного суду) рішення контролюючого органу про нарахування податкового зобов'язання у будь-який момент після отримання відповідного податкового повідомлення. У цьому випадку зазначене рішення контролюючого органу не підлягає адміністративному оскарженню.

Платник податків зобов'язаний письмово повідомляти контролюючий орган про кожний випадок судового оскарження його рішень.

5.2.6. Якщо платник податків оскаржує рішення податкового органу до суду (арбітражного суду), обвинувачення особи в ухиленні від сплати податків не може грунтуватися на такому рішенні контролюючого органу до остаточного вирішення справи судом (арбітражним судом), за винятком коли таке обвинувачення не тільки базується на рішенні контролюючого органу, а й доведено на підставі додатково зібраних доказів відповідно до вимог кримінально-процесуального законодавства України.

5.2.7. Працівник податкового органу, який уповноважений розглядати скаргу платника податків у межах адміністративної апеляційної процедури, має право пропонувати такому платнику податків компромісне рішення спору, яке полягає у задоволенні частини скарги платника податків під зобов'язання останнього погодитися з рештою податкових зобов'язань, нарахованих контролюючим органом.

Підставою для прийняття рішення щодо податкового компромісу є наявність у податкового органу таких наявних фактів та доказів по суті скарги платника податків, які дають підстави вважати, що запропонований податковий компроміс приведе до більш швидкого та/або більш повного погашення податкового зобов'язання, порівняно з результатами, які можуть бути отримані внаслідок передання такого спору на вирішення суду (арбітражного суду).

Податковий компроміс не може бути запропоновано платнику податків до того, як працівник податкового органу, уповноважений розглядати скаргу такого платника податків, не складе письмове обгрунтування доцільності податкового компромісу, що має бути розглянуте посадовою особою податкового органу, яка нарахувала оскаржуване податкове зобов'язання, а також посадовою особою, якій безпосередньо підпорядковується такий працівник.

У разі коли платник податків погоджується на укладення податкового компромісу, зазначене рішення набирає чинності з моменту отримання письмової згоди керівника податкового органу вищого рівня, а сума податкового зобов'язання, яка визначена умовами податкового компромісу, вважається узгодженою, і таке рішення не може бути оскаржене у майбутньому.

Порядок застосування цього підпункту визначається центральним податковим органом.

5.3. Строки погашення податкового зобов'язання

5.3.1. Платник податків зобов'язаний самостійно сплатити суму податкового зобов'язання, зазначену у поданій ним податковій декларації, протягом десяти календарних днів, наступних за останнім днем відповідного граничного строку, передбаченого підпунктом 4.1.4 пункту 4.1 статті 4 цього Закону для подання податкової декларації.

У разі коли відповідно до закону контролюючий орган самостійно визначає податкове зобов'язання платника податків за причинами, не пов'язаними із порушенням податкового законодавства, платник податків зобов'язаний сплатити нараховану суму податкового зобов'язання у строки, визначені у законі з відповідного податку, а за їх відсутності — протягом десяти календарних днів від дня отримання податкового повідомлення про таке нарахування.

5.3.2. У випадках апеляційного узгодження суми податкового зобов'язання платник податків зобов'язаний самостійно погасити її узгоджену суму, а також пеню та штрафні санкції за їх наявності протягом десяти календарних днів, наступних за днем такого узгодження.

5.4. Податковий борг

5.4.1. Узгоджена сума податкового зобов'язання, не сплачена платником податків у строки, визначені цією статтею, визнається сумою податкового боргу платника податків.

Стаття 6. Податкове повідомлення і податкові вимоги

6.1. Податкове повідомлення

У разі коли сума податкового зобов'язання розраховується контролюючим органом відповідно до статті 4 цього Закону, такий контролюючий орган надсилає платнику податків податкове повідомлення, в якому зазначаються підстава для такого нарахування, посилання на норму податкового закону, відповідно до якої був зроблений розрахунок або перерахунок податкових зобов'язань, сума податку чи збору (обов'язкового платежу), належного до сплати, та штрафних санкцій за їх наявності, граничні строки їх погашення, а також попередження про наслідки їх несплати в установлений строк та граничні строки, передбачені законом для оскарження нарахованого податкового зобов'язання (штрафних санкцій за їх наявності).

6.2. Податкові вимоги

6.2.1. У разі коли платник податків не сплачує узгоджену суму податкового зобов'язання в установлені строки, податковий орган надсилає такому платнику податків податкові вимоги.

Якщо контролюючий орган, що провів процедуру узгодження суми податкового зобов'язання з платником податків, не є податковим органом, такий контролюючий орган надсилає відповідному податковому органу подання про здійснення заходів з погашення податкового боргу платника податків, а також розрахунок його розміру, на підставі якого податковий орган надсилає податкові вимоги.

Форма зазначеного подання затверджується Кабінетом Міністрів України.

6.2.2. Податкові вимоги мають містити крім відомостей, передбачених підпунктом 6.2.3 цієї статті, посилання на підстави їх виставлення; суму податкового боргу, належного до сплати, пені та штрафних санкцій; перелік запропонованих заходів із забезпечення сплати суми податкового боргу.

Податкові вимоги також надсилаються платникам податків, які самостійно подали податкові декларації, але не погасили суму податкових зобов'язань у встановлені законом строки, без попереднього направлення (вручення) податкового повідомлення.

6.2.3. Податкові вимоги надсилаються:

а) перша податкова вимога — не раніше першого робочого дня після закінчення граничного строку сплати узгодженої суми податкового зобов'язання. Перша податкова вимога містить повідомлення про факт узгодження податкового зобов'язання та виникнення права податкової застави на активи платника податків, обов'язок погасити суму податкового боргу та можливі наслідки непогашення його у строк;

б) друга податкова вимога — не раніше тридцятого календарного дня від дня направлення (вручення) першої податкової вимоги, у разі непогашення платником податків суми податкового боргу у встановлені строки. Друга податкова вимога додатково до відомостей, викладених у першій податковій вимозі, може містити повідомлення про дату та час проведення опису активів платника податків, що перебувають у податковій заставі, а також про дату та час проведення публічних торгів з їх продажу.

6.2.4. Податкова вимога вважається надісланою (врученою) юридичній особі, якщо її передано посадовій особі такої юридичної особи під розписку або надіслано листом з повідомленням про вручення.

Податкова вимога вважається надісланою (врученою) фізичній особі, якщо її вручено особисто такій фізичній особі або її законному представникові чи надіслано листом на її адресу за місцем проживання або останнього відомого місця її знаходження із повідомленням про вручення.

У такому самому порядку надсилаються податкові повідомлення.

У разі коли податковий орган або пошта не може вручити платнику податків податкове повідомлення або податкові вимоги у зв'язку з незнаходженням посадових осіб, їх відмовою прийняти податкове повідомлення або податкову вимогу, незнаходженням фактичного місця розташування (місцезнаходження) платника податків, податковий орган розміщує податкове повідомлення або податкові вимоги на дошці податкових оголошень, встановленій на вільному для огляду місці біля входу до приміщення податкового органу. При цьому день розміщення такої податкової вимоги вважається днем її вручення.

Порядок встановлення дощок податкових повідомлень визначається центральним податковим органом.

Податкові повідомлення або податкові вимоги, розміщені з порушенням правил, установлених цим підпунктом, вважаються такими, що не були врученими (надісланими) платнику податків.

6.2.5. У разі коли сума податкового боргу, визначена у першій податковій вимозі, самостійно погашається платником податків до виставлення другої податкової вимоги, друга податкова вимога не надсилається.

6.3. Черговість виставлення податкових повідомлень і податкових вимог та консолідований борг

6.3.1. Податкове повідомлення виставляється за кожним окремим податком, збором (обов'язковим платежем). Контролюючий орган веде реєстр виданих податкових повідомлень щодо окремого платника податків.

Податкова вимога повинна містити загальну суму податкового боргу та суми податкового боргу за кожним окремим податком, збором (обов'язковим платежем). Податковий орган веде реєстр виданих податкових вимог щодо окремих платників податків.

6.3.2. У разі коли у платника податків, якому було надіслано першу податкову вимогу, виникає новий податковий борг, друга податкова вимога має містити суму консолідованого боргу. При цьому окрема податкова вимога щодо такого нового податкового боргу не виставляється.

Консолідованим вважається борг, визначений у першій податковій вимозі, збільшений на суму нового податкового боргу, що виник до виставлення другої податкової вимоги.

6.4. Відкликання податкових повідомлень і податкових вимог

6.4.1. Податкове повідомлення або податкові вимоги вважаються відкликаними, якщо:

а) сума податкового зобов'язання або податкового боргу, а також пені та штрафних санкцій (за їх наявності) самостійно погашається платником податків;

б) контролюючий орган скасовує або змінює раніше прийняте рішення про нарахування суми податкового зобов'язання (пені і штрафних санкцій) або податкового боргу внаслідок їх адміністративного оскарження;

в) рішення контролюючого органу про нарахування суми податкового зобов'язання або стягнення податкового боргу скасовується чи змінюється судом (арбітражним судом);

г) податковий борг розстрочується або відстрочується чи стосовно нього досягається податковий компроміс та про це зазначається у відповідному рішенні про розстрочення, відстрочення або податковий компроміс;

д) податковий борг визнається безнадійним.

6.4.2. У випадках, визначених підпунктом «а» підпункту 6.4.1 цього пункту, податкове повідомлення або податкова вимога вважається відкликаною у день, протягом якого відбулося погашення суми податкового зобов'язання (пені і штрафних санкцій) або податкового боргу.

6.4.3. У випадках, визначених підпунктом «б» підпункту 6.4.1 цього пункту, податкове повідомлення вважається відкликаним з дня прийняття контролюючим органом рішення про скасування або зміну раніше нарахованої суми податкового зобов'язання (пені і штрафних санкцій) або податкового боргу.

6.4.4. У випадках, визначених підпунктом «в» підпункту 6.4.1 цього пункту, податкове повідомлення або податкові вимоги вважаються відкликаними у день отримання платником податків відповідного рішення суду (арбітражного суду).

6.4.5. У випадках, визначених підпунктом «г» підпункту 6.4.1 цього пункту, податкові вимоги вважаються відкликаними у день прийняття податковим органом рішення про розстрочення або відстрочення податкового боргу чи про досягнення щодо нього податкового компромісу.

6.4.6. У випадках, визначених підпунктом «д» підпункту 6.4.1 цього пункту, податкові вимоги вважаються відкликаними у день прийняття податковим органом рішення про визнання податкового боргу безнадійним.

6.5. У разі коли нарахована сума податкового зобов'язання (пені та штрафних санкцій) або податкового боргу зменшується внаслідок їх адміністративного оскарження, раніше надіслане податкове повідомлення або податкова вимога вважаються відкликаними від дня отримання платником податків нового податкового повідомлення або відповідної податкової вимоги, що містить нову суму податкового зобов'язання (податкового боргу).

Зменшена сума податкового зобов'язання (податкового боргу) повинна бути сплачена або може бути оскаржена у строки, визначені цим Законом.

6.6. У разі коли нарахована сума податкового зобов'язання (пені та штрафних санкцій) або податкового боргу збільшується внаслідок їх адміністративного оскарження, раніше надіслане податкове повідомлення або податкові вимоги не відкликаються, а на суму такого збільшення надсилається окреме податкове повідомлення. Донарахована сума податкового зобов'язання, визначена у такому окремому податковому повідомленні, повинна бути сплачена або може бути оскаржена платником податків за процедурою, передбаченою статтею 5 цього Закону, із застосуванням строків, установлених для сплати або оскарження нового податкового зобов'язання.

6.7. Контролюючий орган, який надіслав відповідному податковому органу подання, визначене у підпункті 6.2.1 пункту 6.2 цієї статті, зобов'язаний надати інформацію такому податковому органу про скасування або зміну суми нарахованого податкового зобов'язання за рішенням суду (арбітражного суду). Зазначена інформація надається у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Стаття 7. Джерела сплати податкових зобов'язань або погашення податкового боргу платника податків

7.1. Перелік джерел самостійної сплати податкового зобов'язання або погашення податкового боргу

7.1.1. Джерелами самостійної сплати податкових зобов'язань або погашення податкового боргу платника податків є будь-які власні кошти, у тому числі отримані від продажу товарів (робіт, послуг), майна і немайнових цінностей, випуску цінних паперів, у тому числі корпоративних прав, отримані у позику (кредит), а також з інших джерел з урахуванням особливостей, визначених цією статтею.

За рішенням платника податків оплата його податкових зобов'язань або погашення податкового боргу може бути здійснена шляхом заліку непогашених зустрічних грошових зобов'язань відповідного бюджету перед таким плат-

(Закінчення на 6—10-й стор.).

(Початок на 4—5-й стор.).

ником податків, що виникли відповідно до норм податкового або бюджетного законодавства чи цивільно-правових угод, строк погашення яких настав до моменту виникнення податкових зобов'язань платника податків. Порядок проведення заліку визначається Міністерством фінансів України за погодженням з центральним податковим органом.

7.1.2. За податками, зборами (обов'язковими платежами), які відповідно до закону справляються з об'єктів нерухомої власності, джерелом їх самостійної оплати можуть бути активи як власника таких об'єктів нерухомої власності, так і будь-якої іншої особи, на яку покладено обов'язок сплати. При цьому якщо особу, відповідальну за сплату податків, зборів (обов'язкових платежів), не виявлено, податкові процедури, визначені цим Законом, застосовуються безпосередньо до об'єктів такої власності.

7.2. Джерела погашення податкового боргу за рішенням органу стягнення

7.2.1. Джерелами погашення податкового боргу платника податків за рішенням органу стягнення є будь-які активи платника податків з урахуванням обмежень, визначених цим Законом, а також іншими законодавчими актами.

7.3. Перелік активів, що не можуть бути використані як джерела погашення податкового боргу

7.3.1. Не можуть бути використані як джерела погашення податкового боргу платника податків за його самостійним рішенням або за рішенням органу стягнення:

а) майно платника податків, надане ним у заставу іншим особам, якщо така застава була належним чином зареєстрована у державних реєстрах застав рухомого або нерухомого майна відповідно до закону, до моменту виникнення права податкової застави;

б) активи, які належать на правах власності іншим особам та перебувають у тимчасовому розпорядженні або користуванні платника податків, у тому числі, але не виключно: майно, передане платнику податків у лізинг (оренду), схов (відповідальне зберігання), а також ломбардний схов, на комісію (консигнацію); давальницька сировина, надана підприємству для переробки, крім її частини, що надається платнику податків, оплата за такі послуги, а також активи інших осіб, прийняті платником податків у заставу чи заклад, довірче та будь-які інші види агентського управління;

в) майнові права інших осіб, надані платнику податків у тимчасове користування або розпорядження, а також немайнові права інших осіб, у тому числі права інтелектуальної (промислової) власності, передані в користування такому платнику податків без права їх відчуження;

г) кошти інших осіб, надані платнику податків у вклад (депозит) або довірче управління, а також власні кошти юридичної особи, що використовуються для виплат заборгованості з основної заробітної плати за фактично відпрацьований час фізичним особам, які перебувають у трудових відносинах з такою юридичною особою, у розмірах та порядку, що встановлюються Кабінетом Міністрів України;

д) кошти кредитів або позик, наданих платнику податків кредитно-фінансовою установою, що обліковуються на позичкових рахунках, відкритих на користь такого платника податків, а також суми акредитивів, виставлених на ім'я платника податків, але не відкритих, до моменту такого відкриття;

е) майно, що включається до складу цілісних майнових комплексів державних підприємств, які не підлягають приватизації, у тому числі казенних підприємств. Порядок віднесення майна до такого, що включається до складу цілісного майнового комплексу державного підприємства, встановлюється Фондом державного майна України;

є) активи, чий вільний обіг заборонено або обмежено згідно із законодавством. У разі коли підприємницька діяльність з активами, що продаються, підлягає ліцензуванню відповідно до закону, покупцями таких активів можуть бути лише особи, які отримали відповідну ліцензію.

7.3.2. Посадові особи, у тому числі державні виконавці, які прийняли рішення про використання активів, визначених підпунктом 7.3.1 цієї статті, як джерела погашення податкової заборгованості або боргу платника податків, притягаються до відповідальності згідно із законодавством.

7.4. Додаткові джерела погашення податкового боргу

7.4.1. У разі коли заходи з продажу активів платника податків за рішенням органу стягнення не привели до повного погашення суми податкового боргу, додатковим джерелом його погашення органом стягнення може бути визначено продаж активів платника податків, попередньо переданих ним у тимчасове користування чи розпорядження іншим особам відповідно до норм цивільно-правових договорів, у тому числі прав вимоги боргу, включаючи кошти, розміщені платником податків у вклад (депозит). У такому випадку продаж таких активів (коштів) не зупиняє дію такого цивільно-правового договору до кінця строку його дії, а покупець активів (коштів) набуває прав і обов'язків платника податків за таким цивільно-правовим договором, у тому числі права на отримання доходу за ним, який враховується у зменшення суми податкового боргу платника податків. Якщо норми зазначеного цивільно-правового договору передбачають право кредитора на його дострокове припинення або збільшення розміру доходів за ним чи прийняття інших рішень, які приводять до швидшого повернення суми основного боргу та/або доходу за ним, орган стягнення зобов'язаний прийняти рішення про такі дії.

7.4.2. Рішення щодо продажу активів у випадках, визначених цим пунктом, може бути прийняте при недостатності коштів, отриманих від продажу активів платника податків, передбачених у пункті 7.1 цієї статті, або неможливості їх продажу.

7.4.3. У разі відсутності у платника податків, що є філією, відокремленим підрозділом юридичної особи, активів, достатніх для погашення його податкового зобов'язання або податкового боргу, додатковим джерелом погашення податкового зобов'язання або податкового боргу такого платника податків є активи юридичної особи, на які може бути звернено стягнення згідно з цим Законом.

7.4.4. Порядок застосування цього пункту визначається центральним органом податкової служби.

7.5. Персональна податкова відповідальність

Забороняється будь-яка уступка податкового зобов'язання або податкового боргу платника податків третім особам, а також уступка контролюючим органом права вимоги податкового боргу платника податків іншим особам. Положення цього пункту не поширюються на випадки, коли гарантами повного та своєчасного погашення податкових зобов'язань платника податків виступають інші особи, якщо таке право передбачено цим Законом або іншими законами України з питань оподаткування.

7.6. Погашення податкового боргу банків та небанківських фінансових установ

Додатково до пункту 7.1 цієї статті джерелом погашення податкового боргу банків, небанківських фінансових установ, у тому числі страхових організацій, можуть бути кошти, незалежно від джерел їх походження та без застосування обмежень, визначених у підпункті «г» підпункту 7.3.1 пункту 7.3 цієї статті, у сумі, яка не перевищує суму їх власного капіталу (без урахування страхових та прирівняних до них обов'язкових резервів, сформованих відповідно до закону).

Визначення розміру власного капіталу здійснюється відповідно до законодавства.

7.7. Рівність бюджетних інтересів

Якщо платник податків має податковий борг перед різними бюджетами або державними цільовими фондами, погашення такого боргу відбувається у порядку черговості його виникнення, а у разі одночасного його виникнення — у рівній пропорції.

7.8. Податковий борг банкрутів

З моменту прийняття ухвали судом (арбітражним судом) про порушення провадження у справі про банкрутство платника податків порядок сплати податкового зобов'язання або погашення податкового боргу такого платника податків, зазначених у заяві, яка подається до суду (арбітражного суду), визначається згідно з нормами Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», без застосування норм цього Закону.

При цьому порядок продажу активів у рахунок погашення податкового боргу боржника визначається державною госпрозрахунковою установою України з питань банкрутства.

7.9. Джерела погашення податкового боргу фізичних осіб

Законодавством можуть бути встановлені додаткові обмеження при визначенні органом стягнення джерел для погашення податкового боргу платника податків —фізичної особи.

Стаття 8. Податкова застава

8.1. Зміст податкової застави

З метою захисту інтересів бюджетних споживачів активи платника податків, що має податковий борг, передаються у податкову заставу.

Право податкової застави виникає згідно із законом та не потребує письмового оформлення.

8.2. Виникнення права податкової застави

8.2.1. Право податкової застави виникає у разі:

неподання або несвоєчасного подання платником податків податкової декларації — з першого робочого дня, наступного за останнім днем строку, встановленого законом про відповідний податок, збір (обов'язковий платіж) для подання такої податкової декларації;

несплати у строки, встановлені цим Законом, суми податкового зобов'язання, самостійно визначеної платником податків у податковій декларації, — з дня, наступного за останнім днем зазначеного строку;

несплати у строки, встановлені цим Законом, суми податкового зобов'язання, визначеної контролюючим органом, — з дня, наступного за останнім днем граничного строку такого погашення, визначеного у податковому повідомленні.

8.2.2. З урахуванням положень цієї статті право податкової застави поширюється на будь-які види активів платника податків, які перебували в його власності (повному господарському віданні) у день виникнення такого права, а також на будь-які інші активи, на які платник податків набуде прав власності у майбутньому, до моменту погашення його податкових зобов'язань або податкового боргу.

8.3. Реєстрація податкової застави

Платник податків має право безоплатно зареєструвати податкову заставу в державних реєстрах застав рухомого чи нерухомого майна, а податковий орган зобов'язаний безоплатно зареєструвати податкову заставу в державному реєстрі застав нерухомого майна за умови строку дії такої податкової застави більш як десять календарних днів.

8.4. Податковий пріоритет

Право податкової застави має пріоритет перед:

будь-якими правами інших застав, що виникли після моменту виникнення такого права на податкову заставу, незалежно від того, чи були зареєстровані права інших застав у державних реєстрах застав рухомого майна або нерухомого майна чи ні;

будь-якими правами інших застав, які не були зареєстровані у державних реєстрах застав рухомого чи нерухомого майна до виникнення права на таку податкову заставу.

У разі коли право податкової застави виникає в той самий день, в який виникло або було зареєстровано право іншої застави на майно платника податків у державних реєстрах застав рухомого чи нерухомого майна, пріоритет має право податкової застави.

До законодавчого запровадження системи реєстрації майна у державних реєстрах застав нерухомого майна факт нотаріального посвідчення договору застави прирівнюється до зазначеної реєстрації.

8.5. Захист інтересів кредиторів

Платник податків, активи якого перебувають у податковій заставі, зобов'язаний письмово повідомити наступних кредиторів про таку податкову заставу та про характер і розмір забезпечених цією заставою зобов'язань, а також відшкодувати збитки кредиторів, що можуть виникнути у разі неподання зазначеного повідомлення.

8.6. Узгодження операцій із заставленими активами

8.6.1. Платник податків, активи якого перебувають у податковій заставі, здійснює вільне розпорядження ними, за винятком операцій, що підлягають письмовому узгодженню з податковим органом:

а) продажу, інших видів відчуження або оренди (лізингу) нерухомого та рухомого майна, майнових чи немайнових прав, за винятком майна, майнових та немайнових прав, що використовується у підприємницькій діяльності платника податків (інших видах діяльності, які за умовами оподаткування прирівнюються до підприємницької), а саме готової продукції, товарів і товарних запасів, робіт та послуг за кошти за їх звичайними цінами;

б) використання об'єктів нерухомого чи рухомого майна, майнових чи немайнових прав, а також коштів для здійснення прямих чи портфельних інвестицій, а також цінних паперів, що засвідчують відносини боргу, надання гарантій, поручительств, уступлення вимоги та переведення боргу, виплату дивідендів, розміщення депозитів або надання кредитів;

в) ліквідації об'єктів нерухомого або рухомого майна, за винятком їх ліквідації внаслідок обставин непереборної дії (форс-мажорних обставин) або відповідно до рішень органів державного управління.

8.6.2. Платник податків, активи якого перебувають у податковій заставі, має право здійснювати операції з коштами без їх узгодження з податковим органом, за винятком операцій, визначених у підпункті «б» підпункту 8.6.1 цього пункту.

8.6.3. Надання майна, що перебуває у податковій заставі, у наступну заставу або його використання для забезпечення дійсної чи майбутньої вимоги третіх осіб не дозволяється.

8.6.4. У разі здійснення операцій, зазначених у підпунктах 8.6.1 — 8.6.3 цього пункту, без отримання попередньої згоди податкового органу, посадова особа такого платника податків чи фізична особа, яка прийняла зазначене рішення, несуть відповідальність, встановлену законодавством України за умисне ухилення від оподаткування.

8.6.5. Для своєчасного узгодження операцій з активами платника податків керівник податкового органу призначає з числа службових осіб такого податкового органу податкового керуючого. Для узгодження окремої цивільно-правової операції платник податків надає податковому керуючому запит, в якому роз'яснюється зміст операції та фінансово-економічні наслідки її проведення. Податковий керуючий має право видати припис про заборону здійснення такої операції, у разі коли за його висновками цінові умови та/або форми розрахунку за такою операцією призведуть до зменшення спроможності платника податків вчасно або у повному обсязі погасити податковий борг. Зазначений припис має бути затверджений керівником відповідного податкового органу. У разі коли припис не видається протягом десяти робочих днів з моменту надходження зазначеного запиту, операція вважається узгодженою.

Рішення податкового керуючого може бути оскаржене у порядку, встановленому цим Законом для оскарження рішень контролюючих органів.

Центральний податковий орган визначає правила призначення, звільнення, а також компетенцію податкового керуючого.

8.7. Зупинення податкової застави

8.7.1. Активи платника податків звільняються з податкової застави з дня:

а) отримання податковим органом копії платіжного документа, завіреного обслуговуючим банком, що засвідчує факт перерахування до бюджету повної суми податкового зобов'язання, а у разі виникнення права податкової застави у зв'язку із неподанням або несвоєчасним поданням податкової декларації — з дня отримання такої податкової декларації контролюючим органом (за умови відсутності порушень платником податків вимог, визначених абзацом другим підпункту 8.2.1 пункту 8.2 цієї статті);

б) визнання податкового боргу безнадійним, у тому числі внаслідок ліквідації платника податків як юридичної особи або зняття фізичної особи з реєстрації як суб'єкта підприємницької діяльності чи у зв'язку з недостатністю майна особи, оголошеної банкрутом;

в) отримання податковим органом довідки про смерть фізичної особи — платника податків або про визнання її померлою чи безвісно відсутньою згідно із законодавством, за винятком випадків, коли активи такої фізичної особи переходять за правом спадщини у власність інших осіб;

г) закінчення строків позовної давності щодо такого податкового боргу;

д) отримання податковим органом договору поруки на повну суму податкового боргу платника податків або інших видів його забезпечення, передбачених податковим законодавством;

е) прийняття рішення про арешт активів платника податків — на строк дії такого арешту;

є) отримання платником податків рішення відповідного органу про скасування раніше прийнятих рішень щодо нарахування суми податкового зобов'язання або його частини (пені та штрафних санкцій) внаслідок проведення процедури адміністративного або судового оскарження;

ж) прийняття податковим органом рішення про розстрочення, відстрочення суми податкового боргу або досягнення податкового компромісу у разі коли умови, визначені в рішенні про розстрочення, відстрочення або податковий компроміс, передбачають зупинення права податкової застави;

з) прийняття відповідного рішення судом (арбітражним судом) у межах процедур, визначених законодавством з питань банкрутства.

Підставою для звільнення активів підприємства з-під податкової застави та її виключення з державних реєстрів застав рухомого або нерухомого майна є відповідний документ, що засвідчує закінчення будь-якої з подій, визначених підпунктами «а» — «ж» підпункту 8.7.1 цього пункту. Перелік відповідних документів визначається за правилами, встановленими Кабінетом Міністрів України.

8.8. Податкова порука

Податковий орган зобов'язаний відмовитися від права податкової застави активів платника податків у разі коли банк-резидент поручається за нього.

За договором податкової поруки банк-поручитель зобов'язується перед податковим органом відповідати за належне виконання платником податків обов'язків із погашення його податкового зобов'язання або податкового боргу у строки та за процедурою, визначені цим Законом.

У разі невиконання платником податків обов'язків із погашення податкового зобов'язання або податкового боргу банк-поручитель приймає на себе відповідальність за таке погашення у такому ж обсязі, як і платник податків.

Банк-поручитель, який виконав зобов'язання з погашення податкового зобов'язання або податкового боргу платника податків, має право зворотної вимоги до такого платника податків у розмірі виплаченої суми.

Договір податкової поруки набирає чинності після його повідомчої реєстрації у податковому органі за місцезнаходженням (місцем податкової реєстрації) платника податків, що здійснюється на підставі надання податковому органу нотаріально посвідченого договору поруки. Податковий орган зобов'язаний видати платнику податків протягом одного робочого дня, наступного за днем отримання договору поруки, довідку про реєстрацію такого договору, на підставі якої активи платника податків вважаються звільненими з-під податкової застави. Договір поруки не може бути відкликаним поручителем до повного погашення податкового боргу. Поручитель не має права передоручати виконання зобов'язань за таким договором поруки третім особам.

Банк-поручитель набуває усіх прав і обов'язків платника податків щодо строків погашення узгодженого податкового зобов'язання такого платника податків або його податкового боргу, а також щодо оскарження дій податкового органу у порядку, визначеному цим Законом.

8.9. Обмеження щодо застосування податкової застави

8.9.1. За запитом платника податків, що має податковий борг, податковий орган може видати письмове повідомлення про звільнення окремих видів активів такого платника податків з-під податкової застави, якщо такий податковий орган визначає, що звичайна вартість інших активів, які залишаються у податковій заставі, більше суми податкового боргу, забезпеченого такою податковою заставою, у два чи більше разів, з урахуванням сум будь-яких інших прав дійсних вимог до активів такого платника податків, які мають пріоритет над таким правом податкової застави.

8.9.2. У разі коли платник податків має декілька видів податкових боргів для виконання підпункту 8.9.1 цього пункту, враховується їх загальна сума.

Стаття 9. Адміністративний арешт активів

9.1. Поняття адміністративного арешту активів

9.1.1. Адміністративний арешт активів платника податків (далі — арешт активів) є виключним способом забезпечення можливості погашення його податкового боргу.

9.1.2. Арешт активів може бути застосовано, якщо з'ясовується одна з таких обставин:

а) платник податків порушує правила відчуження активів, визначені пунктом 8.5 статті 8 цього Закону;

б) фізична особа, яка має податковий борг, виїжджає за кордон;

в) платника податків, який отримав податкове повідомлення або має податковий борг, визнано неплатоспроможним за зобов'язаннями, іншими ніж податкові, крім випадків, коли стосовно такого платника податків запроваджено мораторій на задоволення вимог кредиторів у зв'язку з порушенням щодо нього провадження у справі про банкрутство;

г) платник податків відмовляється від проведення документальної перевірки за наявності законних підстав для її проведення або від допуску посадових осіб податкового органу до обстеження приміщень, що використовуються для одержання доходів або пов'язані з отриманням інших об'єктів оподаткування, електронних контрольно-касових апаратів, комп'ютерних систем, що застосовуються для розрахунків за готівку або з використанням карток платіжних систем, вагокасових комплексів, систем та засобів штрихового кодування;

д) відсутні свідоцтва про державну реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності, спеціальні дозволи (ліцензії) на її здійснення, торгові патенти, сертифікати відповідності електронних контрольно-касових апаратів, комп'ютерних систем;

е) відсутня реєстрація особи як платника податків в органі державної податкової служби, якщо така реєстрація є обов'язковою відповідно до закону, або коли платник податків, що отримав податкове повідомлення або має податковий борг, здійснює дії з переведення активів за межі України, їх приховування або передачі іншим особам.

9.1.3. Арешт активів полягає у забороні вчиняти платником податків будь-які дії щодо своїх активів, які підлягають такому арешту, крім дій з їх охорони, зберігання та підтримання у належному функціональному та якісному стані. Арешт може бути накладеним на будь-які активи юридичної особи, а для фізичної особи — на будь-які її активи, крім тих, що не підлягають арешту згідно із законодавством.

9.2. Повний або умовний арешт

9.2.1. Арешт активів може бути повним або умовним.

9.2.2. Повним арештом активів визнається виключна заборона платнику податків на реалізацію прав розпорядження або користування його активами з їх тимчасовим вилученням або без такого. При вилученні активів ризик, пов'язаний з їх зберіганням або втратою їх функціональних чи споживчих якостей, покладається на орган, який прийняв рішення про таке вилучення.

9.2.3. Умовним арештом активів визнається обмеження платника податків щодо реалізації прав власності на такі активи, яке полягає в обов'язковому попередньому отриманні дозволу керівника відповідного податкового органу на здійснення будь-якої операції платника податків з такими активами. Зазначений дозвіл може бути наданий керівником податкового органу, якщо за висновком податкового керуючого здійснення окремої операції платником податків не призведе до збільшення його податкового боргу або до зменшення ймовірності його погашення.

9.3. Порядок застосування арешту активів

9.3.1. За поданням відповідного підрозділу податкової міліції керівник податкового органу (його заступник) може прийняти рішення про застосування арешту активів платника податків, яке надсилається:

а) банкам, обслуговуючим платника податків, з вимогою тимчасового зупинення активних операцій з рахунків такого платника податків, крім операцій з:

погашення податкових зобов'язань та податкового боргу;

сплати боргу за виконавчими документами або за задоволеними претензіями у порядку доарбітражного врегулювання спорів, якщо такі виконавчі документи або претензії набули юридичної сили до моменту виникнення права податкової застави;

б) платнику податків з вимогою тимчасової заборони відчуження його активів;

в) іншим особам, у володінні, розпорядженні або користуванні яких перебувають активи такого платника податків, з вимогою тимчасової заборони їх відчуження.

9.3.2. Арешт активів може бути також застосований до товарів, які виготовляються, зберігаються, переміщуються або реалізуються з порушенням правил, визначених митним законодавством чи законодавством з питань оподаткування акцизними зборами, а також до товарів, у тому числі валютних цінностей, які продаються з порушенням порядку, визначеного законодавством, без попереднього встановлення їх власника. У цьому випадку службові особи органів податкової міліції або інших правоохоронних органів, відповідно до їх компетенції, мають право тимчасово затримувати такі активи з складанням протоколу, який повинен містити відомості про причини такого затримання із посиланням на порушення конкретної законодавчої норми, опис активів, їх родових ознак та кількості, відомості про особу (особи), у якої було вилучено такі товари (за їх наявності), перелік прав та обов'язків таких осіб, що виникають у зв'язку із таким вилученням. Форма зазначеного протоколу затверджується Кабінетом Міністрів України. Керівник підрозділу правоохоронного органу, у підпорядкуванні якого перебуває службова особа, яка склала протокол про тимчасове затримання активів, зобов'язаний невідкладно проінформувати керівника податкового органу (його заступника), на території якого здійснено таке затримання. На підставі відомостей, зазначених у протоколі, керівник податкового органу (його заступник) має право прийняти рішення про накладення арешту на такі активи або відмовити у ньому шляхом неприйняття такого рішення. Рішення про накладення арешту активів має бути прийняте до 24 години робочого дня, наступного за днем складання протоколу про тимчасове затримання активів, але коли відповідно до законодавства податковий орган закінчує роботу раніше, то такий строк закінчується у момент закінчення роботи. У разі коли рішення про арешт активів не приймається протягом зазначеного строку, активи вважаються звільненими з-під режиму тимчасового затримання, а посадові чи службові особи, які перешкоджають такому звільненню, несуть відповідальність, установлену законодавством.

При накладенні арешту на активи у випадках, визначених цим підпунктом, рішення керівника податкового органу (його заступника) має бути невідкладно вручене особі (особам), зазначеній у протоколі про тимчасове затримання активів, без виконання положень підпункту 9.3.1 цієї статті.

У разі коли місцезнаходження осіб, зазначених у протоколі про тимчасове затримання активів, не виявлено або коли активи були затримані без знаходження осіб, яким вони належать на правах власності чи інших правах, рішення про арешт активів розміщується на дошці податкових оголошень. При цьому день розміщення такого рішення вважається днем його вручення.

9.3.3. Арешт може бути накладено на активи строком до 96 годин від години підписання відповідного рішення керівником податкового органу (його заступником). Зазначений строк не може бути продовжений в адміністративному порядку, у тому числі за рішенням інших державних органів, за винятком випадків, коли власника заарештованих активів не встановлено (не виявлено), — у цьому випадку такі активи перебувають під режимом адміністративного арешту протягом строку, визначеного законодавством для визнання їх безхазяйними, або у разі коли такі активи є такими, що швидко псуються, — протягом граничного строку, визначеного законодавством, після якого вони підлягають продажу за процедурою, встановленою статтею 10 цього Закону.

Керівник відповідного податкового органу (його заступник) має право звернутися до суду (арбітражного суду) з поданням про продовження строку арешту активів платника податків за наявності достатніх підстав вважати, що звільнення активів з-під адміністративного арешту може загрожувати їх зникненням або знищенням, а суд (арбітражний суд) повинен прийняти відповідне рішення протягом 48 годин від моменту отримання зазначеного звернення.

Строки, визначені цим підпунктом, не включають години, що припадають на вихідні та святкові дні.

9.3.4. Рішення керівника податкового органу (його заступника) щодо арешту активів може бути оскаржене платником податків в адміністративному або судовому порядку. В усіх випадках, коли податковий орган вищого рівня або суд (арбітражний суд) скасовує рішення про арешт активів, податковий орган вищого рівня проводить службове розслідування щодо мотивів видання керівником податкового органу (його заступником) рішення про арешт активів та, за необхідності, приймає рішення про притягнення винних до дисциплінарної чи адміністративної відповідальності.

9.3.5. При прийнятті рішення про арешт активів банку арешт не може бути накладено на його кореспондентський рахунок у частині платежів, що виконуються за рахунок коштів його клієнтів.

9.3.6. Платник податків має право на відшкодування збитків та немайнової шкоди, завданих податковим органом внаслідок неправомірного застосування арешту його активів, за рахунок коштів відповідного бюджету згідно із законодавством. Рішення про таке відшкодування приймається судом (арбітражним судом).

9.3.7. Цей пункт не регулює порядок затримання або арешту активів у випадках, передбачених кримінально-процесуальним законодавством.

9.3.8. Адміністративний арешт не може бути накладено, якщо платник податків відмовляється допустити працівника контролюючого органу до документальної або матеріальної перевірки у зв'язку з відсутністю у такого працівника контролюючого органу підстав для її проведення, визначених законодавством, а також до обстеження приміщень, що використовуються для одержання доходів, або пов'язаних з отриманням інших об'єктів оподаткування, електронних контрольно-касових апаратів, комп'ютерних систем, що застосовуються для розрахунків за готівку або з використанням карток платіжних систем, вагокасових комплексів, систем та засобів штрихового кодування.

9.4. Виконавці рішення про арешт активів

9.4.1. Функції виконавця рішення про арешт активів платника податків покладаються на податкового керуючого або іншого працівника податкового органу, призначеного його керівником (його заступником). Виконавець:

надсилає рішення про арешт активів відповідно до підпункту 9.3.1 пункту 9.3 цієї статті;

організовує опис активів платника податків;

організовує вилучення оригіналів первинних фінансово-господарських та бухгалтерських документів, складає їх опис, що має скріплюватися підписами посадової особи податкового органу та платника податків, і залишає платнику податків копії таких документів. Вилучення оригіналів первинних фінансово-господарських та бухгалтерських документів податковими органами в інших випадках не допускається, крім вилучень, що провадяться згідно із кримінально-процесуальним законодавством;

здійснює інші заходи, передбачені Законом України «Про виконавче провадження».

9.4.2. Опис активів платника податків проводиться у присутності його посадових осіб чи їх представників, а також понятих осіб. У разі відсутності посадових осіб платника податків або їх представників опис його активів здійснюється у присутності понятих осіб. У разі необхідності для проведення опису активів залучається оцінювач. Представникам платника податків, активи якого підлягають адміністративному арешту, письмово роз'яснюються їх права та обов'язки.

Понятими особами не можуть бути працівники податкових органів або правоохоронних органів, а також інші особи, участь яких як понятих осіб обмежується Законом України «Про виконавче провадження».

9.4.3. При проведенні опису активів платника податків особи, які його проводять, зобов'язані пред'явити посадовим особам такого платника податків або їх представникам відповідне рішення про накладення адміністративного арешту, а також документи, що засвідчують їх повноваження на проведення такого опису. За наслідками проведення опису активів платника податків складається протокол, який має містити опис та перелік активів, що арештовуються, із зазначенням назви, кількості, мір ваги та індивідуальних ознак і, за присутності оцінювача, — звичайних цін. Усі активи, що підлягають опису, пред'являються посадовим особам платника податків або їх представникам та понятим особам, а за відсутності посадових осіб або їх представників — понятим особам, для візуального контролю.

9.4.4. Посадова особа податкового органу, яка виконує рішення про адміністративний арешт активів платника податків, визначає порядок їх збереження та охорони.

9.4.5. Проведення адміністративного арешту активів у період з 20 години до 9 години наступного дня не допускається, за винятком випадків, коли такий арешт є невідкладним у зв'язку з обставинами кримінальної справи, відповідно до закону.

9.5. Зупинення адміністративного арешту активів платника податків

Зупинення адміністративного арешту активів платника податків здійснюється у зв'язку із:

а) скасуванням рішення керівника податкового органу (його заступника) про такий арешт;

б) погашенням податкового боргу платника податків;

в) ліквідацією платника податків, у тому числі внаслідок проведення процедури банкрутства;

г) наданням податковому органу належних доказів третьою особою про належність арештованих активів до об'єктів права власності цієї третьої особи;

д) закінченням граничного строку накладення адміністративного арешту;

е) прийняттям рішення судом (арбітражним судом) про зупинення адміністративного арешту згідно з вимогами законодавства з питань банкрутства;

є) пред'явленням платником податків свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності, спеціальних дозволів (ліцензій) на її здійснення, торгових патентів, сертифікатів відповідності електронних контрольно-касових апаратів, комп'ютерних систем, яких не було на момент прийняття рішення про адміністративний арешт.

У випадку, визначеному підпунктом «г» цього пункту, рішення щодо звільнення з-під арешту активів, що належать третій особі, приймає податковий орган.

9.6. Оскарження рішення щодо адміністративного арешту активів

Рішення керівника податкового органу (його заступника) щодо накладення адміністративного арешту на активи платника податків може бути оскаржене у порядку, визначеному цим Законом для оскарження сум податкових зобов'язань або податкового боргу, нарахованих податковим органом.

9.7. У разі коли активи платника податків звільняються з-під адміністративного арешту у зв'язку із закінченням граничного строку його застосування, повторне накладення адміністративного арешту за підставами накладення першого адміністративного арешту не дозволяється.

9.8. Митні правила

Норми цієї статті не поширюються на порядок затримання або вилучення товарів чи предметів відповідно до Митного кодексу України, не пов'язаний із порушенням податкового законодавства.

Стаття 10. Продаж активів, що перебувають у податковій заставі

10.1. Організація публічних торгів

10.1.1. У разі коли інші, передбачені цим Законом, заходи з погашення податкового боргу не дали позитивного результату, податковий орган здійснює за платника податків та на користь держави заходи щодо залучення додаткових джерел погашення узгодженої суми податкового боргу шляхом стягнення коштів, які перебувають у його власності, а за їх недостатності — шляхом продажу інших активів такого платника податків.

Стягнення коштів та продаж інших активів платника податків провадяться не раніше тридцятого календарного дня з моменту надіслання йому другої податкової вимоги.

Стягнення коштів здійснюється шляхом надіслання банку (банкам), обслуговуючому платника податків, платіжної вимоги на суму податкового боргу або його частини.

Продаж інших активів здійснюється на підставі рішення податкового органу, підписаного його керівником та скріпленого гербовою печаткою податкового органу. Перелік відомостей, які зазначаються у такому рішенні, встановлюється центральним податковим органом.

10.1.2. Організація продажу активів платника податків здійснюється податковим керуючим такого платника податків.

10.1.3. Платник податків (для державних і комунальних підприємств — за узгодженням з органом, уповноваженим управляти його майном) самостійно визначає склад і черговість продажу своїх активів виходячи з принципів збереження цілісності майнового комплексу, що забезпечує ведення його основної виробничої діяльності, та повного погашення суми податкового боргу.

Якщо податковий керуючий вирішує, що платник податків визначає для продажу активи, чия звичайна ціна є завідомо нижчою, ніж сума податкового боргу, такий податковий керуючий зобов'язаний самостійно визначити склад активів, що підлягають продажу, виходячи із принципів збереження цілісності майнового комплексу та з урахуванням того, що звичайна (оціночна) вартість таких активів не перевищує двократного розміру податкового боргу. Таке рішення податкового керуючого може бути оскаржене у порядку, визначеному цим Законом для оскарження рішень податкового органу щодо визначення сум податкових зобов'язань або податкового боргу. При цьому протягом строку такого оскарження продаж активів платника податків, визначених за рішенням податкового керуючого, не здійснюється.

10.1.4. У разі недостатності коштів, отриманих від продажу активів, які не входять до складу цілісного майнового комплексу платника податків, що забезпечує ведення його основної господарської діяльності, податковий керуючий зобов'язаний прийняти рішення про продаж цілісного майнового комплексу або його частини, без застосування обмежень щодо їх вартості, встановлених абзацом другим підпункту 10.1.3 цього пункту.

Податковий керуючий не може прийняти рішення про продаж частини цілісного майнового комплексу, внаслідок якого платник податків позбувається можливості ведення його основної господарської діяльності, — у цьому випадку продажу підлягає цілісний майновий комплекс.

Продаж цілісного майнового комплексу боржника під час процедури його санації або ліквідації внаслідок банкрутства здійснюється згідно з положеннями Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» без застосування положень цієї статті.

10.1.5. Витрати, пов'язані з організацією та проведенням публічних торгів активами платника податків, покриваються у першу чергу за рахунок сум, одержаних від їх продажу.

10.1.6. У разі коли сума коштів, отримана за наслідками продажу активів платника податків, перевищує суму його податкової заборгованості, різниця направляється на рахунки такого платника податків або його правонаступників і використовується у встановленому ними порядку.

10.1.7. У разі коли сума коштів, отримана за наслідками продажу частини активів платника податків, є недостатньою для погашення його податкової заборгованості, різниця покривається шляхом додаткового продажу його активів, що організується не раніше тридцяти календарних днів, наступних за днем проведення попереднього продажу.

10.2. Порядок продажу активів

10.2.1. Продаж активів платника податків на публічних торгах на умовах змагальності здійснюється у такому порядку:

а) товари, які можуть бути згруповані та стандартизовані, підлягають продажу за кошти виключно на біржових торгах, що проводяться біржами, створеними відповідно до Закону України «Про товарну біржу», які визначаються центральним податковим органом на конкурсних засадах;

б) інші товари, об'єкти рухомого чи нерухомого майна, а також цілісні майнові комплекси підприємств підлягають продажу за кошти виключно на цільових аукціонах, які організовуються за поданням відповідного податкового органу на зазначених біржах. У разі коли на території району або міста, де знаходяться активи платника податків, що продаються, відсутня товарна біржа, визначена центральним податковим органом, податковий орган організовує окремий позабіржовий аукціон.

Продовольчі товари, що швидко псуються, а також інші товари, обсяги яких не є достатніми для організації публічних торгів, підлягають продажу за кошти на комісійних умовах через організації роздрібної торгівлі, визначені податковим органом на конкурсних засадах.

Майно боржника, щодо обігу якого встановлено обмеження законом, продається на закритих торгах, які проводяться на умовах змагальності. У таких закритих торгах беруть участь особи, які відповідно до законодавства можуть мати зазначене майно у власності чи на підставі іншого речового права.

10.2.2. У разі коли продажу підлягає цілісний майновий комплекс підприємства, активи якого перебувають у державній або комунальній власності, чи коли згідно із законодавством з питань приватизації для відчуження активів підприємства потрібна попередня згода органу приватизації або іншого державного органу, уповноваженого здійснювати управління корпоративними правами, продаж активів такого підприємства організовується за поданням відповідного податкового органу регіональним органом приватизації із дотриманням норм законодавства з питань приватизації. При цьому інші способи приватизації, крім грошової, не дозволяються.

10.2.3. За наполяганням платника податків проводиться експертна оцінка вартості активу, що підлягає продажу, для визначення його початкової ціни. Зазначена оцінка здійснюється у порядку, визначеному законодавством з питань професійної оціночної діяльності, а до набрання чинності зазначеним законодавством — організаціями, які уклали договори на виконання послуг з експертної оцінки майна з Фондом державного майна України, перелік яких доводиться до податкового органу.

Платник податків має право самостійно визначити оцінювача з числа тих, що зазначені в абзаці першому цього підпункту. У разі коли платник податків самостійно не визначає такого оцінювача протягом установлених центральним податковим органом строків, таке визначення здійснюється податковим органом, який укладає договір про проведення оцінки активу.

Оцінка не проводиться щодо активів, які можуть бути згрупованими або стандартизованими чи мають курсову (поточну) біржову вартість та/або перебувають у лістінгу товарних бірж. Порядок встановлення курсової біржової вартості або лістінгу біржового товару визначається біржовою спілкою, яка має статус самоврядної організації відповідно до законодавства.

10.2.4. При продажу активів на товарних біржах податковий орган укладає відповідний договір з брокером (брокерською конторою), яка вчиняє дії з продажу такого активу за дорученням податкового органу на умовах найкращої цінової пропозиції.

При продажу активів на позабіржовому аукціоні безпосереднім продавцем, а в разі продажу через організації роздрібної торгівлі — комітентом виступає податковий орган, при цьому участь будь-яких посередників або агентів для організації такого продажу не дозволяється.

Порядок реалізації цього пункту визначається центральним податковим органом.

10.2.5. Порядок збільшення або зменшення початкової ціни активів платника податків визначається за методикою, встановленою Кабінетом Міністрів України, крім випадків, визначених підпунктом 10.2.2 цього пункту, які регулюються нормами законодавства про приватизацію.

10.3. Оприлюднення інформації

10.3.1. Інформація про склад активів платників податків, призначених для продажу, оприлюднюється центральним податковим органом.

10.3.2. Інформація про час та умови проведення прилюдних торгів активами платників податків оприлюднюється:

при продажу активів на біржовому ринку — відповідною товарною біржею;

при продажу активів на позабіржовому аукціоні та через організації роздрібної торгівлі — відповідним податковим органом.

10.3.3. Склад зазначеної інформації та порядок її оприлюднення визначаються Кабінетом Міністрів України.

10.4. Доступ до активів

10.4.1. Платник податків зобов'язаний надати комісії інформацію про активи, які перебувають у податковій заставі, а також забезпечити на першу вимогу комісії безперешкодний доступ її представників і учасників публічних торгів до огляду та оцінки активів, що пропонуються на продаж.

10.4.2. Будь-яка інша особа, яка здійснює управління активами платника податків або контроль за їх використанням, зобов'язана забезпечити на першу вимогу комісії безперешкодний доступ її представникам, а також учасникам публічних торгів до огляду та оцінки таких активів, а також забезпечити безперешкодне набуття прав власника таких активів особою, яка їх придбала на публічних торгах. При цьому така інша особа, яка здійснює управління або контроль над активами платника податків, звільняється від будь-яких видів відповідальності або зобов'язань перед таким платником або третіми особами, що можуть виникнути внаслідок передання таких активів у власність особи —їх покупця.

10.4.3. Посадові особи платника податків, а також посадові особи осіб, які здійснюють управління його активами або контроль за їх використанням, за неподання відомостей або подання неповних чи неправдивих відомостей щодо активів, які перебувають у податковій заставі, або за ухилення від забезпечення безперешкодного доступу до таких активів представникам комісії чи учасникам публічних торгів, або за перешкоджання у набутті прав власності на такі активи особою, яка їх придбала, несуть відповідальність, передбачену за умисне ухилення від оподаткування.

10.5. Скасування рішення про продаж активів

10.5.1. Якщо платник податків у будь-який момент до укладення договору купівлі-продажу його активів повністю погашає суму податкової заборгованості, податковий орган приймає рішення щодо звільнення його активів з-під податкової застави та скасовує рішення про проведення їх продажу.

10.5.2. За операції з продажу активів, визначених у цій статті, на біржовому ринку державне мито та місцеві податки (збори) не справляються. Такі операції не підлягають нотаріальному посвідченню.

10.6. Забезпечення інтересів кредиторів

10.6.1. Якщо сума податкового боргу не була погашена після закінчення процедури продажу активів платника податків, податковий орган може визначити відповідальною за погашення залишкового податкового боргу такого платника податків третю особу, яка протягом одного року до останнього дня граничного строку погашення суми податкового зобов'язання такого платника податків придбала від нього активи за цінами, меншими ніж звичайні, або отримала їх у власність на безоплатній основі чи як безповоротну фінансову допомогу (крім благодійних внесків або пожертв неприбутковим організаціям або іншим набувачам благодійної допомоги відповідно до законодавства).

Розмір зазначеної відповідальності за пога-

(Закінчення на 8—10-й стор.).

(Початок на 4—7-й стор.).

шення залишкового боргу платника податків не може перевищувати суми, що дорівнює звичайній ціні активів, придбаних третьою особою від платника податків, зменшеній на фактичну ціну придбання таких активів третьою особою.

Рішення податкового органу щодо покладення відповідальності за погашення залишкового боргу платника податків на третю особу може бути оскаржене у порядку, передбаченому цим Законом для оскарження рішень податкового органу про нарахування суми податкового зобов'язання за непрямими методами.

Норми, визначені цим підпунктом, не застосовуються, якщо сума податкового боргу залишається непогашеною внаслідок недостатності активів платника податків, визнаного банкрутом згідно із законодавством.

10.7. Порядок реалізації цієї статті визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 11. Погашення податкового боргу державних або комунальних підприємств

11.1. У разі коли платник податків, який перебуває у державній або комунальній власності, не погашає суму податкового боргу у строки, встановлені цим Законом, податковий орган здійснює заходи щодо продажу активів такого платника податків, які не входять до складу цілісного майнового комплексу, що забезпечує здійснення основної діяльності платника податків.

У разі коли сума коштів, отримана від такого продажу, не покриває суму податкового боргу та витрат, пов'язаних з продажем активів, податковий орган зобов'язаний звернутися до органу виконавчої влади, що здійснює управління таким платником податків, з пропозицією щодо прийняття рішення про продаж частини акцій корпоратизованого підприємства за кошти або під зобов'язання щодо погашення його податкового боргу протягом поточного бюджетного року. Інформація зазначеного органу управління щодо прийняття або відхилення запропонованого рішення має бути надіслана податковому органу протягом тридцяти календарних днів з дня направлення такого звернення. Організація такого продажу здійснюється за правилами і у строки, встановлені законодавством з питань приватизації. У разі коли зазначений орган не прийме рішення про продаж частини акцій для погашення податкового боргу у зазначені цим пунктом строки, податковий орган зобов'язаний у місячний строк з дня отримання такої відмови або після закінчення встановленого для надання відповіді строку звернутися до арбітражного суду із заявою про визнання такого платника податків банкрутом.

11.2. У разі коли податковим боржником визнається платник податків, який не підлягає приватизації, податковий орган здійснює заходи щодо продажу його активів, які не входять до складу цілісного майнового комплексу, що забезпечує ведення його основної діяльності.

У разі коли сума коштів, отриманих від такого продажу, не покриває суму податкового боргу такого платника податків та витрат, пов'язаних з організацією та проведенням публічних торгів, податковий орган зобов'язаний звернутися до органу виконавчої влади, до сфери управління якого належить такий платник податків, з поданням про прийняття рішення щодо:

надання відповідної компенсації бюджету, до якого має зараховуватися сума податкового боргу такого платника податків, за рахунок коштів, призначених для утримання такого органу виконавчої влади, до сфери управління якого належить платник податків;

реорганізації такого платника податків з урахуванням правил, встановлених цим Законом;

ліквідації такого платника податків та списання податкового боргу;

оголошення такого платника податків банкрутом у порядку, встановленому Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника та визнання його банкрутом».

Відповідь щодо прийняття одного із зазначених рішень має бути надіслана податковому органу протягом тридцяти календарних днів з дня направлення звернення. У разі коли податковий орган не отримує зазначену відповідь у визначений цим пунктом строк або отримує незадовільну відповідь, податковий орган зобов'язаний звернутися до арбітражного суду із заявою про визнання такого платника податків банкрутом.

11.3. Визнання державного або комунального підприємства таким, що має податковий борг, може бути підставою розірвання трудового договору (контракту) з керівником підприємства. Рішення щодо розірвання трудового договору (контракту) з керівником державного (комунального) підприємства може бути відкладене на строк проведення апеляційної процедури.

Трудові договори (контракти), що укладаються з керівником державного або комунального підприємства, повинні містити зазначену відповідальність, що є їх істотною умовою.

Норми цього пункту не поширюються на випадки виникнення податкового боргу внаслідок обставин непереборної дії (форс-мажорних обставин) чи внаслідок невиконання або неналежного виконання державними органами зобов'язань з оплати товарів (робіт, послуг), придбаних у такого платника податків за рахунок бюджетних коштів, з надання платнику податків субсидій або дотацій, передбачених законодавством, або з повернення платнику податків надміру внесених податків, зборів (обов'язкових платежів) чи їх бюджетного відшкодування згідно з нормами податкового законодавства.

11.4. Будь-які договори про передання акцій (інших корпоративних прав), що перебувають у державній або комунальній власності, в управління третім особам мають містити зобов'язання таких третіх осіб щодо недопущення виникнення податкового боргу після передання, а також право відповідно держави або територіальної громади на одностороннє (позасудове) розірвання таких договорів при виникненні податкового боргу.

Таке саме правило стосується будь-яких договорів про приватизацію державного або комунального майна, укладених під інвестиційні зобов'язання.

Стаття 12. Погашення податкових зобов'язань або податкового боргу в разі ліквідації платника податків

12.1. Черговість використання активів платника податків, що ліквідується

У разі коли власник або уповноважений ним орган приймає рішення про ліквідацію платника податків, не пов'язану з банкрутством, активи цього платника податків використовуються у черговості, визначеній законодавством України.

12.2. Ліквідація платника податків

З метою оподаткування ліквідацією платника податків або його філії, відділення чи іншого відокремленого підрозділу є ліквідація платника податків як юридичної особи або зупинення реєстрації фізичної особи як суб'єкта підприємницької діяльності, а також ліквідація філії, відділення, відокремленого підрозділу платника податків, внаслідок якої відбувається закриття їх рахунків та/або втрата їх статусу як платника податків відповідно до законодавства.

12.3. Непогашені податкові зобов'язання або податковий борг

У разі коли внаслідок ліквідації платника податків або скасування реєстрації фізичної особи як суб'єкта підприємницької діяльності частина його податкових зобов'язань чи податкового боргу залишається непогашеною у зв'язку з недостатністю його активів, така частина погашається за рахунок активів засновників або учасників такого підприємства, якщо вони несуть повну або додаткову відповідальність за зобов'язаннями платника податків згідно із законодавством, у межах повної або додаткової відповідальності, а в разі ліквідації філії, відділення чи іншого відокремленого підрозділу юридичної особи — за рахунок юридичної особи, незалежно від того, чи є вона платником податку, збору (обов'язкового платежу), стосовно якого виникло податкове зобов'язання або виник податковий борг таких філії, відділення, іншого відокремленого підрозділу.

В інших випадках податкові зобов'язання або податковий борг, що залишаються непогашеними після ліквідації платника податків, вважаються безнадійним боргом і підлягають списанню у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Те саме стосується фізичної особи — платника податків, що помирає або визнається судом безвісно відсутнім або померлим чи недієздатним, за винятком випадків, коли з'являються інші особи, які вступають у права спадщини, незалежно від часу набуття таких прав.

12.4. Особи, відповідальні за погашення податкових зобов'язань або податкового боргу в разі ліквідації платника податків

Особою, відповідальною за погашення податкових зобов'язань або податкового боргу платника податків, є:

а) стосовно платника податків, який ліквідується, – ліквідаційна комісія або інший орган, що проводить ліквідацію згідно з законодавством;

б) стосовно філій, відділень, інших відокремлених підрозділів платника податків, які ліквідуються, —такий платник податків;

в) стосовно фізичної особи — суб'єкта підприємницької діяльності — така фізична особа;

г) стосовно кооперативів, кредитних спілок, товариств співвласників житла або інших колективних господарств — їх члени (пайовики) солідарно;

д) стосовно інвестиційних фондів — інвестиційна компанія, яка здійснює управління таким інвестиційним фондом.

При ліквідації колективних сільськогосподарських підприємств, створених до набрання чинності цим Законом, непогашена частина боргу підлягає списанню у порядку, визначеному законодавством.

12.5. Термін погашення податкової заборгованості або податкового боргу платника податків, що ліквідується

Погашення податкових зобов'язань або податкового боргу платника податків, що ліквідується, здійснюється у строки, передбачені для списання безнадійного податкового боргу.

12.6. Залік надміру сплачених або невідшкодованих податкових платежів платника податків, що ліквідується

У разі коли платник податків, що ліквідується, має суми надміру сплачених або невідшкодованих податків, зборів (обов'язкових платежів) з відповідного бюджету, такі суми підлягають заліку в рахунок його податкових зобов'язань або податкового боргу перед таким бюджетом.

У разі коли сума надміру сплачених або невідшкодованих податків, зборів (обов'язкових платежів) з відповідного бюджету перевищує суму податкових зобов'язань або податкового боргу перед таким бюджетом, сума перевищення використовується для погашення податкової заборгованості або податкового боргу перед іншими бюджетами, а за відсутності такої заборгованості (боргу) — направляється у розпорядження такого платника податків.

Порядок проведення заліків, визначених у цьому пункті, встановлюється Міністерством фінансів України за погодженням з центральним податковим органом.

Порядок погашення податкових зобов'язань або податкового боргу померлої або безвісти відсутньої фізичної особи визначається законодавством з питань оподаткування доходів фізичних осіб.

Стаття 13. Порядок погашення податкових зобов'язань або податкового боргу при реорганізації платника податків

13.1. Урегулювання податкової заборгованості або податкового боргу платника податків, що реорганізується

13.1.1. У разі коли власник платника податків або уповноважений ним орган приймає рішення про реорганізацію такого платника податків, його податкова заборгованість або податковий борг підлягає врегулюванню в такому порядку:

якщо реорганізація здійснюється шляхом зміни назви, організаційно-правового статусу або місця реєстрації платника податків, такий платник податків після реорганізації набуває усіх прав і обов'язків щодо погашення податкових зобов'язань або податкового боргу, які виникли до його реорганізації;

якщо реорганізація здійснюється шляхом об'єднання двох або більшої кількості платників податків в одного платника податків з ліквідацією платників податків, що об'єдналися, такий об'єднаний платник податків набуває усіх прав і обов'язків щодо погашення податкових зобов'язань або податкового боргу всіх платників податків, що об'єдналися;

якщо реорганізація здійснюється шляхом розподілу платника податків на дві або більше особи з ліквідацією такого платника податків, усі платники податків, які виникнуть після такої реорганізації, набувають усіх прав і обов'язків щодо погашення податкових зобов'язань чи податкового боргу, які виникли до такої реорганізації. Зазначені зобов'язання чи борг розподіляються між новоствореними платниками податків пропорційно часткам балансової вартості активів, отриманим ними у процесі реорганізації згідно з розподільчим балансом. У разі коли одна чи більше новостворених осіб не є платниками податків, щодо яких виникли податкові зобов'язання або борг платника податків, який був реорганізований, зазначені податкові зобов'язання чи борг повністю розподіляються між особами, що є платниками таких податків, пропорційно часткам отриманих ними активів, без урахування активів, наданих особам, що не є платниками таких податків.

13.1.2. Реорганізація платника податків шляхом виділення з його складу іншого платника податків або внесення частини активів платника податків до статутного фонду іншого платника податків без ліквідації платника податків, який реорганізується, не тягне за собою розподілу податкових зобов'язань чи податкового боргу між таким платником податків та особами, створеними у процесі його реорганізації, чи встановлення їх солідарної податкової відповідальності, за винятком випадків, коли за висновками податкового органу така реорганізація може призвести до неналежного виконання податкових зобов'язань платником податків, який реорганізовується. Рішення про застосування солідарної або розподільної податкової відповідальності може бути прийняте податковим органом у разі, коли активи платника податків, що реорганізовується, перебувають у податковій заставі на момент прийняття рішення про таку реорганізацію.

З метою оподаткування до зазначених видів реорганізації прирівнюється оренда цілісного майнового комплексу відповідно до Закону України «Про оренду державного та комунального майна».

13.2. Узгодження плану реорганізації

Платник податків, активи якого передані у податкову заставу, або той, хто скористався правом реструктуризації податкового боргу, зобов'язаний завчасно повідомити податковий орган про прийняття рішення щодо проведення будь-яких видів реорганізації та надати податковому органу план такої реорганізації. У разі коли податковий орган встановлює, що план реорганізації призводить або може у майбутньому призвести до неналежного погашення податкових зобов'язань або податкового боргу, він має право прийняти рішення про:

розподіл суми податкових зобов'язань або податкового боргу між платниками податків, що виникають внаслідок реорганізації, виходячи з очікуваної прибутковості (ліквідності) кожного такого платника податків, без застосування принципу пропорційного розподілу, встановленого пунктом 13.1 цієї статті;

погашення податкових зобов'язань, забезпечених податковою заставою, до проведення такої реорганізації;

встановлення солідарної відповідальності за сплату податкових зобов'язань платника податку, що реорганізовується, стосовно всіх осіб, створених у процесі реорганізації, що тягне за собою застосування режиму податкової застави щодо усіх активів таких осіб;

поширення права податкової застави на всі активи платника податків, який створюється шляхом об'єднання інших платників податків, якщо один або більше з них мали податкові зобов'язання або податковий борг, забезпечений податковою заставою.

Зазначені рішення податкового органу можуть бути оскаржені у порядку та строки, визначені цим Законом для оскарження податкового зобов'язання або податкового боргу, нарахованого контролюючим органом.

Проведення реорганізації із порушенням правил, визначених цим пунктом, тягне за собою відповідальність, встановлену законодавством.

13.3. Строки погашення податкових зобов'язань чи податкового боргу реорганізованими платниками податків

Реорганізація платника податків не змінює строків погашення податкових зобов'язань або податкового боргу платниками податків, створеними внаслідок такої реорганізації.

13.4. Залік надміру сплачених або не відшкодованих податкових платежів платника податків, що реорганізовується шляхом його ліквідації

У разі коли платник податків, що реорганізовується, має суми надміру сплачених або не відшкодованих податків, зборів (обов'язкових платежів), такі суми підлягають заліку в рахунок його непогашених податкових зобов'язань або податкового боргу за іншими податками, зборами (обов'язковими платежами). Зазначена сума розподіляється між бюджетами та державними цільовими фондами пропорційно загальним сумам податкової заборгованості або податкового боргу такого платника податків.

У разі коли сума надміру сплачених або не відшкодованих податків, зборів (обов'язкових платежів) платника податків перевищує суму податкових зобов'язань або податкового боргу з інших податків, зборів (обов'язкових платежів), сума перевищення направляється в розпорядження правонаступників такого платника податків пропорційно до їх частки в активах, що розподіляються, згідно з розподільчим балансом або передаточним актом.

13.5. Поняття реорганізації платника податків

Реорганізацією платника податків з метою оподаткування є зміна його правового статусу, яка передбачає будь-яку з таких дій або їх поєднання:

а) зміну назви платника податків, а для господарських товариств — зміну організаційно-правового статусу підприємства, що тягне за собою зміну їх ідентифікаційного та/або податкового номера;

б) злиття платника податків, а саме передання його активів до статутних фондів інших платників податків, внаслідок якого відбувається ліквідація юридичного статусу платника податків, який зливається з іншими;

в) розподіл платника податків на декілька осіб, а саме розподілення його активів між статутними фондами новостворених юридичних осіб та/або фізичними особами, внаслідок якого відбувається ліквідація юридичного статусу платника податків, який розподіляється;

г) виділення з платника податків інших платників податків, а саме передання частини активів платника податків, що реорганізовується, до статутних фондів інших платників податків в обмін на їх корпоративні права, внаслідок якого не відбувається ліквідація платника податків, що реорганізовується;

д) реєстрацію фізичної особи як суб'єкта підприємницької діяльності без скасування її попередньої реєстрації як іншого суб'єкта підприємницької діяльності або із таким скасуванням.

Стаття 14. Розстрочення та відстрочення податкових зобов'язань платника податків

14.1. Порядок розстрочення чи відстрочення податкових зобов'язань

14.1.1. Розстроченням податкових зобов'язань є надання платнику податків бюджетного кредиту на основну суму його податкових зобов'язань без урахування сум пені під проценти, розмір яких не може бути меншим, ніж ставка Національного банку України на дату, визначену згідно з пунктом 16.4 статті 16 цього Закону.

14.1.2. Відстроченням податкових зобов'язань є перенесення сплати основної суми податкових зобов'язань платника податків без урахування сум пені під проценти, розмір яких не може бути меншим, ніж ставка Національного банку України на дату, визначену згідно з пунктом 16.4 статті 16 цього Закону, на пізніший термін.

14.1.3. Платник податків, який звертається до податкового органу з заявою про розстрочення, відстрочення податкових зобов'язань, вважається таким, що узгодив суму такого податкового зобов'язання.

14.1.4. Розстрочення, відстрочення податкових зобов'язань у межах процедури відновлення платоспроможності боржника відповідно до законодавства з питань банкрутства здійснюються на умовах, передбачених мировою угодою.

14.2. Підстави для прийняття рішення щодо розстрочення чи відстрочення податкових зобов'язань

14.2.1. Підставою для розстрочення податкових зобов'язань платника податків є надання ним достатніх доказів щодо існування загрози виникнення податкового боргу, а також економічного обгрунтування, яке свідчить про можливість погашення податкових зобов'язань та/або збільшення податкових надходжень до відповідного бюджету внаслідок застосування режиму розстрочення, протягом якого відбудуться зміни політики управління виробництвом чи збутом такого платника податків.

14.2.2. Підставою для відстрочення податкових зобов'язань платника податків є надання ним достатніх доказів щодо дії обставин непереборної сили, що призвели до загрози виникнення податкового боргу та/або банкрутства такого платника податків, а також економічного обгрунтування, яке свідчить про можливість погашення податкових зобов'язань та/або збільшення податкових надходжень до відповідного бюджету внаслідок застосування режиму відстрочення, протягом якого відбудуться зміни політики управління виробництвом чи збутом такого платника податків.

14.3. Умови надання розстрочення та відстрочення податкових зобов'язань

14.3.1. Розстрочення податкових зобов'язань надається на умовах податкового кредиту, за якими основна сума кредиту та нараховані на неї проценти погашаються рівними частками, починаючи з податкового періоду, наступного за періодом надання такого кредиту.

14.3.2. Відстрочення податкових зобов'язань надається на умовах, за якими основна сума податкових зобов'язань та нараховані на неї проценти сплачуються рівними частками, починаючи з будь-якого податкового періоду, визначеного відповідним податковим органом чи відповідним органом місцевого самоврядування, який згідно із підпунктом 14.3.3 цього пункту затверджує рішення про розстрочення або відстрочення податкових зобов'язань, але не пізніше закінчення 12 календарних місяців з моменту виникнення такого податкового зобов'язання або одноразово у повному обсязі.

14.3.3. Рішення про розстрочення або відстрочення податкових зобов'язань у межах одного бюджетного року приймається у такому порядку:

стосовно загальнодержавних податків, зборів (обов'язкових платежів) — керівником податкового органу та має бути затверджене керівником податкового органу (його заступником) вищого рівня;

стосовно місцевих податків і зборів — керівником податкового органу (його заступником) та має бути затверджене фінансовим органом місцевого органу виконавчої влади, до бюджету якого зараховуються такі місцеві податки чи збори.

14.3.4. Центральний податковий орган може встановити іншу процедуру затвердження рішень про розстрочення або відстрочення податкових зобов'язань із загальнодержавних податків, зборів (обов'язкових платежів) у межах одного бюджетного року, виходячи з їх сум або видів податків, зборів (обов'язкових платежів).

14.3.5. Рішення про розстрочення або відстрочення податкових зобов'язань на термін, що виходить за межі одного бюджетного року, щодо загальнодержавних податків і зборів (обов'язкових платежів) приймається керівником (заступником) центрального податкового органу за узгодженням з Міністерством фінансів України, а щодо місцевих податків і зборів — керівником податкового органу (його заступником) за узгодженням з фінансовим органом місцевого органу виконавчої влади, до бюджету якого зараховуються такі місцеві податки чи збори.

14.3.6. Звіт про виконання відповідного бюджету має містити розрахунок втрат його доходів від розстрочень сплати податкових зобов'язань платників податків.

У разі коли розстрочення або відстрочення сплати податкових зобов'язань здійснюється на строк, що виходить за межі одного бюджетного року, у законі про Державний бюджет України або у рішенні про затвердження місцевого бюджету на наступний бюджетний рік мають бути відображені доходи, пов'язані із погашенням розстрочених чи відстрочених податкових зобов'язань.

14.3.7. Розстрочення або відстрочення на-

даються окремо з окремого податку, збору (обов'язкового платежу).

14.4. Гласність та запобігання корупції

14.4.1. Будь-які рішення щодо розстрочення або відстрочення податкових зобов'язань окремих платників податків мають щорічно оприлюднюватися.

14.4.2. Копії рішень про розстрочення, відстрочення, що виходять за межі бюджетного року, мають бути відіслані відповідним податковим органом Міністерству фінансів України протягом 15 днів з дня їх прийняття.

14.4.3. Розстрочення, відстрочення не можуть надаватися чи встановлюватися щодо податкових зобов'язань із ввізного мита, акцизних зборів, податку на додану вартість при ввезенні товарів (робіт, послуг) на митну територію України, внесків до Пенсійного фонду України чи інших внесків у межах державного або обов'язкового соціального страхування, якщо інше не встановлено законами з цих податків, зборів (обов'язкових платежів) або цим Законом.

14.4.4. Будь-який платник податків має право вимагати розстрочення чи відстрочення його податкових зобов'язань, а орган, уповноважений приймати рішення з таких розстрочень, відстрочень, зобов'язаний задовольнити таку вимогу у разі коли підстави, надані платником податків як обгрунтування такого розстрочення, відстрочення, є тотожніми підставам, наданим іншими платниками податків, щодо податкових зобов'язань яких були прийняті відповідні рішення.

14.5. Підстави для дострокового розірвання договорів про розстрочення, відстрочення

14.5.1. Договори про розстрочення, відстрочення можуть бути достроково розірвані:

а) за ініціативою платника податків — при достроковому погашенні суми податкового боргу, щодо якого була досягнута домовленість про розстрочення, відстрочення;

б) за ініціативою податкового органу, у разі якщо:

з'ясовано, що інформація, надана платником податків при укладенні зазначених договорів, виявилася недостовірною, неповною або перекрученою;

платник податків визнається таким, що має податковий борг із податкових зобов'язань, які виникли після укладення зазначених договорів;

платник податків порушує умови погашення розстроченого або відстроченого податкового боргу.

Рішення про дострокове розірвання зазначених договорів за ініціативою податкового органу може бути оскаржене у порядку, встановленому цим Законом для оскарження рішень податкового органу щодо нарахованої суми податкових зобов'язань.

14.6. Порядок реалізації цієї статті встановлюється центральним податковим органом.

Стаття 15. Строки давності

15.1. Строки давності та їх застосування

15.1.1. За винятком випадків, визначених підпунктом 15.1.2 цього пункту, податковий орган має право самостійно визначити суму податкових зобов'язань платника податків у випадках, визначених цим Законом, не пізніше закінчення 1095 дня, наступного за останнім днем граничного строку подання податкової декларації, а у разі, коли така податкова декларація була надана пізніше, —- за днем її фактичного подання. Якщо протягом зазначеного строку податковий орган не визначає суму податкових зобов'язань, платник податків вважається вільним від такого податкового зобов'язання, а спір стосовно такої декларації не підлягає розгляду в адміністративному або судовому порядку.

15.1.2. Податкове зобов'язання може бути нараховане або провадження у справі про стягнення такого податку може бути розпочате без дотримання строку давності, визначеного у підпункті 15.1.1 цього пункту, у разі коли:

а) податкову декларацію за період, коли виникло податкове зобов'язання, не було подано;

б) судом встановлено скоєння злочину посадовими особами платника податків або фізичною особою — платником податків щодо умисного ухилення від сплати зазначеного податкового зобов'язання.

15.1.3. Відлік строку давності зупиняється на будь-який період, протягом якого платник податку перебуває поза межами України, якщо такий період є безперервним та дорівнює чи є більшим за 180 днів.

15.2. Граничні строки стягнення податкового боргу

15.2.1. У разі коли податкове зобов'язання було нараховане податковим органом до закінчення строку давності, визначеного у пункті 15.1 цієї статті, податковий борг, що виник у зв'язку з відмовою у самостійному погашенні податкового зобов'язання, може бути стягнутий протягом наступних 1095 календарних днів від дня узгодження податкового зобов'язання. Якщо платіж стягується за рішенням суду (арбітражного суду), строки стягнення встановлюються до повного погашення такого платежу або до визнання боргу безнадійним.

15.3. Граничні строки для подання заяв на повернення надміру сплачених або невідшкодованих податків і зборів (обов'язкових платежів)

15.3.1. Заяви на повернення надміру сплачених податків, зборів (обов'язкових платежів) або на їх відшкодування у випадках, передбачених податковими законами, можуть бути подані не пізніше 1095 дня, наступного за днем здійснення такої переплати або отримання права на таке відшкодування.

15.4. Продовження граничних строків

15.4.1. Граничні строки для подання податкової декларації, визначені пунктом 4.1 статті 4, заяв про перегляд рішень контролюючих органів, визначені пунктом 5.2 статті 5, заяв про повернення надміру сплачених податків, зборів (обов'язкових платежів), визначені пунктом 15.3 цієї статті, підлягають продовженню керівником податкового органу (його заступником) за письмовим запитом платника податків, якщо такий платник податків протягом зазначених строків:

перебував за межами України;

перебував у плаванні на морських судах за кордоном України у складі команди (екіпажу) таких суден;

перебував у місцях позбавлення волі за вироком суду;

мав обмежену свободу пересування у зв'язку з ув'язненням чи полоном на території інших держав або через інші обставини непереборної сили, підтверджені документально;

був визнаний за рішенням суду безвісно відсутнім або перебував у розшуку у випадках, передбачених законодавством.

Штрафні санкції, визначені підпунктом 17.1.1 пункту 17.1 статті 17 цього Закону, не застосовуються протягом строків продовження граничних строків подання податкової декларації згідно з нормами цього пункту.

15.4.2. Норми цього пункту поширюються на:

платників податків —- фізичних осіб;

посадових осіб юридичної особи, у разі коли протягом зазначених граничних строків така юридична особа не мала інших посадових осіб, уповноважених відповідно до законодавства нараховувати, стягувати та вносити до бюджету податки, збори (обов'язкові платежі), а також вести податковий облік та звітність.

15.4.3. Порядок застосування норм цього пункту встановлюється центральним податковим органом.

Стаття 16. Пеня

16.1. Початок строків нарахування пені

16.1.1. Після закінчення встановлених строків погашення узгодженого податкового зобов'язання на суму податкового боргу нараховується пеня.

16.1.2. Нарахування пені розпочинається:

а) при самостійному нарахуванні суми податкового зобов'язання платником податків — від першого робочого дня, наступного за останнім днем граничного строку сплати податкового зобов'язання, визначеного цим Законом;

б) при нарахуванні суми податкового зобов'язання контролюючими органами — від першого робочого дня, наступного за останнім днем граничного строку сплати податкового зобов'язання, визначеного у податковому повідомленні згідно з нормами цього Закону.

16.1.3. У разі коли платник податків до початку його перевірки контролюючим органом самостійно виявляє факт заниження податкового зобов'язання та погашає його, пеня не нараховується.

Це правило не застосовується, якщо:

а) платник податків не подає податкову декларацію за період, протягом якого відбулося таке заниження;

б) судом доведено скоєння злочину посадовими особами платника податків або фізичною особою — платником податків щодо умисного ухилення від сплати зазначеного податкового зобов'язання.

16.2. Зупинення строків нарахування пені

У разі коли керівник податкового органу (його заступник) відповідно до процедури адміністративного оскарження приймає рішення про продовження строків розгляду скарги платника податків понад строки, визначені абзацом першим підпункту 5.2.2 пункту 5.2 статті 5 цього Закону, пеня не нараховується протягом таких додаткових строків, незалежно від результатів адміністративного оскарження.

16.3. Закінчення строків нарахування пені

16.3.1. Нарахування пені закінчується у день прийняття банком, обслуговуючим платника податків, платіжного доручення на сплату суми податкового боргу. У разі часткової сплати суми податкового боргу нарахування пені зупиняється на таку сплачену частку.

16.3.2. У разі погашення суми податкового боргу шляхом стягнення коштів або відчуження інших активів боржника у порядку, передбаченому цим Законом, нарахування пені зупиняється у день такого стягнення або відчуження активів з права власності (повного господарського відання) боржника в рахунок погашення, незалежно від строків оплати вартості таких активів їх покупцем.

Порядок застосування цього підпункту розробляється центральним податковим органом за погодженням з Державним казначейством України.

16.3.3. При частковому погашенні податкового боргу сума такої частки визначається з урахуванням пені, нарахованої на таку частку. Платіжні документи, які не містять окремо виділену суму податкового боргу та суму пені, не приймаються до виконання.

16.4. Розмір пені

16.4.1. Пеня нараховується на суму податкового боргу (включаючи суму штрафних санкцій за їх наявності) із розрахунку 120 відсотків річних облікової ставки Національного банку України, діючої на день виникнення такого податкового боргу або на день його (його частини) погашення, залежно від того, яка з величин таких ставок є більшою, за кожний календарний день прострочення у його сплаті.

16.4.2. Зазначений розмір пені діє щодо всіх видів податків і зборів (обов'язкових платежів), крім пені щодо порушення строків розрахунків у сфері зовнішньоекономічної діяльності, що встановлюється окремим законодавством.

16.5. Відповідальність банків

16.5.1. За порушення строків зарахування податків, зборів (обов'язкових платежів) до бюджетів або державних цільових фондів, встановлених законодавством, з вини банку такий банк сплачує пеню за кожний день прострочення, включаючи день сплати, у розмірах, встановлених для відповідного податку, збору (обов'язкового платежу), а також несе іншу відповідальність, встановлену цим Законом, за порушення порядку своєчасного та повного внесення податку, збору (обов'язкового платежу) до бюджету або державного цільового фонду. При цьому платник податків, зборів (обов'язкових платежів) звільняється від відповідальності за несвоєчасне або неповне зарахування таких платежів до бюджетів та державних цільових фондів, включаючи нараховану пеню або штрафні санкції.

16.5.2. Днем подання до установ банків платіжного доручення за всіма видами податкових платежів вважається день його реєстрації у цих установах.

16.5.3. Не вважається порушенням строків зарахування податків і зборів (обов'язкових платежів) з вини банку, якщо таке порушення стало наслідком регулювання Національним банком України економічних нормативів такого банку, що призводить до браку вільного залишку коштів на такому кореспондентському рахунку для здійснення зарахування.

Якщо у майбутньому банк або його правонаступники відновлюють платоспроможність, відлік термінів зарахування податків, зборів (обов'язкових платежів) розпочинається з моменту такого відновлення.

16.5.4. При стягненні коштів та майна платників податків — клієнтів банків, страхувальників страхових організацій або членів інших небанківських фінансових установ, створених відповідно до закону, податкові органи або державні виконавці не мають права звертати стягнення на залишки коштів на кореспондентських рахунках банків, а також на страхові та прирівняні до них резерви банків, страхових організацій або небанківських фінансових установ, сформованих відповідно до законодавства.

Стаття 17. Штрафні санкції (штрафи)

17.1. Штрафні санкції за порушення податкового законодавства накладаються на платника податків у розмірах, визначених цією статтею, крім штрафних санкцій за порушення валютного законодавства, що встановлюються окремим законодавством.

Штрафні санкції накладаються контролюючими органами, а у випадку, передбаченому пунктом 17.2 цієї статті, самостійно нараховуються та сплачуються платником податків.

17.1.1. Платник податків, що не подає податкову декларацію у строки, визначені законодавством, сплачує штраф у розмірі десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожне таке неподання або її затримку.

Для фізичних осіб, які займають посади, що підпадають під визначення суб'єктів корупційних діянь відповідно до закону, за неподання або несвоєчасне подання декларації про доходи таких фізичних осіб, отриманих протягом зайняття такої посади, штраф застосовується у розмірі тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожне таке неподання або її затримку.

17.1.2. У разі коли контролюючий орган самостійно визначає суму податкового зобов'язання платника податків за підставами, викладеними у підпункті «а» підпункту 4.2.2 пункту 4.2 статті 4 цього Закону, додатково до штрафу, встановленого підпунктом 17.1.1 цього пункту, платник податків сплачує штраф у розмірі десяти відсотків суми податкового зобов'язання за кожний повний або неповний місяць затримки податкової декларації, але не більше п'ятдесяти відсотків від суми нарахованого податкового зобов'язання та не менше десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

17.1.3. У разі коли контролюючий орган самостійно донараховує суму податкового зобов'язання платника податків за підставами, викладеними у підпункті «б» підпункту 4.2.2 пункту 4.2 статті 4 цього Закону, такий платник податків зобов'язаний сплатити штраф у розмірі п'яти відсотків від суми недоплати за кожний з податкових періодів, установлених для такого податку, збору (обов'язкового платежу), починаючи з податкового періоду, на який припадає така недоплата, та закінчуючи податковим періодом, на який припадає отримання таким платником податків податкового повідомлення від контролюючого органу, але не більше двадцяти п'яти відсотків такої суми та не менше десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

17.1.4. У разі коли контролюючий орган самостійно донараховує суму податкового зобов'язання платника податків за підставами, визначеними у підпункті «в» підпункту 4.2.2 пункту 4.2 статті 4 цього Закону, такий платник податків зобов'язаний сплатити штраф у розмірі п'яти відсотків суми донарахованого податкового зобов'язання, але не менше одного неоподатковуваного мінімуму доходів громадян.

17.1.5. У разі коли контролюючий орган самостійно визначає суму податкового зобов'язання платника податків за підставами, визначеними у підпункті «г» підпункту 4.2.2 пункту 4.2 статті 4 цього Закону, штрафні санкції не застосовуються, за винятком випадків, які підпадають під дію підпункту 17.1.7 цього пункту.

17.1.6. У разі коли платника податків (посадову особу платника податків) засуджено за скоєння злочину щодо ухилення від сплати податків або якщо платник податків декларує переоцінені або недооцінені об'єкти оподаткування, що призводить до заниження податкового зобов'язання у великих розмірах, такий платник податків сплачує штраф у розмірі п'ятдесяти відсотків від суми недоплати, але не менше ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Заниженням податкового зобов'язання у великих розмірах вважається сума недоплати, яка встановлюється на рівні, визначеному Кримінальним кодексом України.

17.1.7. У разі коли платник податків не сплачує узгоджену суму податкового зобов'язання протягом граничних строків, визначених цим Законом, такий платник податку зобов'язаний сплатити штраф у таких розмірах:

при затримці до 30 календарних днів, наступних за останнім днем граничного строку сплати узгодженої суми податкового зобов'язання, —- у розмірі десяти відсотків такої суми;

при затримці від 31 до 90 календарних днів включно, наступних за останнім днем граничного строку сплати узгодженої суми податкового зобов'язання, —- у розмірі двадцяти відсотків такої суми;

при затримці, що є більшою 90 календарних днів, наступних за останнім днем граничного строку сплати узгодженої суми податкового зобов'язання, —- у розмірі п'ятдесяти відсотків такої суми.

Платник податків сплачує один із зазначених у цьому підпункті штрафів відповідно до загального строку затримки незалежно від того, чи були застосовані штрафи, визначені у підпунктах 17.1.1 —17.1.6 цього пункту, чи ні.

17.1.8. У разі коли платник податків, активи якого перебувають у податковій заставі, відчужив такі активи без попередньої згоди податкового органу, якщо отримання такої згоди є обов'язковим згідно з цим Законом, платник податків додатково сплачує штраф у розмірі ста відсотків суми податкового боргу, щодо якого виникло право податкової застави.

17.1.9. У разі коли платник податків здійснює продаж (відчуження) товарів (продукції) або здійснює грошові виплати без попереднього нарахування та сплати податку, збору (обов'язкового платежу), якщо відповідно до законодавства таке нарахування та сплата є обов'язковою передумовою такого продажу (відчуження) або виплати, такий платник податків сплачує штраф у подвійному розмірі від суми зобов'язання з такого податку, збору (обов'язкового платежу). Сплата зазначеного штрафу не звільняє платника податків від адміністративної або кримінальної відповідальності та/або конфіскації таких товарів (продукції) або коштів відповідно до закону.

17.2. У разі коли платник податків до початку його перевірки контролюючим органом самостійно виявляє факт заниження податкового зобов'язання, а також самостійно погашає суму недоплати та штраф у розмірі десяти відсотків суми такої недоплати, штрафи, визначені підпунктами 17.1.2 —- 17.1.7 пункту 17.1 цієї статті, а також адміністративні штрафи, які відповідно до законодавства накладаються на платника податків (його посадових осіб) за відповідні правопорушення, не застосовуються.

Це правило не застосовується, якщо:

а) платник податків не подає податкову декларацію за період, протягом якого відбулася недоплата податкового зобов'язання;

б) судом встановлено скоєння злочину посадовими особами платника податків або фізичною особою — платником податків щодо умисного ухилення від сплати зазначеного податкового зобов'язання.

17.3. Сплата (стягнення) штрафних санкцій, передбачених цією статтею, прирівнюється до сплати (стягнення) податку та оскарження їх сум.

Стаття 18. Списання та розстрочення податкового боргу

18.1. Списання та розстрочення податкового боргу, пов'язані з відміною картотеки

18.1.1. Списанню з платників податків підлягає податковий борг (крім пені та штрафних санкцій), який виник станом на 31 грудня 1999 року і не сплачений на день набрання чинності цією статтею.

18.1.2. Податковий борг, який виник у період з 1 січня 2000 року до 1 січня 2001 року і не сплачений на день набрання чинності цією статтею, може бути за бажанням платника податку розстрочений на таких умовах:

а) розстрочення податкового боргу надається на строк, що не перевищує 60 календарних місяців від місяця виникнення податкового боргу, включаючи такий місяць. У разі існування консолідованого податкового боргу строк розстрочення відраховується від місяця виникнення першої складової такого консолідованого боргу;

б) основна сума податкового боргу (без пені та штрафних санкцій) підлягає сплаті рівними частками у строки, встановлені цим Законом для квартального податкового періоду, з відстроченням першого платежу на строк, який визначається платником податків, але не може бути більшим двох квартальних податкових періодів, наступних за квартальним періодом, у якому був укладений договір про розстрочення;

в) розстрочення податкового боргу надається під проценти, розраховані за період, що починається від місяця укладення договору про розстрочення та закінчується місяцем погашення розстроченого податкового боргу, виходячи з облікової ставки Національного банку України, діючої на момент сплати чергового квартального платежу. Зазначені проценти нараховуються платником податків, але не сплачуються, крім випадків, визначених підпунктом «д» підпункту 18.1.2 цього пункту;

г) проценти, нараховані згідно з підпунктом «в» підпункту 18.1.2 цього пункту, списуються у момент остаточного погашення розстроченого податкового боргу;

д) податковий борг юридичних осіб, визнаних фіктивними відповідно до закону.

Керівник податкового органу (його заступник) зобов'язаний прийняти рішення про дострокове розірвання договору про розстрочення, що тягне за собою обов'язок платника податків сплатити невнесену суму розстроченого податкового боргу, а також процентів, нарахованих відповідно до підпункту «в» підпункту 18.1.2 цього пункту на таку розстрочену суму податкового боргу, у разі коли платник податків, який уклав договір про розстрочення, до закінчення дії такого договору:

накопичує новий податковий борг або не сплачує чергову частку реструктурованого податкового боргу протягом двох податкових періодів, наступних за податковим періодом виникнення такого нового податкового боргу, або податковим періодом, за який сплачується чергова частка реструктурованого податкового боргу;

ліквідується;

виїжджає за кордон на постійне місце проживання (якщо платник податків є фізичною особою);

визнається неплатоспроможним за зобов'язаннями, іншими ніж податкові.

Податковий орган не може відмовити платнику податків в укладенні договору про розстрочення його податкового боргу на умовах, визначених цим пунктом, якщо письмове звернення такого платника податків буде надіслано податковому органу протягом 60 календарних днів з дня набрання чинності цією статтею.

18.1.3. Списанню з платників податків підлягають пеня та штрафні санкції, нараховані на податковий борг, визначений у підпунктах 18.1.1 та 18.1.2 цього пункту, та не сплачені до дня набрання чинності цією статтею, у тому числі пеня та штрафні санкції, нараховані у зв'язку з порушенням строків розрахунків під час здійснення операцій у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

18.1.4. Податковий борг, що виник у період з 1 січня 2001 року до 1 квітня 2001 року, підлягає сплаті у січні–квітні 2001 року відповідно до строків сплати податкових зобов'язань, встановлених цим Законом.

18.1.5. У разі коли платники податків самостійно виявляють податкові зобов'язання, що виникли у податкових періодах, попередніх податковому періоду, на який припадає набрання чинності цією статтею, та здійснюють їх декларування протягом 60 календарних днів

(Закінчення на 10-й стор.).

(Початок на 4—9-й стор.).

від дня набрання чинності цією статтею, податкові зобов'язання (включаючи пеню) підлягають списанню або розстроченню у порядку, визначеному цією статтею, залежно від часу їх виникнення.

18.1.6. Норми цього пункту не поширюються на податковий борг, а також нараховані на його суму пеню та штрафні санкції у разі, коли до дня набрання чинності цією статтею було розпочате кримінальне провадження щодо умисного ухилення осіб від сплати такого податкового боргу. У разі коли у майбутньому обвинувачення особи знімається або не підтримується судом, податковий борг (пеня та штрафні санкції) може бути списано або розстрочено протягом 60 календарних днів з моменту зняття (непідтримання) такого обвинувачення.

18.2. Списання безнадійного податкового боргу

18.2.1. Підлягає списанню безнадійний податковий борг, у тому числі пеня, нарахована на такий податковий борг, а також штрафні санкції.

Під терміном «безнадійний» слід розуміти:

а) податковий борг платника податків, визнаного у встановленому порядку банкрутом, вимоги щодо якого не були задоволені у зв'язку з недостатністю активів банкрута;

б) податковий борг фізичної особи, яка:

визнана у судовому порядку безвісно відсутньою або померлою, у разі недостатності майна, на яке може бути направлено стягнення згідно із законодавством;

померла, у разі недостатності майна, на яке може бути направлено стягнення згідно із законодавством;

понад 720 днів перебуває у розшуку;

в) податковий борг юридичних та фізичних осіб, стосовно якого минув строк позовної давності, встановлений цим Законом;

г) податковий борг юридичних або фізичних осіб, що виник внаслідок обставин непереборної сили (форс-мажорних обставин);

д) податковий борг юридичних осіб, визнаних фіктивними відповідно до закону.

У разі коли фізична особа, яка визнана у судовому порядку безвісно відсутньою або померлою, з'являється або фізичну особу, яка перебувала у розшуку понад 720 днів, розшукано, списана заборгованість таких осіб підлягає відновленню та стягненню у загальному порядку, без дотримання строків позовної давності.

18.2.2. Органи стягнення відкликають розрахункові документи, які передбачають стягнення пені, штрафних санкцій та безнадійного податкового боргу, списаних відповідно до цієї статті.

18.2.3. Податкові органи здійснюють щоквартальне списання безнадійного податкового боргу. Порядок такого списання визначається центральним податковим органом за узгодженням з Міністерством фінансів України.

Стаття 19. Набрання чинності цим Законом та порядок введення його в дію

19.1. Набрання чинності Законом

Цей Закон набирає чинності з 1 квітня 2001 року, за винятком:

статті 18, яка набирає чинності з дня опублікування цього Закону;

статей 6, 8, 9, 14, які набирають чинності з 1 жовтня 2001 року;

пункту 4.3 статті 4, статті 10, які набирають чинності з 1 січня 2002 року.

19.2. У зв'язку з набранням чинності цим Законом припиняється відповідно до пункту 4 розділу XV «Перехідні положення» Конституції України дія Указу Президента України від 4 березня 1998 року № 167/98 «Про заходи щодо підвищення відповідальності за розрахунки з бюджетами та державними цільовими фондами» з дня набрання чинності відповідними статтями цього Закону.

19.3. Застосування норм цього Закону в перехідний період

19.3.1. З моменту набрання чинності цим Законом банки не здійснюють облік заборгованості клієнтів, не сплаченої у строк, та не ведуть картотеку, за винятком випадків, коли такі операції здійснюються банками у межах укладених ними цивільно-правових договорів.

Списання коштів з рахунків платника податків здійснюється банками лише за дорученнями платника або за платіжними вимогами згідно з абзацом третім підпункту 10.1.1 статті 10 цього Закону, а також на підставі виконавчих документів та за визнаними платником претензіями, у тому числі у порядку доарбітражного врегулювання спорів.

19.3.2. Платіжні документи клієнтів приймаються банками до виконання виключно за наявності достатнього залишку власних коштів на рахунках таких клієнтів. У разі недостатності коштів на рахунках клієнтів платіжні документи повертаються їх виписувачам без виконання.

19.3.3. Платіжні документи органів стягнення приймаються банками до виконання незалежно від наявності достатнього залишку коштів на рахунку клієнта та виконуються банком частково у межах наявного залишку власних коштів клієнта — платника таких податків, зборів (обов'язкових платежів), а у невиконаній сумі повертаються стягувачам.

19.3.4. Неоплачені внаслідок недостатності коштів платіжні документи, у тому числі органів стягнення, які перебували в обліку банків на момент набрання чинності цим Законом, повертаються їх виписувачам без виконання протягом п'яти робочих (банківських) днів з дня набрання чинності цим Законом.

Контролюючий орган, який отримав такий неоплачений платіжний документ, зобов'язаний надіслати платнику податків податкове повідомлення про суму непогашеного податкового зобов'язання, зазначеного у цьому платіжному документі, яка підлягає сплаті протягом строків, визначених статтею 5 цього Закону.

У разі коли згідно з пунктом 18.1 статті 18 цього Закону таке податкове зобов'язання підлягає списанню повністю або частково, податкове повідомлення не надсилається або надсилається у частковій сумі.

У разі коли згідно з пунктом 18.1 статті 18 цього Закону таке податкове зобов'язання може бути за бажанням платника податків розстрочене, контролюючий орган надсилає податкове повідомлення після закінчення 60 календарного дня з дня набрання чинності цим Законом, якщо платник податків не скористався правом такого розстрочення.

З дня набрання чинності цим Законом до дня, наступного за граничним днем сплати податкового зобов'язання, зазначеного у податковому повідомленні, наданого контролюючим органом згідно з цим пунктом, пеня та штрафні санкції на суму такого податкового зобов'язання не нараховуються.

19.3.5. Для забезпечення сталого надходження коштів до бюджетів (державних цільових фондів) протягом перехідного періоду установити, що податкові декларації подаються:

за податковий (звітний) період за наслідками четвертого кварталу або другого півріччя 2000 року згідно з підпунктом «б» підпункту 4.1.4 пункту 4.1 статті 4 цього Закону — протягом 25 календарних днів, наступних за останнім календарним днем такого кварталу (півріччя);

за податковий (звітний) період за наслідками 2000 року згідно з підпунктом «в» підпункту 4.1.4 пункту 4.1 статті 4 цього Закону — протягом 40 календарних днів, наступних за останнім календарним днем такого року.

У подальшому застосовуються строки подання податкових декларацій, визначені підпунктом 4.1.4 пункту 4.1 статті 4 цього Закону.

19.3.6. До 1 січня 2005 року діє правило, за яким якщо платник податків відмовляється узгодити податкове зобов'язання, нараховане податковим органом з використанням непрямого методу, податковий орган зобов'язаний звернутися до суду (арбітражного суду) з позовом про визнання такої суми податкового зобов'язання. При цьому обов'язок доведення того, що таке нарахування було зроблено належним чином, покладається на податковий орган.

19.4. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

19.4.1. У статті 112 Кримінально-процесуального кодексу України:

у частині третій статті цифри «80[1]» виключити;

перше речення частини четвертої статті після слова «провадиться» доповнити словом «виключно», а друге речення після слова «розслідуються» доповнити словом «виключно».

19.4.2. Частини п'яту та шосту статті 100 Арбітражного процесуального кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 6, ст.56; 1997 р., № 25, ст.171) замінити частинами п'ятою, шостою та сьомою такого змісту:

«Подання заяви про перевірку рішення, ухвали, постанови в порядку нагляду і принесення протесту прокурором чи його заступником не зупиняють виконавчого провадження, крім випадків, коли рішення, ухвала, постанова арбітражного суду, пов'язані з перерахуванням чи списанням грошових сум, а також примусовим вилученням майна, перевіряються за клопотанням сторони в порядку нагляду, на строк такої перевірки.

В інших випадках арбітражний суд за клопотанням сторони, відповідного прокурора та його заступника або за своєю ініціативою може зупинити виконавче провадження до закінчення перевірки.

При зупинці виконавчого провадження у зв'язку із перевіркою рішення, ухвали, постанови в порядку нагляду арбітражний суд на загальних підставах може вжити заходів до майнового забезпечення позову».

19.4.3. Статтю 11 Закону України «Про міліцію» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 4, ст. 20; Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 36, ст. 526; 1993 р., № 11, ст. 83; 2000 р., № 27, ст. 213) доповнити частиною такого змісту:

«При здійсненні заходів із запобігання, виявлення і розкриття злочинів у сфері податкового законодавства права, передбачені цією статтею, надаються виключно органам податкової міліції у межах їх компетенції».

19.4.4. У Законі України «Про заставу» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 47, ст. 642; 1998 р., № 2, ст. 3):

статтю 13 доповнити частиною такого змісту:

«Норми цієї статті не поширюються на право податкової застави, що регулюється податковим законодавством»;

статтю 15 доповнити частиною такого змісту:

«Обов'язки з реєстрації та нотаріального посвідчення не поширюються на виникнення та зміну прав податкової застави, що регулюється податковим законодавством».

19.4.5. Статтю 8 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 22, ст. 303, № 39, ст. 572) доповнити частиною такого змісту:

«При виконанні завдань оперативно-розшукової діяльності, пов'язаних з припиненням правопорушень у сфері податкового законодавства, права, передбачені цією статтею, надаються виключно органам податкової міліції у межах їх компетенції».

19.4.6. У частині шостій статті 7 Закону України «Про акцизний збір на алкогольні напої та тютюнові вироби» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 40, ст. 297; 1997 р., № 45, ст. 287; 1999 р., № 4, ст. 34) слова та цифри «щомісячно до 16 числа наступного за звітним місяця» замінити словами «у строки, визначені законом для місячного звітного періоду».

19.4.7. У Законі України «Про державну податкову службу в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 15, ст. 84; 1998 р., № 29, ст. 190):

1) у частині першій статті 11:

в абзаці другому пункту 1 слова «Державною податковою адміністрацією» замінити словами «відповідно до законодавства»;

абзац перший пункту 2 після слів «інші фінансово-кредитні установи» доповнити словами «(у порядку, передбаченому законодавством для розкриття банківської таємниці)»;

пункт 5 виключити;

пункти 7, 8, 9 викласти у такій редакції:

«7) застосовувати до підприємств, установ, організацій і громадян фінансові санкції у порядку та розмірах, встановлених законом;

застосовувати до банків або юридичних осіб, фізичних осіб — суб'єктів підприємницької діяльності, які у встановлений законом строк не повідомили про відкриття або закриття рахунків у банках, штрафні санкції у вигляді двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

8) стягувати до бюджетів та державних цільових фондів суми недоїмки, пені та штрафних санкцій у порядку, передбаченому законом;

9) надавати відстрочення та розстрочення податкових зобов'язань, вирішувати питання щодо податкового компромісу, а також приймати рішення про списання безнадійного боргу у порядку, передбаченому законом»;

абзац другий пункту 11 викласти у такій редакції:

«на керівників та інших посадових осіб підприємств, установ, організацій, винних у відсутності податкового обліку або веденні його з порушенням встановленого порядку, неподанні або несвоєчасному поданні аудиторських висновків, передбачених законом, а також платіжних доручень на перерахування належних до сплати податків, зборів (обов'язкових платежів), — від п'яти до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а за ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за відповідне правопорушення, — від десяти до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»;

у пункті 14 слова «у необхідних випадках» замінити словами «при проведенні адміністративного арешту»;

2) статтю 22 викласти у такій редакції:

«Стаття 22. Права податкової міліції

Посадовим особам податкової міліції для виконання покладених на них обов'язків надаються права, передбачені пунктом 1, частиною першою пункту 2, пунктами 3 та 6 статті 11 цього Закону, а також пунктами 1 — 4, абзацами другим, третім, шостим пункту 5, пунктами 6 — 12, 14, підпунктами «а» і «б» пункту 15 (з урахуванням положень цього Закону, інших законів з питань оподаткування), пунктом 16 із дотриманням правил проведення податкових перевірок, встановлених законодавством, пунктами 17, 19, 23, 24, 25, 27, 28, 30 статті 11, статтями 12 — 15[1] Закону України «Про міліцію».

19.4.8. У Законі України «Про плату за землю» (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 45, ст. 238):

частину першу статті 25 викласти у такій редакції:

«За прострочення встановлених строків сплати податку (стаття 17 цього Закону) справляється пеня у розмірах, визначених законом»;

у статті 26 слова «відповідно до Закону України «Про державну податкову службу в Україні» замінити словами «законами України».

19.4.9. У Законі України «Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 15, ст. 117; 1999 р., № 40, ст. 361):

1) у статті 6:

у частині третій слова «і строки визначені» замінити словом «визначеному», а слова «але не пізніше 15 березня року, наступного за звітним» замінити словами «у строки, визначені законом для річного звітного періоду»;

у частинах сьомій і восьмій слова «два попередніх роки» замінити словами «три попередніх роки»;

2) частини другу і третю статті 7 виключити.

19.4.10. Частину другу статті 36 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 42 — 43, ст. 378) викласти в такій редакції:

«2. У разі, коли умови мирової угоди, укладеної згідно з правилами статті 35 цього Закону, передбачають розстрочку чи відстрочку або прощення (списання) боргів чи їх частини, орган стягнення зобов'язаний погодитися на задоволення частини вимог з податків, зборів (обов'язкових платежів) на умовах такої мирової угоди з метою забезпечення відновлення платоспроможності підприємства. При цьому податковий борг, який виник у строк, що передував трьом повним календарним рокам до дня подання заяви про порушення справи про банкрутство до арбітражного суду, визнається безнадійним і списується, а податкові зобов'язання чи податковий борг, які виникли у строк протягом трьох останніх перед днем подання заяви про порушення справи про банкрутство до арбітражного суду календарних років, розстрочується (відстрочується) або списується на умовах мирової угоди. Зазначену мирову угоду підписує керівник відповідного податкового органу за місцезнаходженням боржника».

19.4.11. У Законі України «Про податок на додану вартість» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 21, ст.156; 1997 р., № 51, ст. 305):

у підпункті 7.7.2 пункту 7.7 статті 7 слова «передбачені для сплати податку» замінити словами «передбачені законом для відповідного податкового періоду»;

перше речення абзацу другого пункту 10.2 статті 10 викласти у такій редакції: «Відповідальність платників податку за порушення порядку та строків нарахування та внесення до бюджету податку або порядку звітності, а також порядок оскарження рішень податкових органів визначаються законом з цих питань».

19.4.12. У Законі України «Про оподаткування прибутку підприємств» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 27, ст.181; 1998 р., № 10, ст. 35, № 18, ст. 94):

1) у пункті 16.4 статті 16:

в абзаці другому слова «не пізніше 25 числа місяця, що настає за звітним кварталом» замінити словами «у строки, визначені законом»;

в абзаці четвертому слова «у визначені цим пунктом строки» замінити словами «у строки, визначені законом для річного податкового періоду»;

2) у статті 20:

пункт 20.1 доповнити словами «у порядку та розмірах, визначених законом»;

пункти 20.2 — 20.7 виключити;

3) пункт 21.2 статті 21 викласти у такій редакції:

«21.2. Після закінчення встановлених строків сплати податку до бюджетів невнесені суми стягуються з нарахуванням пені, відповідно до закону».

19.4.13. У статті 4 Закону України «Про збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 20 — 21, ст. 191):

у частині першій слова «до 15 числа, наступного за звітним місяцем» замінити словами «у строки, визначені законом для місячного звітного періоду»;

частину другу викласти у такій редакції:

«За несвоєчасну сплату збору справляються пеня та штрафи у порядку, визначеному законом».

19.4.14. У Декреті Кабінету Міністрів України від 26 грудня 1992 року № 13-92 «Про прибутковий податок з громадян» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 10, ст. 77; 1996 р., № 45, ст. 234; 1998 р., № 30 — 31, ст. 195):

1) у частині третій статті 9 слова «до 1 лютого року, наступного за звітним, а до 15 лютого ці відомості за встановленою формою надаються ними до податкової інспекції за місцем проживання платника» замінити словами «до 1 березня року, наступного за звітним, а у строки, визначені законом, такі відомості за установленою формою надаються ними до податкової інспекції за місцем проживання платника»;

2) у статті 12:

у частині другій слова «до 1 березня наступного року» замінити словами «у строки, визначені законом»;

у частині третій слова «не пізніше ніж через 30 днів після виплати» замінити словами «у строки, визначені законом для місячного звітного періоду, на який припадає виплата»;

3) у пункті 4 статті 14:

в абзаці першому слова «щоквартально, у 15-денний строк після закінчення кварталу, подають податковому органу декларації, а після закінчення року — до 1 лютого наступного року» замінити словами «надають податковому органу декларації за наслідками кожного звітного кварталу, а також звітного року у строки, визначені законом»;

абзац другий викласти в такій редакції:

«Громадяни, які одержують інші доходи, подають декларації у строки, визначені законом для місячного звітного періоду, на який припадає дата виникнення джерела доходу. У ній вказується розмір фактичного доходу за перший місяць та розмір очікуваного (оціночного) доходу до кінця поточного року. У разі припинення існування джерела доходу протягом року сума одержаних доходів включається до складу декларації за наслідками такого календарного року, яка подається податковому органу у строки, визначені законом»;

4) у пункті 1 статті 18:

в абзаці другому слова «у 15-денний строк після закінчення кварталу» замінити словами «у строки, визначені законом»;

в абзаці третьому слова «до 1 лютого наступного року» замінити словами «у строки, визначені законом»;

5) статтю 21 викласти в такій редакції:

«Стаття 21. Відповідальність за порушення норм цього Декрету

1. Відповідальність платників податку за порушення норм цього Декрету визначається відповідним законом.

2. За прострочення встановлених строків сплати податку справляється пеня у розмірах, визначених законом»;

6) у статті 22 слова «Законом «Про державну податкову службу в Україні» замінити словом «законом».

19.4.15. У Декреті Кабінету Міністрів України від 26 грудня 1992 року № 18-92 «Про акцизний збір» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 10, ст. 82; 1999 р., № 52, ст. 469):

частину третю статті 6 викласти у такій редакції:

«Акцизний збір сплачується до бюджету у строки, визначені відповідним законом. Центральний податковий орган визначає порядок нарахування сум акцизного збору виходячи з норм відповідного закону з питань оподаткування окремим видом акцизного збору»;

частину другу статті 7 виключити.

19.4.16. Статтю 9 Декрету Кабінету Міністрів України від 21 січня 1993 року № 7-93 «Про державне мито» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 13, ст.113; 1995 р., № 30, ст.229) викласти в такій редакції:

«Платники державного мита несуть відповідальність за правильність його стягнення, а також за своєчасність і повноту зарахування до бюджету, передбачену законодавством.

За несвоєчасне або неповне зарахування державного мита до бюджету справляються пеня та штрафи відповідно до закону».

19.5. Визнати такими, що втратили чинність:

1) Декрет Кабінету Міністрів України від 21 січня 1993 року № 8-93 «Про стягнення не внесених у строк податків і неподаткових платежів» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 13, ст.114; 1994 р., № 20, ст.120; 1995 р., № 1, ст. 3; 1996 р., № 16, ст.71; 1997 р., № 9, ст.78; 2000 р., № 14-15-16, ст. 121);

2) пункт 4 розділу II «Прикінцеві положення» Закону України «Про внесення до деяких законів України змін щодо відкриття банківських рахунків» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 14, ст. 61).

19.6. Закони та інші нормативно-правові акти діють у частині, що не суперечить нормам цього Закону.

19.7. Кабінету Міністрів України та Національному банку України:

у тримісячний термін затвердити нормативно-правові акти, що випливають з цього Закону;

у двомісячний термін подати пропозиції про внесення змін до законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям цього Закону та привести свої рішення у відповідність з нормами цього Закону.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
21 грудня 2000 року.
№ 2181-III.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність»

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 22, ст. 303, № 39, ст. 572; 1993 р., № 11, ст. 83; 1994 р., № 11, ст. 52; 1998 р., № 26, ст. 149; 1999 р., № 4, ст. 35; 2000 р., № 10, ст.79) такі зміни:

1. У статті 1 слова «про протиправну діяльність окремих осіб та груп» замінити словами «про протиправні діяння окремих осіб та груп, відповідальність за які передбачена Кримінальним кодексом України».

2. У статті 5:

у частині першій:

абзаци другий і третій викласти у такій редакції:

«Міністерства внутрішніх справ України — кримінальною, транспортною та спеціальною міліцією, спеціальними підрозділами по боротьбі з організованою злочинністю, забезпечення безпеки працівників суду, правоохоронних органів і учасників кримінального судочинства;

Служби безпеки України — розвідкою, контррозвідкою, військовою контррозвідкою, захисту національної державності, спеціальними підрозділами по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю, оперативно-технічними, внутрішньої безпеки, оперативного документування, боротьби з тероризмом і захисту учасників кримінального судочинства та працівників правоохоронних органів»;

абзац п'ятий після слів «забезпечення охорони» доповнити словами «виключно з метою забезпечення безпеки осіб та об'єктів, щодо яких здійснюється державна охорона»;

у частині другій слова «не допускається» замінити словом «забороняється».

3. У статті 6:

у частині першій:

у пункті 1:

абзац перший викласти у такій редакції:

«1) наявність достатньої інформації, одержаної в установленому законом порядку, що потребує перевірки за допомогою оперативно-розшукових заходів і засобів, про»;

абзац четвертий після слова «розслідування» доповнити словом «суду»;

в абзаці п'ятому слова «осіб, які безвісти зникли» замінити словами «осіб безвісно відсутніх»;

у пункті 2 та частині другій слова «військової та службової таємниці» замінити словами «таємниці і до роботи з ядерними матеріалами та на ядерних установках».

4. У статті 7:

доповнити статтю новим пунктом 1 такого змісту:

«1) у межах своїх повноважень відповідно до законів, що становлять правову основу оперативно-розшукової діяльності, вживати необхідних оперативно-розшукових заходів щодо попередження, своєчасного виявлення, припинення і розкриття злочинів та викриття причин і умов, які сприяють вчиненню злочинів, здійснювати профілактику правопорушень».

У зв'язку з цим пункти 1—5 вважати відповідно пунктами 2—6;

пункт 4 викласти у такій редакції:

«4) інформувати відповідні державні органи про відомі їм факти та дані, що свідчать про загрозу безпеці суспільства і держави, а також про порушення законодавства, пов'язані з службовою діяльністю посадових осіб».

5. У статті 8:

у частині першій:

пункт 2 викласти у такій редакції:

«2) проводити контрольну та оперативну закупівлю та постачання товарів, предметів та речовин, у тому числі заборонених для обігу, у фізичних та юридичних осіб незалежно від форм власності з метою виявлення та документування фактів протиправних діянь. Порядок проведення оперативної закупівлі та контрольованого постачання визначається нормативними актами Міністерства внутрішніх справ України, податкової міліції, Служби безпеки України, погодженими з Генеральною прокуратурою України та зареєстрованими у Міністерстві юстиції України»;

пункт 3 викласти у такій редакції:

«3) порушувати в установленому законом порядку питання про проведення перевірок фінансово-господарської діяльності підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності та осіб, які займаються підприємницькою діяльністю або іншими видами господарської діяльності індивідуально, та брати участь в їх проведенні»;

у пункті 5 слова «озброєних» і «тяжких» виключити;

пункт 8 викласти у такій редакції:

«8) здійснювати проникнення в злочинну групу негласного працівника оперативного підрозділу або особи, яка співробітничає з останнім, із збереженням в таємниці достовірних даних щодо їх особистості.

Про необхідність такого проникнення виноситься постанова, яка затверджується начальником відповідного органу»;

пункт 12 після слова «штатних» доповнити словами «та позаштатних»;

у пункті 18 слова «Управління охорони вищих посадових осіб України» замінити словами «державну охорону органів державної влади України та посадових осіб»;

частину другу викласти у такій редакції:

«Негласне проникнення до житла чи до іншого володіння особи, зняття інформації з каналів зв'язку, контроль за листуванням, телефонними розмовами, телеграфною та іншою кореспонденцією, застосування інших технічних засобів одержання інформації проводяться за рішенням суду, прийнятим за поданням керівника відповідного оперативного підрозділу або його заступника. Про отримання такого дозволу суду або про відмову в ньому зазначені особи повідомляють прокурору протягом доби. Застосування цих заходів проводиться виключно з метою запобігти злочинові чи з'ясувати істину під час розслідування кримінальної справи, якщо іншим способом одержати інформацію неможливо. За результатами здійснення зазначених оперативно-розшукових заходів складається протокол з відповідними додатками, який підлягає використанню як джерело доказів у кримінальному судочинстві»;

частину третю після слів «з Генеральним прокурором України» доповнити словами «та Головою Верховного Суду України».

6. У статті 9:

частину першу доповнити словами «або його уповноваженим заступником», а слова «національної безпеки» замінити словами «служби безпеки»;

у частині третій після слова «розслідування» доповнити словом «суду», а останнє речення замінити трьома реченнями такого змісту:

«Без заведення оперативно-розшукової справи проведення оперативно-розшукових заходів, крім випадку, передбаченого частиною четвертою цієї статті, забороняється. Про заведення оперативно-розшукової справи виноситься постанова, яка затверджується начальником або уповноваженим заступником начальника органу внутрішніх справ, служби безпеки, підрозділу прикордонних військ, Управління державної охорони України, оперативного підрозділу податкової міліції, органу або установи виконання покарань. У постанові зазначаються місце та час її складання, посада особи, яка виносить постанову, її прізвище, підстава та мета заведення оперативно-розшукової справи»;

частину четверту викласти у такій редакції:

«При перевірці осіб у зв'язку з допуском їх до державної таємниці, а також до роботи з ядерними матеріалами та на ядерних установках оперативно-розшукова справа не заводиться. Така перевірка повинна тривати не більш як один місяць»;

у частині п'ятій слова «з санкції прокурора щодо особи, в діях якої є ознаки злочину» замінити словами «за рішенням суду щодо особи, в діях якої є ознаки тяжкого злочину»;

у частині восьмій слова «Прикордонні війська» замінити словами «Державний комітет у справах охорони державного кордону», після слів «юридичних осіб» доповнити словами «в процесі здійснення оперативно-розшукової діяльності», після слів «моральні збитки» — словами «в повному обсязі», а після слова «зобов'язані» — словом «невідкладно»;

у частині тринадцятій слова «військову та службову» виключити;

у частині чотирнадцятій слова «з санкції прокурора» виключити, а після слів і цифр «протягом 24 годин повідомити» доповнити словами «суд або».

7. Доповнити Закон статтями 9^1, 9^2 такого змісту:

«Стаття 9^1. Строки ведення оперативно-розшукових справ

Ведення оперативно-розшукових справ здійснюється:

1) щодо невстановлених осіб, які готують або вчинили злочин, а також осіб, які переховуються від органів розслідування, суду або ухиляються від відбування кримінального покарання, — до їх встановлення або розшуку, але не більше строків давності притягнення до кримінальної відповідальності чи строків давності виконання обвинувального вироку;

2) щодо осіб у зв'язку з розслідуванням стосовно них кримінальної справи — до набрання законної сили винесеним щодо них вироком, до винесення постанови суду про закриття справи, ухвали (постанови) суду про застосування заходів медичного чи виховного характеру або до закриття кримінальної справи судом, прокурором, слідчим, органом дізнання;

3) щодо осіб безвісно відсутніх — до їх розшуку або до набрання законної сили рішенням суду про визнання їх безвісно відсутніми або про оголошення їх померлими;

4) щодо осіб, стосовно яких є дані про участь у підготовці або вчиненні злочину, — до шести місяців.

За наявності даних, отриманих у ході ведення оперативно-розшукової справи, про участь особи у підготовці або вчиненні тяжкого злочину строк ведення справи може бути продовжений до 12 місяців начальниками головних, самостійних управлінь Міністерства внутрішніх справ України, Центрального управління Служби безпеки України, головних управлінь, управлінь Міністерства внутрішніх справ України та податкової міліції Державної податкової адміністрації України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, регіональних органів та органів військової контррозвідки Служби безпеки України, Головою Державного комітету у справах охорони державного кордону України або їх заступниками.

Подальше продовження строку ведення оперативно-розшукової справи, але не більш як до 18 місяців, може бути здійснено Міністром внутрішніх справ України, Головою Служби безпеки України, першим заступником Голови Державної податкової адміністрації України — начальником податкової міліції, а також Головою Державного комітету у справах охорони державного кордону України та начальником Управління державної охорони України.

Продовження строків ведення оперативно-розшукових справ щодо іноземців, які підозрюються у розвідувально-підривній діяльності проти України, понад 18 місяців здійснює Голова Служби безпеки України за погодженням з Генеральним прокурором України.

Обчислення строку ведення оперативно-розшукової справи починається з дня затвердження начальником відповідного органу або його заступником постанови про заведення справи та закінчується в день затвердження постанови про закриття оперативно-розшукової справи.

Обчислення строку може припинятися, якщо особа, щодо якої заведено оперативно-розшукову справу, тимчасово вибула за межі України або тяжко захворіла і можливість проводити щодо неї оперативно-розшукову діяльність відсутня.

Про припинення та поновлення обчислення строку ведення оперативно-розшукової справи виноситься мотивована постанова, яка затверджується начальником відповідного органу або його заступником.

Стаття 9^2. Закриття оперативно-розшукових справ

Оперативно-розшукова справа повинна бути закрита у разі:

1) розшуку особи, яка переховувалася від органів розслідування, суду, ухилялася від відбування кримінального покарання, а також особи, яка безвісно відсутня;

2) набрання законної сили вироком, постановою або ухвалою суду;

3) закриття кримінальної справи судом, прокурором, слідчим або органом дізнання;

4) завершення виконання розвідувальних, контррозвідувальних заходів або вичерпання можливостей для їх здійснення;

5) спростування у встановленому порядку матеріалів про злочинну діяльність особи;

6) виїзду особи на постійне місце проживання за межі України, якщо немає можливості проведення щодо неї оперативно-розшукових заходів;

7) невстановлення у передбачені цим Законом строки даних, що вказують на ознаки злочину в діях особи;

8) виявлення прокурором незаконно заведеної справи у разі виконання по ній оперативно-розшукових заходів;

9) смерті особи, щодо якої заведено оперативно-розшукову справу.

Про закриття оперативно-розшукової справи складається мотивована постанова, яку затверджує начальник відповідного органу або його заступник. Якщо у такій справі здійснювались оперативно-розшукові заходи за рішенням суду, повідомлення про її закриття надсилається до суду в тридобовий строк.

Строки зберігання закритих оперативно-розшукових справ встановлюються відповідно до законодавства України».

8. Статтю 14 викласти у такій редакції:

«Стаття 14. Нагляд за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності

Нагляд за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності здійснюється Генеральним прокурором України, його заступниками, прокурорами Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя і прирівняними до них прокурорами та їх заступниками, а також уповноваженими наказом Генерального прокурора України начальниками та прокурорами управлінь, відділів Генеральної прокуратури України та прокуратур Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя.

Прокурор в межах своєї компетенції:

1) безперешкодно входить в усі приміщення органів, які проводять оперативно-розшукову діяльність;

2) вимагає для перевірки розпорядження, інструкції, накази та інші акти щодо оперативно-розшукової діяльності, оперативно-розшукові справи, реєстраційні, облікові, звітні, статистичні, аналітичні документи та інші відомості щодо здійснення оперативно-розшукових заходів;

3) доручає керівникам відповідних органів проведення у підвідомчих їм підрозділах перевірок з метою усунення порушень закону;

4) дає письмові вказівки про проведення оперативно-розшукових заходів в інтересах кримінального судочинства, про розшук осіб, які безвісно відсутні;

5) дає згоду на продовження строку проведення оперативно-розшукової діяльності;

6) отримує пояснення щодо порушень вимог закону від посадових осіб органів, які проводять оперативно-розшукову діяльність;

7) перевіряє скарги на порушення законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, з ознайомленням у необхідних випадках з оперативно-розшуковими матеріалами;

8) скасовує незаконні постанови про заведення або закриття оперативно-розшукової справи, зупинення або поновлення оперативно-розшукової діяльності чи про інші рішення, що суперечать закону;

9) вживає заходів щодо усунення порушень законності під час проведення оперативно-розшукової діяльності і щодо притягнення винних до встановленої законом відповідальності;

10) опротестовує незаконну постанову суду про дозвіл або відмову на проведення оперативно-розшукових заходів. Принесення протесту зупиняє проведення оперативно-розшукових заходів, дозвіл на які дано судом».

9. У тексті Закону слова «Служба національної безпеки», «Управління охорони вищих посадових осіб України» у всіх відмінках замінити відповідно словами «Служба безпеки», «Управління державної охорони України» у відповідних відмінках.

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
18 січня 2001 року.
№ 2246-III.

Закон друкується з комп'ютерного набору ДІНАУ

Співочі голоси України

«Земля моя, ім'я твоє — Донбас»

(Початок на 1-й стор.)

У національному палаці «Україна» звітували майстри мистецтв та творчі колективи Донеччини. Краю, де, за вітальними словами віце-прем'єр-міністра Миколи Жулинського, квітує не лише трудове подвижництво, а й свято зберігають, шанують і примножують унікальні традиції і звичаї своєї багатонаціональної сім'ї-родини.

Тож «Скіфська сюїта» (частина четверта) Сергія Прокоф'єва, якою розпочався концерт, була цілком природною і виправданою. Цей всесвітньо відомий композитор і піаніст уродженець села Красне. А його твір, за визначенням фахівців, — одна з музичних характеристик Донеччини. Для декого з читачів, можливо, буде відкриттям, що автор шедеврів ліричних українських пісень «Дивлюсь я на небо», «Взяв би я бандуру» є поет-романтик Микола Петренко, життя якого почалося у місті Слов'янську. Список тих, кому Донбас подарував натхнення, може бути довгим і безкінечним.

Тематичне спрямування першого відділення концерту «Дух нашої родини» продовжили вперше виконана на столичній сцені хореографічно-поетична композиція «Дике поле», фрагмент з опери Бородіна «Князь Ігор», хореографічна картинка «Козацьке поле». А за ними на сцені була масштабна і яскрава етнографічна композиція «На весілля зібрався рід наш увесь». Неквапливо (чого бракувало в деяких попередніх звітах) і гідно мистецтво вірмен, греків, турків-месхетинців, росіян відтворили народні фольклорні колективи Донецька, Дніпродзержинська, сіл Семенівки і Васюківки, селища Сартани та інші. А згодом учасники концерту реквіємом «Наші незабутні втрати» (виконувався вперше) у постановці заслуженого працівника культури України Людмили Федотової до щему в серцях глядачів нагадали про втрати Великої Вітчизняної... Про втрати нинішні —начальник дільниці шахти «Краснолиманська» Ігор Касьянов авторською піснею «Чорне золото». Вона змусила залу вставанням віддати данину пам'яті загиблим шахтарям...

Глядачі то сумували й навіть плакали, то щиро раділи, сміялися, захоплювалися. Особливо у другому відділенні, тематична спрямованість якого — «Україна — країна надій». Тут виконували чудові хореографічні і пісенні композиції музичні і танцювальні колективи. Перерахувати всі не маємо змоги. Автор проекту Валерій Стасевич та автор сценарію і головний режисер-постановник концерту-звіту Євген Денисенко переконливо довели: Донеччина — справжня колиска мистецьких талантів.

А голова Донецької обласної ради та облдержадміністрації Віктор Янукович зізнався всім глядачам, що готувався до цієї події цілий рік і його хвилюванню немає меж...

Та нас, членів редакційного журі, звісно, особливо цікавили виступи вокалістів. Адже нам потрібно було саме серед них визначити кращий голос Донеччини — лауреата редакційного конкурсу. А їх, чудових вокалістів, на сцені було ціле суцвіття. Це солісти Донецького академічного державного театру опери та балету ім. А. Солов'яненка Галина Олексійчук, Анатолій Воронін, Іван Носик, обласної філармонії — Анатолій Юхнов, випускник місцевої консерваторії — Сергій Шеремет і студент цього закладу Євген Удовін. Кожен з них заслуговував стати лауреатом нашого конкурсу. На окрему розповідь на сторінках газети заслуговує й уже згадуваний вище Ігор Касьянов. Та все ж перевагу журі віддало юній Олесі Синяк, яка виконала «Сміються, плачуть солов'ї» О. Олеся і стала лауреатом нашого конкурсу «Голос України».

Олесі 15 років. Вона — учениця 69-ї Донецької школи

— Співати я почала, коли мені виповнилося чотири роки , — розповідає щаслива і схвильована Олеся. —Я співаю багато українських пісень з репертуару Ніни Матвієнко. Але ви не думайте, що я копіюю її. Ви ж чули?

Так, Лесенько!

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Митний соняшниковий «фарс»

В умовах, коли економічно розвинені країни ведуть жорстку боротьбу за розширення сировинних ринків і ринків збуту готової продукції, Україна є досить привабливим суб'єктом для підпорядкування цим глобальним інтересам.

То в чому тоді визначаються економічні інтереси України як держави, яка має перспективний і потужний потенціал аграрного сектора, сприятливі кліматичні умови і вигідне геополітичне розташування? Невже має задовольнитися статусом сировинного додатку, в руслі якого спрямовують її закордонні радники і консультанти?

Яскравим прикладом такої ідеології є безпрецедентна війна навколо введення вивізного (експортного) мита на насіння соняшнику. МВФ категорично наполягає на його скасуванні, уряд не менш категорично обіцяє цю вимогу виконати і лише Верховна Рада України, незважаючи на розмаїття політичних поглядів, перебуває у даному питанні на досить принциповій державницькій економічній позиції. Варто лише поглянути на отримані результати від дії експортного мита на основі даних офіційної статистики.

Виробництво олії за 1,5 року дії експортного мита зросло на 91 відсоток і досягло рівня 1990-91 років, виробництво маргарину і майонезу зросло вдвічі. Протягом усього цього періоду роздрібні ціни на олійножирову продукцію утримувались на стабільному рівні на тлі зростання цін на інші продовольчі товари.

Потреби внутрішнього ринку були повністю задоволені, експорт олії у 2000 році порівняно із 1999 роком збільшився у 3,3 разу.

Зникла необхідність імпорту в Україну олії, яку для забезпечення внутрішніх потреб у 1998 і 1999 рр. завозили, як завозять нині цукор-сирець. Погашено заборгованість у заробітній платі людям, що працюють на олійножирових комбінатах, яка сягала у 1998 році 3,8 млн. грн.

Лукавлять і ті можновладці, які кажуть, що від запровадження мита постраждали сільгосптоваровиробники.

Різниця між експортною ціною і ціною реалізації соняшнику сільгосптоваровиробниками у 1999 році становила 98 дол. США, у 2000-му — 60 дол. США. А серед експортерів сільгосптоваровиробники не значились. Рентабельність вирощування соняшнику у 1997—1998 рр. становила 19 і 21 відсоток, а у 1999—2000рр.—54,5 — 58,8 відсотка відповідно.

Соняшник є найрентабельнішою культурою серед інших технічних культур.

Надходження до держбюджету у 2000 році за рахунок виробництва олійножирової продукції становили понад 570 млн. грн., у т. ч. у соціальні фонди — 78 млн. грн., **зазначу, своїх, а не позичених** і це без урахування місцевих податків і зборів.

Валютна виручка від її експорту збільшилась до 267 млн. дол. США проти 130 млн. дол. США у 1999 році.

Враховуючи обов`язковий продаж Національному банку України 50 відсотків валютної виручки, його резерви поповнились на 133 млн. дол. США. Все це досягнуто за короткий термін завдяки більшому використанню переробних потужностей — з 30 до 60 відсотків і свідчить про колосальні можливості аграрного сектора економіки України.

Слід виділити ще один показник. Це різниця валютної виручки від експорту 1 т соняшнику і вироблених з цієї тонни олії і шроту.

У 2000 році вона становила 52 дол. США на тонну соняшнику на користь експорту продуктів переробки. А якщо до цього додати вартість переробки 1 т соняшнику і виробництва і реалізації олії, в т. ч. фасованої та маргарину, то це додатково щонайменше 38 дол./т. Це та додаткова додана вартість, яка формується в Україні, коли олійне насіння переробляється у своїй країні, і яка формує надходження до державного бюджету. На кожній експортованій тонні соняшнику держава втратила у 2000 році економічну вигоду — 90 дол. США.

На сьогодні суперечки навколо мита на соняшник нагадують фарс. Трейдери дуже швидко опанували нові канали вивозу соняшнику без сплати експортного мита за давальницькою схемою. На вивезений товар видається простий вексель. Продукція, вироблена із соняшнику за кордоном, в Україну не повертається. На заваді стоїть Закон України «Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції». Реально може ввозитися валютна виручка, кількість якої **має бути не менша,** ніж вартість вивезеного товару. А коли ця валютна виручка повертається в Україну і в якій кількості, запитання швидше риторичне, відповідь на яке досить складно знайти. А вивезли з України у 2000 році 833 тис. тонн насіння соняшнику, на чому втрачено економічну вигоду 75 млн. дол. США.

Хочеться сподіватись, що народні депутати України будуть послідовними у своїй позиції і перекриють давальницький канал вивезення сільгосппродукції. Чи не такою самою схемою користувались трейдери, вивозячи з України велику рогату худобу за наявності 50 відсотків експортного мита, залишаючи після себе спустошені, зруйновані ферми під прапором «лібералізації» аграрного ринку. Перекрити давальницький канал має право і уряд, але чомусь не поспішає.

Вода, повітря і продовольство є основними чинниками життєзабезпечення людей. Тому продовольчі ринки в усьому світі найврегульованіші. В економічно розвинених країнах вони захищені високими внутрішніми цінами на фоні високої заробітної плати. Заробітна плата і купівельна спроможність українця катастрофічно відрізняються від багатих сусідів, тому і мандрують наші земляки по усьому світу, щоб підвищити свою цю саму купівельну спроможність.

Реалізуючи програму «Реформи заради добробуту», треба завжди пам'ятати про тих, заради кого ці реформи здійснюються, і не тішитись, що ціни на окремі види продовольства у нас перевищують світові, адже розрахований науковцями прожитковий мінімум для пересічного українця для багатьох залишається недосяжною мрією.

Анатолій САВУС,
заслужений працівник промисловості України, кандидат технічних наук, голова правління ЗАТ «Пологівський олійноекстракційний завод».

«Газпромівки» — курка, що несе золоті яйця

До речі, щоквартально. І нестиме аж до березня 2007 року. Ці яйця золоті не тільки тому, що проценти виплачуються щотримісяці у валюті, а й тому, що «газпромівки» — облігації зовнішньої державної позики (ОЗДП) 1995 року — реструктуризований під 8,5 відсотка річних державний борг України перед Росією за газ. Отже, це зобов'язання держави з гарантованим погашенням і вчасною виплатою процентів.

Ігор НІКОЛЕНКО

Ноу-хау українського банку

Зрозуміло, що такий високодоходний актив не може не привернути увагу фінансистів. Свого часу Національний резервний банк (Росія) придбав велику кількість «газпромівок», використовуючи їх у своїх операціях. Надалі НРБ диверсифікував свої активи, продавши іншим російським та українським банкам частину ОЗДП. А ще НРБ поставив собі за мету створити на території України дочірній банк.

Утім, лише АКБ «Надра» пропонує «газпромівки» фізичним та юридичним особам — близько 15 відсотків свого пакета ОЗДП. І це перша можливість для вітчизняних інвесторів заробити на зовнішніх боргах держави. За оцінками фахівців, сертифікати прав АКБ «Надра» насамперед купують ті, хто зацікавлений у довгостроковому, гарантованому інвестуванні своїх коштів. Оскільки відомо: гроші, що лежать у панчохах, — не більше, аніж папір. У тому числі — іноземна валюта. Гроші лише тоді приносять користь, коли вони обертаються, інвестуються. Бо вони — кров економіки, а банки — кровеносні судини.

Миттєве зростання попиту на «газпромівки» перевершило сподівання експертів, що свідчить про потенційну готовність ринку сприймати вигідні банківські інновації. При цьому швидкість реакції має стати для банкірів своєрідним індикатором ефективності нових інструментів, рівня довіри клієнтів до тієї чи іншої фінансової установи.

Думка компетентної особи

Ігор Ніколенко, радник першого віце-прем'єра, директор фондової компанії «Центрінвест»:

— Банк «Надра» створив унікальний інструмент на фінансовому ринку: вперше фізичні особи можуть придбати облігації зовнішньої державної позики. Крім того, до «газпромівок» виявляють великий інтерес і підприємства, а саме: експортні та підприємства-велити. Я гадаю, це стане прикладом і для інших банків, які, використавши ноу-хау АКБ «Надра», зможуть виводити на ринок інші зовнішні зобов'язання держави, що перебувають в їхньому портфелі.

Сергій Литвин, директор фондової компанії «Укрнеттраст»:

— Українські банки готові приймати «газпромівки» як забезпечення кредитів. Сертифікати також можуть бути внесені у статутні фонди компаній та й самих банків. При цьому, з одного боку, інвестор розвиває свій бізнес, з другого — отримує доволі високий дохід. На жаль, законодавство не дає змоги вивести сертифікати прав АКБ «Надра» на «газпромівки» на вторинний ринок.

Інформація для роздумів

Сукупна вартість пакета «газпромівок» АКБ «Надра» — близько 9,1 мільйона гривень.
Дата випуску — 21 березня 1995 року.
Дата погашення — 21 вересня 2004-го та 21 березня 2007 року.
Процентна ставка — 8,5 відсотка річних.
Виплати за купонами — щоквартальні в доларах США.
Номінальна вартість сертифіката — 5000 дол. США.

Коментар фахівця

Віце-президент АКБ «Надра» Віталій Богданов:

— Перспектива придбати облігації зовнішньої позики на внутрішньому ринку викликає жвавий інтерес. Наші фахівці ретельно вивчили попит перед тим, як визначити розмір пакета «газпромівок» для клієнтів. Адже це не просто вигідний інструмент для довгострокового вкладення коштів, а насамперед можливість захистити їх від інфляції та фінансових ризиків банку, оскільки гарантом виплат за «газпромівками» виступає уряд, який свої зовнішні зобов'язання завжди вчасно і в повному обсязі виконує. Усі виплати, до речі, здійснюються у доларах США.

Окрім того, покупцям сертифіката права на «газпромівки» наш банк безкоштовно надає та обслуговує золоту кредитну картку Eurokard/Mastercard чи Visa.

Сертифікат прав на «газпромівки» — аж ніяк не останній новий продукт банку. Протягом 2001 року АКБ «Надра» запропонує своїм клієнтам й інші, не менш вигідні інструменти.

Водночас хочу зауважити: всі обов'язки щодо отримання щоквартальних виплат за купонами і остаточної виплати від Міністерства фінансів беруть на себе фахівці банку. До того ж клієнт у цьому разі обслуговується безкоштовно.

Що може бути краще за депозит?

Як відомо, частина наших громадян, аби вберегти кошти від інфляції, користуються вкладами на депозит. Однак, як зазначають фахівці фінансового ринку, котування валютних банківських депозитів на один рік вище півторарічних депозитів, що ускладнює вибір ефективного механізму довгострокового вкладення коштів. Понад те, процентні ставки за депозитами постійно зменшуються, чимало банків уже сьогодні пропонують валютні вкладення під 5 — 7 відсотків річних. Вони бачать тенденції розвитку ринку, тому намагаються не залучати надто дорогі ресурси.

З огляду на це, навіть найконсервативніші вкладники, які хоч трішки орієнтуються на фінансовому ринку, виявляють інтерес до купівлі іменних сертифікатів прав на «газпромівки». Адже «газпромівки» покривають «найвразливіші» критерії при виборі варіанта вкладення коштів — девальвація та гарантованість отримання. Не менш важливим для інвесторів є і те, що розмір валютної доходності в 8,5 відсотка фіксується упродовж усього періоду обігу облігацій.

Замість післямови

Власне, чому я взявся написати матеріал про «газпромівки»? Колись, ще у далекому 1995 році, дехто з моїх знайомих, хто займався дрібним бізнесом, придивлялися до цього інструменту. Тим паче що у нас не було куди вкладати заощаджені кошти. І от нещодавно зустрів одного після тривалої перерви. Дещо радісно схвильованим. І він похвалився мені: «Оце отримав проценти за «газпромівки» і йду придбати подарунок для дружини до Дня святого Валентина. Навіть не гадав, що так вдало вкладу свої заощадження».

Володимир ВОЛИНСЬКИЙ.

Фотофакт

Уперше за останні десять років сіверськодонецьке державне підприємство Об'єднання «Азот», яке в травні відзначатиме 50-річчя, почало нарощувати обсяги промислового виробництва.

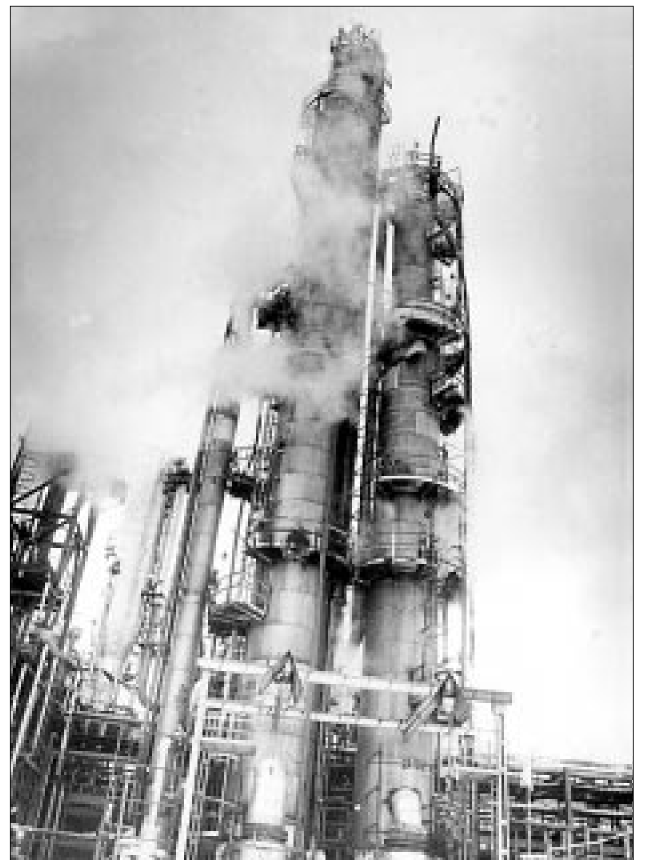
Фото Вадима ЛІСНОГО (Укрінформ).

Оголошення

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо боротьби з нелегальною міграцією

З метою удосконалення законодавства, спрямованого на боротьбу з нелегальною міграцією через державний кордон України, Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Кримінальному кодексі України:

1) доповнити Кодекс статтею 75^1 такого змісту

«Стаття 75^1. Незаконне переправлення осіб через державний кордон України

Організація незаконного переправлення осіб через державний кордон України або керівництво такими діями —

караються позбавленням волі на строк від двох до п'яти років або штрафом від трьохсот п'ятдесяти до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією засобів вчинення злочину.

Ті ж дії, вчинені повторно, або посадовою особою з використанням нею влади чи посадового становища, або за попереднім зговором групою осіб, —

караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років з конфіскацією майна і засобів вчинення злочину.

Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені організованою групою, —

караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з конфіскацією майна і засобів вчинення злочину»;

2) статтю 75 викласти в такій редакції:

«Стаття 75. Незаконне перетинання державного кордону України

Перетинання державного кордону України поза пунктами пропуску через державний кордон України або в пунктах пропуску через державний кордон України без встановлених документів чи дозволу відповідних державних органів, вчинене протягом року після накладення адміністративного стягнення за таке діяння, карається позбавленням волі на строк до трьох років, або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом від двохсот до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті ж дії, вчинені особою, раніше судимою за злочин, передбачений цією статтею, —

караються позбавленням волі на строк від двох до п'яти років з конфіскацією майна або без такої.

Чинність цієї статті не поширюється на випадки повернення в Україну громадян України, які незаконно перетнули державний кордон України, а так само прибуття в Україну іноземців чи осіб без громадянства для використання ними права на притулок або набуття статусу біженця, якщо вони в установлений законом термін звернулися до відповідних органів державної влади»;

3) частину другу статті 7^1 після слів і цифр «масові безпорядки (стаття 71)» доповнити словами і цифрами «незаконне переправлення осіб через державний кордон України при обтяжуючих обставинах (стаття 75^1 частини 2 і 3)»;

4) частину першу статті 186 після цифр та слів «70^1 (контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів)» доповнити цифрами та словами «75^1 частини 2 і 3 (незаконне переправлення осіб через державний кордон України при обтяжуючих обставинах)».

2. Частину першу статті 112 Кримінально-процесуального кодексу України після цифр «75» доповнити цифрами «75^1».

3. У Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122):

1) доповнити Кодекс статтею 204^1 такого змісту:

«Стаття 204^1. Незаконне перетинання державного кордону України

Перетинання державного кордону України поза пунктами пропуску через державний кордон України або в пунктах пропуску через державний кордон України без встановлених документів чи дозволу відповідних органів державної влади —

тягне за собою накладення штрафу від сорока до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням двадцяти процентів заробітку, або адміністративний арешт на строк до п'ятнадцяти діб.

Чинність цієї статті не поширюється на випадки повернення в Україну громадян України, які незаконно перетнули державний кордон України, а так само прибуття в Україну іноземців чи осіб без громадянства для використання ними права на притулок або набуття статусу біженця, якщо вони в установлений законом термін звернулися до відповідних органів державної влади»;

2) частину четверту статті 24 викласти у такій редакції:

«Законами України може бути передбачено адміністративне видворення за межі України іноземців і осіб без громадянства за вчинення адміністративних правопорушень, які грубо порушують правопорядок»;

3) статті 203, 204 викласти у такій редакції:

«Стаття 203. Порушення іноземцями та особами без громадянства правил перебування в Україні і транзитного проїзду через територію України

Порушення іноземцями та особами без громадянства правил перебування в Україні, тобто проживання без документів на право проживання в Україні, за недійсними документами, або документами, термін дії яких закінчився, або працевлаштування без відповідного дозволу на це, якщо необхідність такого дозволу передбачено законодавством України, або недодержання встановленого порядку реєстрації, або пересування і зміни місця проживання, або ухилення від виїзду з України після закінчення відповідного терміну перебування, а так само порушення правил транзитного проїзду через територію України —

тягнуть за собою накладення штрафу від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 204. Порушення порядку працевлаштування, надання житла, реєстрації, прописки або виписки іноземців та осіб без громадянства та оформлення для них документів

Порушення посадовими особами підприємств, установ і організацій, незалежно від форм власності, у тому числі іноземних суб'єктів господарської діяльності, що діють на території України, встановленого порядку працевлаштування іноземців та осіб без громадянства, надання їм житла, а також інші порушення, спрямовані на їх незаконну реєстрацію, прописку або виписку, оформлення документів на проживання, —

тягнуть за собою накладення штрафу від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»;

4) у статтях 205 і 206 слово «СРСР» замінити словом «Україна» у відповідних відмінках;

5) у статті 221 та частині першій статті 294 слово і цифри «статтями 208^1» замінити словом і цифрами «статтями 204^1, 208^1»;

6) у статті 222:

у частині першій цифри «203 — 206» замінити цифрами «203, 204, 205, 206»;

у пункті I частини другої цифри «204 — 206» замінити цифрами «203, 204, 205, 206»;

7) у абзаці «Прикордонних військ України (стаття 185^{10})» пункту 1 частини першої статті 255 слово і цифри «(стаття 185^{10})» замінити словом і цифрами «(статті 185^{10}, 204^1)».

4. Статтю 32 Закону України «Про правовий статус іноземців» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 23, ст. 161) викласти у такій редакції:

«Стаття 32. Видворення за межі України

Іноземець, який вчинив злочин або адміністративне правопорушення, після відбуття призначеного йому покарання чи виконання адміністративного стягнення може бути видворений за межі України. Рішення про видворення його за межі України після відбуття ним покарання чи виконання адміністративного стягнення приймається органом внутрішніх справ за місцем його перебування з наступним повідомленням протягом 24 годин прокурора про підстави прийняття такого рішення. За рішенням органу внутрішніх справ видворення іноземця за межі України може супроводжуватися забороною подальшого в'їзду в Україну строком до п'яти років. Строки заборони подальшого в'їзду в Україну обчислюються з дня винесення вказаного рішення. Порядок виконання рішення про заборону подальшого в'їзду в Україну визначається законодавством України.

Крім випадків, зазначених у частині першій цієї статті, іноземець може бути видворений за межі України за рішенням органів внутрішніх справ або Служби безпеки України з наступним повідомленням протягом 24 годин прокурора про підстави прийняття такого рішення, якщо дії іноземця грубо порушують законодавство про статус іноземців, або суперечать інтересам забезпечення безпеки України чи охорони громадського порядку, або коли це необхідно для охорони здоров'я, захисту прав і законних інтересів громадян України.

Іноземець зобов'язаний покинути територію України у термін, зазначений у рішенні про видворення, але не пізніше ніж через 30 днів після прийняття вказаного рішення. У разі прийняття рішення про видворення іноземця за межі України у нього негайно анулюється віза та вилучаються інші документи на право перебування в Україні. Іноземці, які ухиляються від виїзду, підлягають з санкції прокурора затриманню і видворенню у примусовому порядку. Затримання допускається лише на термін, необхідний для видворення.

Рішення органів внутрішніх справ або Служби безпеки України про видворення іноземця з України може бути оскаржено до суду. Оскарження зупиняє виконання рішення про видворення, крім випадків, коли необхідність негайного видворення зумовлена інтересами забезпечення безпеки України чи охорони громадського порядку.

Видворення іноземців здійснюється органами внутрішніх справ.

Іноземці, які підлягають видворенню, відшкодовують витрати, пов'язані з видворенням, у порядку, встановленому законом. Якщо зазначені іноземці не мають коштів для відшкодування витрат, пов'язаних з видворенням їх за межі України, видворення здійснюється за рахунок держави.

Фізичні або юридичні особи, які запрошували чи приймали цих іноземців, влаштовували їх незаконний в'їзд, проживання, працевлаштування, сприяли в ухиленні від виїзду після закінчення терміну перебування, в порядку, встановленому законом, відшкодовують витрати, завдані державі видворенням зазначених іноземців».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
18 січня 2001 року.
№2247-III.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Виправно-трудового кодексу України

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести до Виправно-трудового кодексу України такі зміни:

1. У статті 13 слова «колонії-поселення для осіб, які твердо стали на шлях виправлення» виключити.

2. У статті 16:

частину другу доповнити словами «а також особи, переведені в ці колонії в порядку, передбаченому статтею 46 цього Кодексу, з колоній загального, посиленого і суворого режиму»;

частину третю виключити.

3. Останнє речення частини другої статті 21 викласти у такій редакції: «У різних колоніях-поселеннях тримають засуджених, яких направлено відповідно до вироку суду в колонії-поселення для осіб, що вчинили злочини з необережності, та засуджених, яких направлено відповідно до вироку суду, чи переведено у порядку, передбаченому статтею 46 цього Кодексу, в колонії-поселення для осіб, що вчинили умисні злочини».

4. Друге речення частини другої статті 28 викласти у такій редакції: «Кореспонденція засуджених, а також посилки, передачі і бандеролі, що надходять на їх ім'я, підлягають перегляду».

5. Частини восьму і дев'яту статті 29 викласти у такій редакції:

«На загальному режимі засуджених тримають у загальних камерах, а на суворому режимі — в окремих камерах по дві особи. У необхідних випадках за мотивованою постановою начальника тюрми і за згодою прокурора засуджені можуть триматися в одиночних камерах.

Засуджені, яких тримають у тюрмі, користуються щоденною прогулянкою тривалістю одна година».

6. Абзац четвертий частини першої статті 38 викласти у такій редакції:

«у тюрмах — до п'ятдесяти процентів мінімального розміру заробітної плати».

7. У частині другій статті 39 слова «на загальному режимі» виключити.

8. Частину другу статті 41 викласти у такій редакції:

«Засудженим, які відбувають покарання у вигляді позбавлення волі в тюрмах, дозволяється одержувати протягом року дві посилки (передачі)».

9. У статті 43:

у частині першій слова «які відбувають покарання у виправно-трудових і виховно-трудових колоніях усіх видів режиму» виключити;

частину другу виключити.

10. Частину другу статті 44 після слова «адресовані» доповнити словами «Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини та».

11. В абзаці четвертому частини першої та абзаці першому частини другої статті 46 слова «для осіб, які твердо стали на шлях виправлення» замінити словами «для осіб, які вчинили умисні злочини».

12. У статті 59:

частину першу викласти у такій редакції:

«У виправно-трудових установах для засуджених, які не мають повної загальної середньої освіти, утворюються середні загальноосвітні школи. Засуджені, які відбувають покарання у виховно-трудових установах і навчаються в них, підручниками, зошитами та письмовим приладдям забезпечуються безкоштовно»;

частини другу і третю виключити.

13. Абзац одинадцятий частини першої статті 65 викласти у такій редакції:

«збільшення часу прогулянки засудженим, які перебувають у тюрмі, — до двох годин».

14. У статті 66:

частину четверту виключити;

у частині п'ятій слова «на загальному режимі» виключити.

15. У частинах першій і десятій статті 71 слова «начальник загону» замінити словами «начальник відділення соціально-психологічної служби».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
11 січня 2001 року.
№ 2214-III.

У номер

Київ

«П'ятірка», й медаліст — майбутній журналіст

В Інституті журналістики Київського університету ім. Т. Шевченка з наступного навчального року планують оголосити набір за новою спеціальністю: менеджмент масової комунікації, яка готуватиме фахівців з організації управління виробництвом. Про це повідомив директор Інституту журналістики професор Володимир Різун.

Інша новація — вносяться корективи і до вступних екзаменів. Їх стало три: українська мова і література (письмовий), українська мова та література (усний) та історія України (усний). Пільги для медалістів залишаються чинними. Якщо їм пощастить одержати на першому екзамені бажану оцінку «відмінно», вони не складатимуть подальших іспитів.

Черкаси

Гинуть у пожежах діти

Троє дітей: п'яти, чотирьох і двох років загинули у пожежі, що спалахнула від несправної грубки, у селі Ліщинівка Христинівського району, що на Черкащині. Мама малят зранку натопила у хаті і, залишивши дітей самих, пішла на роботу. Батько трьох братиків поїхав до Чехії на заробітки... Коли сусіди побачили пожежу і, вибивши вікна, проникли до хати, було вже пізно...

В області нині не працює більше половини дитячих дошкільних закладів. На селі всього 17 відсотків дітей відвідують садочки. Решта дошкільнят залишаються вдома під наглядом стар採еньких людей, або самі. Це призводить до страшних трагедій. Недавно у вогні загинуло двоє малят у Чорнобаївському районі, котрі сиділи дома без нагляду. З початку року в області сталося 165 пожеж, в яких постраждала 21 людина, *повідомляє наш власний кореспондент Лідія ТИТАРЕНКО.*

Херсон

Колиска могла стати могилою

Трохи не згоріли живими немовлята, які щойно з'явилися на світ у Херсонському пологовому будинку медсанчастини бавовнопрядильного комбінату.

Увагу чергового лікаря відділення новонароджених привернув якийсь дивний, незвичний тріск. У палату інтенсивної терапії, де виходжують недоношених і ослаблених малюків, доктор увійшла саме в ту мить, коли загорівся кисень. Електропроводка, що з'єднує життєзабезпечуючу апаратуру, диміла і плавилася. На щастя, жінка не розгубилася і, вихопивши з кювезів двох малюків, від'єднала апарати від живлення, стала кликати на допомогу.

Прибулі пожежники приборкали вогонь на третьому поверсі п'ятиповерхового приміщення, не дали йому розгулятися по коридорах і палатах, де перебували 16 новонароджених з мамами.

— Причину пожежі ще належить встановити експертам, та, скоріше за все, загоряння виникло через велике навантаження на мережу — в родильному будинку холодно, батареї ледь «живі», тому всюди ввімкнені електрообігрівачі. Мережа, розетки не витримують, — зазначив начальник управління пожежної охорони області полковник внутрішньої служби Мирон Буба, який прибув на місце пригоди.

А чергового лікаря Валентину Гузовську час представляти до нагороди — за мужність і відвагу, виявлені на пожежі, *повідомляє наш кореспондент Алла БРУСИЛОВА.*

Одеса

Поспимо... сидячи

Укотре підвищено ціни за користування постільною білизною в пасажирських поїздах Одеської залізниці. Відтепер доведеться сплачувати від 3,5 до 6 гривень — залежно від категорії потяга. Нововведення пояснюють подорожчанням енергоносіїв та підвищенням зарплати залізничникам. Перекладання власних витрат на клієнтів зіткнулося, однак, з непередбаченою обставиною: багато хто тепер воліє спати... сидячи. Або ж бере з собою в дорогу власну наволочку. Схоже, провідникам доведеться кудись ховати подушки в напірниках, що досі вільно лежали на полицях вагонів, аби пасажири задарма ними не користувалися, *повідомляє наш власний кореспондент Георгій ВОРОТНЮК.*

Фотофакт

У Сіверськодонецьку завершується спорудження одного з найбільших в Україні храмів — Святохристоріздвяного.

Фото Вадима ЛІСНОГО (Укрінформ).

Закон друкується з комп'ютерного набору ДІНАУ

Так чи ні ядерній енергетиці України?

Суспільство витрачає запас міцності української енергетики, що створювався відповідно до енергетичної стратегії минулого століття. Але експлуатація енергетичної спадщини без її розвитку в умовах економічної та енергетичної кризи не має перспективи.

Звичайно, для того, щоб не потрапити в можливу кризову пастку, в країнах, де турбуються про безпечне майбутнє, застосовують стратегічне планування. Його роль підвищується у разі необхідності виходу з кризи. Але, на жаль, в Україні з розробкою тривалої економічної та енергетичної стратегії поки що не поспішають. Між тим енергетична залежність України від зовнішніх поставок енергоресурсів (в основному російських) і далі збільшується. А це — пряма загроза державному суверенітету.

Тим часом у нинішніх кризових умовах системоутворюючу роль енергозабезпечення держави взяла на себе ядерна енергетика. За встановленої потужності до 25% в загальному балансі доля АЕС у виробництві електроенергії в 2000 р. становила понад 45%. Наведених обставин достатньо, щоб переконатися в політичній необхідності стратегічного розвитку ядерної енергетики. Дискусійними можуть бути лише принципи розвитку, які розглянемо далі.

Зазначимо, що введений у серпні 1990 р. мораторій на будівництво АЕС призвів до консервації ядерних енергоблоків із різним ступенем готовності на Запорізькій АЕС (ЗАЕС), Рівненській (РАЕС), Хмельницькій (ХмАЕС) і Південно-Українській (ПУАЕС). Лише після скасування мораторію у 1995 р. був добудований 6-й енергоблок на ЗАЕС, який разом з іншими заповнює провал у графіку покриття навантаження, що спричинений достроковим закриттям ЧАЕС. Тим часом тільки прямі збитки від мораторію оцінюються в розмірі до 6,4 млрд. дол. Зрозуміло, що непрямі збитки більш значні. Чи витримає ослаблена економіка подібні експерименти і надалі?

Справедливо зазначити, що тепер спостерігається зниження конкурентоспроможності ядерної енергетики. Але провідні експерти стверджують, що воно має тимчасовий характер. І, на їхню думку, ядерна енергетика у XXI столітті відіграватиме важливу роль у покритті потреб в електроенергії. Зокрема, на противагу європейській стагнації в розвитку має місце азійський прогрес ядерної енергетики (зокрема, в Росії, Китаї, Південній Кореї, Ірані, Японії, Тайвані, Індії, Пакистані). Та і США, Франція, Велика Британія, Південна Африка, інші країни не відмовляються від розвитку ядерної енергетики і забезпечують їй хоч і стриману, але стратегічну підтримку.

У цих складних кризових умовах особливо гостро відчувається брак енергетичної стратегії України. Ситуація укотре примушує замислитися про економічно і політично невигідне для майбуття суспільства зволікання з розробкою цього важливого державного документа. Відсутність формулювання прозорих пріоритетів енергетичної політики України у XXI столітті та розробка надійних механізмів її реалізації знижують і без того недостатній рівень енергетичної безпеки держави та ефективність енергокористування. Перехід до ринкової економіки не формує автоматично пріоритети енергетичної стратегії України. Це завдання має розв'язувати держава та неухильно проводити його в життя через збереження за собою стратегічних чинників керування.

Чи не відсутність енергетичної стратегії спонукала деякі європейські країни, всупереч підписаному меморандуму, відмовити Україні у виділенні коштів на добудову потужностей, які компенсують закриття ЧАЕС. Натомість пропонують кредитування розвитку вітрової енергетики. Згоден. Вона приваблює можливістю підвищення енергетичної безпеки, екологічною чистотою, доступністю джерела отримання, можливістю завантаження власного виробника тощо. Але дотримання інтенсивного підходу вимагає розвивати її не замість ядерної та традиційної енергетики, а за принципом взаємного доповнення різних джерел енергоорієнтації. До того ж цей напрям ще треба створювати, та й конкурентоспроможність вітрової енергетики поки що проблематична. Тому сама Німеччина і інші країни обмежилися стратегічними показниками сукупного розвитку поновлюваних та нетрадиційних джерел енергії до 2020 р. на рівні до 10% від загального обсягу.

Тож уже час визначитися, що доля ядерної енергетики України у формуванні енергоорієнтації на період до 2030 р. має бути більш прогнозованою. Для її закріплення в основу стратегії формування енергетичної політики поряд з іншими принципами треба покласти принцип орієнтації на власні енергоресурси, підвищення економічної та енергетичної безпеки країни, що в даній галузі має формувати пріоритети її конкурентоспроможності, безпеки довкілля та технологічного відтворення ядерного палива.

Для забезпечення реалістичності перспективи розвитку слід пов'язати з наступними даними рівнів виробітку електроенергії: 2010 р. — 225—230 млрд. кВт-год, 2020 р. — 250—260 млрд. кВт-год і в 2030 р. — 285 —300 млрд. кВт-год. Потужність всіх електростанцій до кінця прогнозованого терміну має становити не менш як 52—55 млн. кВт. Тобто в даний період електроенергетика України повинна досягти втраченого рівня 1990 р. На підставі наведених макропоказників вірогідні три варіанти стратегії розвитку енергетики України до 2030 р.

І варіант — існуючі АЕС виробляють свій проектний ресурс і виводяться з експлуатації, натомість ведеться будівництво ТЕС; II варіант передбачає збереження теперішнього рівня розвитку ядерної енергетики; III варіант передбачає покриття росту попиту на електроенергію за рахунок ядерної енергетики, але у взаємозв'язку з тепловими станціями, нетрадиційною енергетикою тощо. Не зупиняючись на деталізації кожного з варіантів, зазначимо, що їхню вартість відповідно оцінюють у 40 млрд. дол., 48,4 та 54,8 млрд. дол. Однак подальші техніко-економічні розрахунки показують, що найнижчі витрати притаманні III сценарію розвитку енергетики — 5,86 цента/кВт-год.

Роль ядерної енергетики ще більше зросте в зв'язку з майбутнім введенням у дію енергоблоків на Хмельницькій і Рівненській АЕС. Хоч для цього ще потрібно багато працювати. Крім добудови нових блоків, треба буде також розв'язувати питання майбутньої модернізації існуючих енергоблоків для продовження їхнього ресурсу. Але тепер, усупереч поширеним думкам щодо застарілості існуючих ядерних блоків, зазначимо, що переважну їх більшість введено в дію в другій половині 80-х років. І за світовими стандартами вони належать до нових. Це, звичайно, не означає, що з ними немає проблем. Природно, вони потребують якісного обслуговування та вчасної заміни обладнання, яке відпрацювало свій ресурс. Водночас за відносно невеликих затрат (приблизно 200 млн. дол. на блок) термін їх експлуатації можливо продовжити до 2020—30-х років. Для порівняння: будівництво одного нового блока потужністю мільйон кіловат коштує близько 2 млрд. дол. До того ж обладнання для модернізації енергоблоків випускатимуть переважно саме на українських підприємствах, що дасть серйозний потік замовлень і вітчизняному машинобудуванню.

Але розглянутий сценарій має істотний недолік. Річ у тім, що ядерна енергетика України, попри виняткову важливість, значні запаси урану, позбавлена власного ядерного палива. Тут монопольним постачальником також є Росія. Необхідність уникнення цієї залежності була визнана давно. Але хоча проблему організації виробництва з випуску ядерного палива для АЕС в Україні вперше було розглянуто Кабінетом Міністрів в 1993 році, вона знайшла своє відображення в Указі Президента України від 23.02.94 р. № 64/94 і Постанові Кабінету Міністрів від 12.04.95 р. № 267, в Національній енергетичній програмі України до 2010 р. (Розділ 5.10. Атомна енергетика, затверджена постановою Верховної Ради України від 15.05.96, №191/96), створення на території України власного неповного ЯПЦ чомусь усе ще гальмується. До речі, Південна Корея, яка також прийняла на початку 90-х років програму зі створення власного ядерного циклу, вже успішно її втілює. Між тим в 1994 році вона перебувала у значно гіршому становищі, ніж ми: у неї не було ані нашого рівня виробництва його елементів, ані кваліфікованих кадрів. Одначе саме ця країна зробила за ці роки потужний ривок, збудувавши власний завод з виробництва ТВЕЛів. І хоча він став недешево, близько 400 млн. дол., це забезпечило місцеві АЕС власним паливом.

Одна з причин зрозуміла. Поставку палива для АЕС України в 1994—1999 рр. здійснювали на компенсаційній основі за вивезену з території України ядерну зброю відповідно до Тристоронньої заяви президентів України, Росії і США від 14 січня 1994 р., а також на основі прямих договорів між АЕС, НАЕК «Енергоатом» Мінпаливенерго України й АТ «ТВЕЛ» (Росія). Сьогодні діючі атомні енергоблоки України забезпечують поставками ядерного палива з Росії за окрему плату. Так, АТ «Машзавод» (м. Електросталь) виготовляє ядерне паливо для двох блоків ВВЕР-440 РАЭС. АТ «Новосибірський завод хімконцентратів» (м. Новосибірськ) забезпечує ядерним паливом інші енергоблоки українських АЕС (6 блоків ЗАЕС, 3 блоки ПУАЕС, по одному блоку ХАЕС і РАЕС). Іншою причиною слід вважати міцне проросійське лобі існуючого порядку. Способом його подолання також є реалізація стратегії проведення ефективної енергетичної політики, що передбачає ліквідацію залежності від монопольного постачальника ядерного палива. А за умови нафтової та газової залежності від російського монопольного постачальника доцільність диверсифікованого підходу очевидна.

Міжнародний досвід також свідчить, що країни з розвиненою атомною енергетикою прагнуть зменшити закупівлю ядерного палива і його складових за рубежем за рахунок організації власного виробництва. Однак через складність проблеми і необхідність залучення великих капітальних вкладень розв'язати її вдалося тільки колишньому СРСР, а на сьогодні — Росії. Інші країни, зокрема, США, Франція, Велика Британія, купують природний уран; Японія, Німеччина, Швеція, Бельгія, Іспанія — природний уран, послуги з його конверсії і збагачення.

Поки що виготовлення ядерного палива заводами Росії для АЕС України здійснюється на основі кооперації з використанням матеріалів і комплектуючих виробів, які виготовляють не тільки в Росії, а й в Україні і Казахстані. Для цього Україна забезпечує поставки в Росію природного урану у вигляді закису-окису урану (до 30% від потреби), цирконієвого концентрату (100 %), карбіду бору (100%) і нержавіючих добавок (100%). АТ «Ульбінський металургійний завод» (м. Усть-Каменогорськ) здійснює конверсію (перетворення концентрату природного урану на газоподібну сполуку — гексафторид урану UF_6) і збагачення урану в діоксид урану та виготовляє з нього таблетки для ТВЕЛів і збірок (ТВЗ).

З огляду на викладене стратегія енергетичної політики України має підтримати Комплексну програму створення неповного ЯПЦ України, згідно з якою забезпечення українських АЕС ядерним паливом передбачено здійснювати на базі спільних підприємств, розміщених в Росії, Казахстані та Україні. У віддаленішій перспективі доцільне створення на території України підприємств з виробництва власного ядерного палива. Обсяги капітальних вкладень на виконання зазначеної програми створення неповного ЯПЦ в Україні наведено в таблиці.

Етапи Комплексної програми створення неповного ЯПЦ	2000—2005 рр		2006—2010 рр		Усього капітальних вкладень	
	абс.	%	абс.	%	абс.	%
1. Видобуток і переробка уранової руди	483.6	61.7	356.4	60.9	840.0	61.4
2. Виробництво гексафториду урану	—	—	70.5	12.0	70.5	5.1
3. Виробництво заготовок з цирконієвого сплаву	100.4	12.8	—	—	100.4	7.3
4. Виробництво цирконієвого прокату	35.6	4.5	—	—	35.6	2.6
5. Виробництво тепловиділяючих зборок	26.4	3.4	105.9	18.1	132.3	9.7
6. Наукове, конструкторсько-технологічне і проектне супроводження	137.6	17.6	52.6	9.0	190.2	13.9
Усього капітальних вкладень	783.6	100.0	585.4	100.0	1369.0	100.0

Термін окупності інвестицій у створення спільного підприємства за рахунок економії коштів при виробництві ядерного палива порівняно з витратами на купівлю ядерного палива за діючими цінами становитиме 1,8 року.

Треба зауважити, що джерела фінансування створення неповного ЯПЦ в Україні були визначені в згаданих раніше документах. До спеціально створеного Фонду ядерного паливного циклу (ФЯПЦ) мали надходити кошти від продажу електроенергії, виробленої з ядерного палива, отриманого в якості компенсації за вивіз в Росію атомної зброї. Одначе реально в цей фонд замість запланованих 800 млн. дол. надійшло (до кінця 1998 року) менш ніж 4,5 млн. грн. Остачу було оформлено як борг атомних станцій перед ФЯПЦ. У результаті наміри отримати в 2000 році першу українську ядерну паливну збірку так і залишилися на папері.

Уряд прийняв низку заходів з наповнення ФЯПЦ. Зокрема, постановою КМУ від 22.08.2000 р. №328-р прийнято рішення, що заборгованість компанії «Енергоатом» перед ФЯПЦ за використання в 1993—1999 роках компенсаційного ядерного палива переводиться «Енергоринку» шляхом видачі щомісячного перевідного векселя. Заборгованість пред ФЯПЦ передбачено погасити протягом трьох років. Одначе зрозуміло, якщо врахувати багатократну девальвацію гривні, реально вдасться повернути не більше п'ятої частини вихідних 800 млн. дол. Інакше кажучи, ФЯПЦ уже втратив понад 80% запланованих коштів.

Для виходу із становища, що склалося, тут мають бути використані і інші можливості. Наприклад, експорт електроенергії в Європу, який колись становив 30 млрд. кВт-год, а у 2000 р. — лише 2,4 млрд. кВт-год. Свого часу під час будівництва Хмельницької та Рівненської АЕС передбачалася можливість експорту електроенергії. А це означає додаткове отримання близько 300 млн. дол. щорічно. Окрім цього, є і другий позитивний момент —Україна заявить про себе як про реального учасника енергетичного ринку Європи, а західні споживачі отримають недорогу (близько 2,4 цента/кВт-год) електроенергію. Тут скажуть, що додаткові кошти на розвиток української енергетики можна отримати за рахунок помірної плати за транзит російської електроенергії. Але це питання навіть не проблематичне, тому що собівартість російської електроенергії нижча від української і вона легко витіснить її з ринку. Подальші наслідки передбачити неважко. І енергетична стратегія вже не знадобиться, бо закони заповнення вакууму категоричні: той, хто не хоче своєї стратегії, буде змушений виконувати чужу.

В Україні донині важко піддається розв'язанню і значно простіше завдання — збільшення видобутку уранової руди. Вже який рік затримується введення у дію Костянтинівського родовища уранових руд. Між тим тільки запасів його першої черги достатньо для того, щоб забезпечити ядерну енергетику України на п'ятдесят років власним ураном. Натомість мають місце ненові балачки про непотрібність видобування українського урану взагалі. Мотивується це тим, що за теперішньої собівартості урану на Східному ГЗК (м. Жовті Води) в 40—42 дол./кг російський уран, який постачають згідно з міждержавною угодою за ціною 18 дол./кг, поза конкуренцією. Хотілося б нагадати супротивникам розробки вітчизняного урану — в Росії власного видобутку не вистачить навіть для своїх АЕС. На її території тепер розробляється єдине родовище урану —в Забайкаллі.

Сумарні запаси розвіданих в Україні родовищ урану можуть забезпечити національну потребу в ядерному паливі більш як на сто років. Основні родовища урану за розташуванням утворюють дві групи — Кіровоградську (Северинівське, Центральне, Підгайцівське, Щорсівське і діюче Мічурінське) та Новокостянтинівську (Новокостянтинівське, Докучаєвське, Ліське і Партизанське). Родовища Новокостянтинівської групи представлені більш технологічними рудами з вищим вмістом урану. До того ж Новокостянтинівське родовище, яке знаходиться в центрі цієї групи, має запаси, що дорівнюють сумі запасів всіх інших родовищ. «Законверсійні запаси» через декілька років вичерпаються і тоді ціни на ринку урану різко виростуть. Це видно хоча б із розробленої нашими сусідами «Енергетичної стратегії на період до 2020 року». Згідно з нею запаси урану за ціною близько 40 дол./кг належать до дешевих, а до 80 дол./кг — «рентабельні для розробки».

Треба також відзначити ще одну стратегічну проблему розвитку ядерної енергетики в Україні. Сьогодні весь комплекс науково-технічної і проектно-конструкторської підтримки з супроводу й удосконалення ядерного палива знаходиться в Росії. Але в Україні є свої заклади, які спроможні виконати це завдання. Зокрема, Харківський науково-технічний центр з матеріалознавства ядерного палива, Жовтоводський науково-технічний центр (наукове, конструкторсько-технологічне супроводження процесів видобутку і переробки уранових руд і конструкторсько-технологічне супроводження створення та випуску ядерного палива), Державний трубний інститут (наукове та технологічне супроводження створення, випуску та експлуатації цирконієвого та нержавіючого прокату), УкрНДПРІ промислової технології (проектні, пошукові роботи та наукове супроводження технологічних процесів ЯПЦ від видобутку уранової руди до випуску ТВЗ), Науково-технічний центр проектування активних зон (у перспективі) — науково-технічне супроводження паливовикористання, проектування нових активних зон на основі удосконаленого й альтернативного ядерного палива тощо.

Тут корисно повчитися у наших найближчих сусідів, які обачливо зміцнюють свою енергетичну безпеку. Та сама Чехія, котра в кінці минулого року ввела в дію нову ядерну електростанцію в Темеліні, незважаючи на те, що встановлені на ній реактори радянської конструкції, з огляду на чинник диверсифікації віддала перевагу паливу США. Варто вивчити і досвід поводження з відпрацьованим паливом країн Центральної Європи — всі вони в короткі терміни розв'язали питання з його зберігання на своїй території. А ми вже понад шість років будуємо сховище на Запорізькій АЕС, сплачуючи тим часом щорічно росіянам 100 млн. дол. за його вивіз. Звичайно, існують і інші аспекти проблеми ядерної енергетики, на які треба зважати.

Виконання розглянутих стратегічних завдань сприятиме виведенню енергетики України з тривалої системної кризи та переходу до сталого розвитку економіки на благо її народу. Але для цього передусім потрібна політична воля формування стратегічного мислення та активні і послідовні дії влади для її практичного втілення.

Олександр ГУДИМА,
голова Комітету Верховної Ради України
з питань паливно-енергетичного комплексу,
ядерної політики та ядерної безпеки.

Варто вивчити і досвід поводження з відпрацьованим паливом країн Центральної Європи

За законами бізнесу та добра

живе провідне машинобудівне підприємство України

На Ясиноватському машинобудівному заводі Зінаїда Ігнатівна Плахотна працювала 23 роки. Пішла на заслужений відпочинок, аж раптом покликали назад: мовляв, на господвір'ї потрібні різноробочі, є змога отримувати надбавку до пенсії. Запрошенні Зінаїда Ігнатівна згадує: у її роки заробіток знайти непросто. І ось, через шість років, вона знову на підприємстві. Але як тут усе змінилося! «Ми, як за кордоном», — захоплено сказала пенсіонерка. За кордоном, чесно зізнатися, вона не була ніколи, але такої чистоти й порядку на батьківщині за все життя зустрічати не доводилося.

Юля Грузан була дояркою в сусідньому колгоспі, коли грянула земельна реформа. Господарство розпалося, а ферма, що приносила самі лише збитки, стала нікому не потрібна. Коли б не нещастя, не було б і щастя: тепер дівчина працює дояркою на... машинобудівному заводі. Так-так, не дивуйтеся: віднедавна ясиноватські машинобудівники почали серйозно займатися сільським господарством. Перші Юлині враження: не може бути! Щоб кормів було вдосталь, корови не ревіли від голоду, а гроші платили двічі на місяць точно за графіком. Тепер вона знає: так буває. Точніше, так має бути. Скрізь.

Дворняга Жулька потрапила сюди місяць тому. Тремтяча й недовірлива, вона не відходила від миски, що смачно пахла, і все заглядала в очі цим людям, немов запитуючи: «Адже ви не проженете мене, правда?» Потім і зовсім почалися дива. Новеньку викупали у справжній ванні й зробили щеплення. А коли її помістили до цієї чудової синьої будки, утепленої зсередини, і зшили модну синю попонку, Жулька остаточно переконалася: її бродяче й голодне життя тепер уже точно закінчилося.

«Підглянути» такі сюжети під час приїзду у ВАТ «Ясиноватський машинобудівний завод» було неважко. Такі дрібниці — ознаки підприємства, що успішно працює, де не буває дрібниць.

Торік Ясиноватський машинобудівний завод домігся найкращих у галузі результатів. Показник продуктивності праці тут найвищий: 37 тисяч гривень на одного працівника. Балансовий прибуток становив 17 тисяч гривень на одного працюючого, а приріст виробництва продукції — 55 відсотків. Та й за підсумками десяти місяців 2000 року завод посів перше місце в конкурсі з безпеки праці серед підприємств Донецька. А за кількістю освоєної останнім часом нової техніки випереджає багато споріднених підприємств не тільки України, а й зарубіжжя.

Основна «спеціальність» підприємства — шахтне машинобудування. Досвід передових вугільних підприємств давно довів: без сучасної техніки ні швидкісна проходка, ні рекордний видобуток неможливі. Прохідницькі комбайни, що їх виготовляють сьогодні в цехах Ясиноватського машинобудівного заводу, — справді останнє слово інженерної думки. Кілька років тому ясиноватські машинобудівники здивували машиною з багатообіцяючими можливостями КСП-32. Потім витіснили з українського (та й не тільки) ринку російські комбайни ГПКС, запропонувавши сучасну заміну — КСП-21 і КСП-22. Зваживши на побажання вугільників, почали виготовляти КСП-32 з подовженою стрілою. А наприкінці минулого року шахта «Червоноармійська-Західна № 1» замовила «ясиноватцям» важку машину КСП-42.

— І скільки часу знадобиться на виконання замовлення? — цікавлюся у голови правління ВАТ — директора Ясиноватського машинобудівного заводу **Віктора ТРУБЧАНІНА**.

— Щонайбільше місяців вісім, — переконаний Віктор Іванович. — Уже підготовлено і передається в цехи технічна документація. Якщо раніше на створення нової машини відводили п'ять років, то тепер ми скоротили цей термін у сім—десять разів. Працюємо так, щоб задовольнити всі побажання замовників. Не тупцюємо на місці й постійно вдосконалюємося. Наша продукція впевнено завоювала ринки Казахстану, Білорусі, Словенії, Угорщини, Ірану, почала підкоряти російський ринок, поступово витісняючи продукцію Копейського машинобудівного заводу. До того ж ми продаємо за кордон не сировину, як більшість українських підприємств, а найскладнішу техніку.

Міцність ділових зв'язків дає змогу впевнено почуватися всьому колективу машинобудівників. «Я тут багато років працюю і не знаю, що таке затримка зарплати», — зізналася мені начальник господвір'я Тетяна Батура. Середній заробіток на заводі — близько 400 гривень, у кваліфікованих робітників — до тисячі гривень. Гроші виплачують, як і належить, двічі на місяць.

— Не платити зарплати — аморально, — вважає директор. — Як можна дивитися своїм працівникам у вічі? Адже це міра моєї відповідальності перед людьми, яких я прийняв на роботу.

Не так давно підприємство освоїло ще одну сферу діяльності — сільське господарство і торгівлю сільгосппродуктами. Невгамовний Віктор Трубчанін довів, що не тільки торгівля, а й аграрне виробництво не може бути збитковим, якщо за нього правильно взятися. Корови на заводській фермі сьогодні дають у середньому 15 літрів молока, а ціни на продукти у фірмових магазинах машинобудівників нижчі, аніж будь-де в місті. Буханець найсмачнішого хліба власної випічки коштує 95 копійок. Секретів жодних: щонайменше штату, своє борошно та традиційні рецепти без будь-яких штучних домішок.

«Бізнес наче їзда на велосипеді, — любить повторювати директор підприємства. — Поки крутиш педалі, ти їдеш». Але робота провідного машинобудівного підприємства України — більше, ніж звичайний бізнес. Це ще й приклад великодушності сильного у ставленні до беззахисних і слабких. Річ у тім, що на території підприємства знайшли свій дім понад 400 собак, підібраних у Ясиноватій та на околицях. Ідею дати притулок бездомним тваринам директор висловив кілька років тому: боляче було дивитися на братів наших менших, що день у день чекали на подачку.

Жучка, Ірма, Маша, Валера, Мухтар, Рейні, Ніка, Шеррі, Агат, Діна... У кожного — своя вдача, свої звички і своя історія. І в усіх — зі щасливим кінцем. Для догляду за чотириногими в штаті заводу — п'ятнадцять кінологів, ветеринарний лікар і фельдшер, а також два кухарі, які двічі на день готують повноцінну їжу не тільки для заводських улюбленців, а й для бездомних «друзів людини», що збираються в різних точках міста. Кажуть, усі довколишні собаки зустрічають директорський автомобіль радісним гавкотом...

18 лютого Віктору Івановичу Трубчаніну виповнилося 60 років. Незвичайний, вольовий, далекоглядний керівник — це він. А ще — добрий покровитель тих, хто в наш час не в змозі захистити себе сам. Газета «Голос України» приєднується до поздоровлень, що лунають у ці дні, і зичить Віктору Івановичу енергії і сил здійснити задумане, надійних однодумців та сприятливої економічної «погоди» для керованого ним підприємства. Підприємства, де панують культ роботи і доброти.

Ліна КУЩ.

На знімку: Віктор Іванович Трубчанін.

Енергетика сучасності — тепло без газу і мазуту

З приходом довгоочікуваної весни і закінченням опалювального сезону майже у всіх мешканців України залишаються проблеми с теплопостачанням. Гаряча вода у наших оселях — рідкість. А ще її потребують підприємства, лікувальні та оздоровчі заклади, дитсадки та школи. Відразу приходиш до думки: якнайшвидше переходити до запровадження автономних систем теплопостачання. Останнім часом особливу популярність у вітчизняних користувачів здобули гідродинамічні нагрівачі ТЕК —вдала розробка українських вчених. Нагрівач монтується до наявної системи опалення та гарячого водопостачання лише за декілька годин. До того ж для використання ТЕКів не потрібні дозволи відповідних контролюючих органів, а також відсутні витрати на проекти та спеціальні підготовчі роботи.

Така «система швидкого реагування» створена і з успіхом діє та опалює кілька сотень цивільних та промислових об'єктів на території нашої країни. Про це читачі могли дізнатися після багатьох публікацій в центральній пресі. Ці установки використовують енергію співударяння струменів рідини в спеціальному пристрої. Звідси й назва — гідродинамічні нагрівачі. Їх винахідники і виробники — науково-виробниче підприємство «ТЕКМАШ» і «Інститут ТЕКМАШ» добре відомі не тільки в Україні, а й далеко за її межами завдяки тому, що тепло та гаряча вода потрібні всім. У короткій співбесіді автор ідеї і керівник програми Сергій Осипенко наголосив, що «ТЕКМАШ» — це не тільки назва, а й стиль життя, який базується на сучасних досягненнях гідромеханіки та на виконанні власних зобов'язань. А вони аж ніяк не прості: трирічне гарантійне обслуговування, поставка та монтаж устаткування в одноденний термін, безкоштовні теплотехнічні розрахунки та багато іншого. Зміст при цьому один — максимум зручностей для замовника. Безумовно, є й своя користь — вдячний клієнт приведе багатьох інших, тому в «ТЕКМАШу» є майбутнє.

Політика фірми принесла позитивні результати — у кожному наступному опалювальному сезоні кількість замовників збільшується вдвічі, при цьому перші ТЕКи, встановлені п'ять років тому, продовжують успішно працювати.

На жаль, повинні відзначити, що в пресі періодично з'являються статті з назвою на кшталт «Холодна вода зігріє чайник», в яких доводиться, що завдяки явищу кавітації відбувається «холодний синтез води», при якому ккд нагрівачів значно вище 100%. Згідно із твердженням авторів, ці «диво-установки» ледь не задарма обігріють всю Україну, а також і суміжні держави.

Усім відомо, що наука ще не створила «перпетуум мобіле», а тим більше «домашнього ядерного реактора». Простий аналіз чергової новинки зайвий раз підтверджує її нереальність.

Вважаємо, що завданням сучасної енергетики є створення надійних опалювальних систем, ефективне використання кожної виробленої калорії тепла. У цьому напрямі гідродинамічні нагрівачі добре себе зарекомендували. ТЕКи дають можливість нагромаджувати вночі гарячу воду в теплоізольованих ємностях, а вдень розподіляти її в систему гарячого водопостачання й опалення. Це вигідно завдяки використанню пільгового нічного тарифу на електроенергію, що в кілька разів дешевше від денного.

Ще одним напрямом застосування ТЕКів є пастеризація рідких харчових речовин — молока, соків і вин з одночасною гомогенізацією. Його головними перевагами є висока економічність, автономність та простота в обслуговуванні. Зважаючи на складну економічну ситуацію в молочній промисловості, і насамперед через зменшення виробництва молока, використання ТЕКів стає в цьому разі найактуальнішим. Тут з'являється можливість пастеризувати молоко без застосування котелень та іншого коштовного обладнання, навіть на невеличких фермах. А після теплової обробки молока використовувати нагрівач для миття та пропарки технологічного обладнання, гарячого водопостачання для побутових потреб, а за необхідності додатково задіяти в опаленні приміщень вночі. Нагрівач є незамінним у використанні в обігових системах теплопостачання для нагрівання різноманітних хімічних розчинів, забрудненої води, нафтопродуктів тощо. Це дає можливість застосовувати їх у технологічних процесах миття деталей, гальванічному виробництві, залізничному транспорті та автомийках. Досвід п'ятирічної експлуатації ТЕКів засвідчує цілковиту відсутність електрохімічної корозії в системах трубопроводів, яка обов'язково з'являється під час використання електрокотлів і призводить до швидкого руйнування останніх.

У разі вашої зацікавленості, звертайтеся до нас та наших представництв у регіонах. Широко розвинена мережа сервісних центрів дає змогу професійно виконувати обслуговування клієнтів та забезпечує виконання наших гарантійних зобов'язань. Адреса НВП «Інститут ТЕКМАШ»: **м. Херсон, вул. Перекопська, 175, тел.: (0552) 51-19-81, 51-70-44.**

Телефони наших представництв:

Запоріжжя (0612) 43-07-92,
Вінниця (0432) 35-26-71,
Кривий Ріг (0564) 71-12-81,
Донецьк (062) 337-67-77; 338-40-36,
Львів (0322) 64-99-13,
Дніпропетровськ (0562) 34-14-46,
Харків (0572) 37-56-55.

Світлим рядком

Суджу про людей за справами

У вашій газеті читаю про добрі справи депутатів різних рівнів. Але сьогодні хочу розповісти не про депутата, а про заступника голови Рівненської облдержадміністрації Анатолія Юхименка — керівника молодої генерації, котрому притаманні компетентність, виваженість у прийнятті рішень, вміння тримати слово перед людьми. Ці його риси спостерігав і під час підготовки до святкування 850-річчя нашого міста. За сприяння Анатолія Олексійовича наше старовинне місто стало молодше, ошатніше, особливо його історично-культурна частина, впорядкувалося, відтворено в первинному вигляді історико-краєзнавчий музей.

У доробок добрих справ А. Юхименка корчани справедливо занесли будівництво станції знезалізнення води і, звичайно, будівництво за рекордно короткий термін майже 28 кілометрів газопроводу до нашого міста.

Чимало зробив цей керівник і для поліпшення роботи Корецького цукрового заводу — одного з основних підприємств у районі, яке дає роботу багатьом корчанам. Тут не лише торік мали кращі показники проти 1999 року, знизили собівартість виробництва цукру та переробки сировини, а й розрахувалися з усіма здавачами цукрових буряків, ліквідували заборгованість у зарплаті цукропереробникам.

Сьогодні багато «шишок» дістається керівникам. Але я, як людина старшого віку, якій всього довелося побачити на своєму віку, не люблю поспішних оцінок, а суджу про них за конкретними справами, їх ставленням до людей. І в цьому Анатолій Юхименко (знаю, що зі мною погодиться багато мешканців Корецького району) заслуговує лише слів вдячності. Одне слово, людина на своєму місці.

Микола ЄВТУШЕНКО,
ветеран війни і праці.

Корець
Рівненської області.

Вниманию акционеров
«ОАО НИКОПОЛЬСКИЙ ХЛЕБОКОМБИНАТ!»

Правление ОАО «Никопольский хлебокомбинат» сообщает, что 10 апреля 2001 года в 12.00 по адресу: г. Никополь, ул. Шевченко, 223, КП «Премьера» состоится общее собрание акционеров.

Повестка дня:

1. Отчет председателя правления и результатах финансово-хозяйственной деятельности за 2000 год.
2. Отчет председателя ревизионной комиссии.
3. О выполнении плана распределения прибыли за 2000 год.
4. Утверждение плановых размеров производственных и непроизводственных расходов на 2001 год.

Регистрация участников собрания с 10.00 до 11.00.

Акционеры обязаны иметь при себе документ, удостоверяющий личность для уполномоченных лиц —доверенности, оформленные в соответствии с действующим законодательством.

Справки можно получить по адресу:

Днепропетровская область, г. Никополь, ул. Первомайская, 22/1, тел. (8 05662) 1-15-71, 1-11-72.

Правление ОАО «Никопольский хлебокомбинат».

Правління АТ «Київський» будинок побуту «Столичний» повідомляє про проведення річних загальних зборів, які відбудуться 13 квітня 2001 року о 15.00 за адресою: вул. Комінтерну, 28, 6-й поверх, актовий зал.

Порядок денний:

1. Звіт Правління про фінансово-господарську діяльність АТ за 2000 р.
2. Звіт та висновки ревізійної комісії АТ.
3. Звіт Спостережної Ради АТ.
4. Затердження річних результатів діяльності та звіту і висновків ревізійної комісії.
5. Затвердження порядку розподілу прибутку, строку та порядку виплати дивідендів.

Початок реєстрації акціонерів о 12.00.

Контактні телефони: 244-07-33, 224-06-50.

ВСЕУКРАЇНСЬКА WEB - ОЛІМПІАДА СТАРШОКЛАСНИКІВ

МАТЕМАТИКА
ОСНОВИ ЕКОНОМІКИ
ІСТОРІЯ УКРАЇНИ
ІНФОРМАТИКА
ОСНОВИ ПРАВА
ІНОЗЕМНІ МОВИ

Конкурсні завдання в мережі Інтернет
www.nam.kiev.ua

Переможцям - цінні призи
e-mail: office@nam.kiev.ua

Правління ВАТ «АТП-3»

повідомляє про загальні збори акціонерів, які відбудуться 10 квітня 2001 року о 16 годині за адресою: м. Київ-115, вул. Святошинська,34.

Реєстрація проводиться 10.04.2001 року з 15.00.

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати фінансово господарської діяльності товариства у 2000 році та основні напрями діяльності на 2001 рік.
2. Звіт ревізійної комісії про фінансово-господарську діяльність товариства.
3. Звіт спостережної ради.
4. Затвердження річного звіту за 2000 рік, звіту спостережної ради і ревізійної комісії товариства.
5. Різне.

Правління Закритого акціонерного товариства «Цукорімпекс»

повідомляє про скликання Загальних зборів Засновників ЗАТ «Цукорімпекс», що відбудуться 6 квітня 2001 року об 11.00 за адресою: м. Київ, вул. Б. Грінченка, 1, кім. 316.

Порядок денний:

1. Звіт Правління про результати фінансово-господарської діяльності за 2000 р.
2. Звіт Ревізійної комісії.
3. Затвердження балансу ЗАТ «Цукорімпекс» за 2000 р.
4. Про використання прибутку за 2000 р.
5. Про формування Статутного фонду.
6. Напрями діяльності ЗАТ «Цукорімпекс» в 2001 році.

Контактний телефон: 228-11-37.

В объявлении **ЗАО Муниципальная продовольственная корпорация «Наталка»** напечатанном в газете № 21 (2521) от 3.02.2001 г., юридический адрес надо читать: «г. Одесса, ул. Гоголя,7, кв.1».

Арбітражним судом Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а) по справі № Б24/99-00 30.01.2001 р. спецколгосп «Прогрес» (53500, Дніпропетровська обл., Томаківський район, смт. Томаківка, вул. Комсомольська, буд. 1, р/р 26008315038001 в Томаківському безбалансовому відокремленому відділенні ОПЕРО Дніпропетровської дирекції банку «Україна», МФО 305103, код ЄДРПОУ 05538508) визнано банкрутом і відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором призначено Міхайліді Павла Миколайовича, ліцензія арбітражного керуючого № 000151 (50000, м. Кривий Ріг, вул. К. Лібкнехта, буд. 7) ***тел./факс: (0564) 28-39-61.***

Мале державне підприємство
«Інспекція та діагностика промислових споруд» (скорочена назва МДП «Індпром») ідентифікаційний код № 14283622, св. № 01516 від 19.06.1996 р. перереєструється у зв'язку з перетворенням у товариство з обмеженою відповідальністю **«Індпром».**

Міністерство Економіки України — *Агентство з питань банкрутства*

Регіональний економіко-правовий центр з питань банкрутства

постійно проводить набір слухачів за фахом:

АРБІТРАЖНИЙ КЕРУЮЧИЙ
(розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор)
Вартість 2000 грн.

Акредитовані випускники нашого центру мають право на укладання договорів з Агентством з питань банкрутства

ПОСЛУГИ АРБІТРАЖНОГО КЕРУЮЧОГО ПО СПРАВАХ З БАНКРУТСТВА

Адреса центру: 01006, м. Київ, вул. П. Любченка, 15, к. 515, 517, 519
Довідки за телефонами:
(044) 261-14-95, 261-14-98, 456-70-71, 244-57-03
e-mail:information@BankruptcyAgency.kiev.ua

Арбитражный суд Донецкой области (83048, г. Донецк, ул. Артема, 157) по заявлению должника возбудил дело № 33/2Б о банкротстве АОЗТ «МПО «Экскавация» и открытии процедуры санации должника (код ОКПО 01241378, юридический адрес: 86130, Донецкая область, г. Макеевка, ул. Грибиниченко, 1; р/с 26009301525111 в ЦГО АК ПИБ г. Макеевки).

Акционерами предприятия являются физические лица.

Номер свидетельства о государственной регистрации 01241378.

Управляющим санацией назначен Председатель Правления должника Браславский Е. М.

Распорядитель имущества — арбитражный управляющий Любач В. В., лицензия № 013.

Заявления санаторов и требования кредиторов принимаются в течение одного месяца со дня опубликования объявления.

До уваги акціонерів ВАТ АК «Київреконструкція»

Правління відкритого акціонерного товариства «Акціонерна компанія «Київреконструкція» *повідомляє* про скликання загальних зборів акціонерів, які відбудуться 18 квітня 2001 року о 13.00 в актовому залі профтехучилища № 18 в місті Києві по вул. Урицького,36.

Реєстрація учасників зборів з 10.00.

Учасникам зборів при собі мати паспорт, а представникам також доручення засвідчені відповідно з чинним законодавством.

Порядок денний:

1. Звіт Правління про результати діяльності ВАТ АК «Київреконструкція», його дочірніх підприємств за 2000 рік та його затвердження. Визначення і затвердження основних напрямів діяльності на 2001 рік.
2. Звіт Спостережної Ради та його затвердження.
3. Звіт Ревізійної комісії та його затвердження.
4. Затвердження розподілу прибутку за підсумками діяльності та розміру виплати дивідендів за 2000 рік, порядку розподілу прибутку ВАТ в 2001 році.
5. Вибори Голови та членів Правління Товариства.
6. Вибори Голови та членів Спостережної Ради.
7. Вибори Голови та членів Ревізійної комісії.
8. Внесення змін і доповнень до Статуту Товариства, Статутів дочірніх підприємств та внутрішніх нормативних актів Товариства.

Телефони для довідок: 227-52-47; 227-54-48; код Києва — 044.

Довідкова інформація:

1. Згідно з протоколом правління № 30 від 26.12.2000 р. в зв'язку зі смертю голови правління Клена Анатолія Михайловича виконання обов'язків голови правління покладено на Монтага Сергія Сергійовича до проведення загальних зборів акціонерів.
2. Провадиться виплата дивідендів за 1999 рік реєстратором ТОВ СФ «Регістр» за адресою: 01601, м. Київ-601, МСП, вул. Горького,5. Тел.: **(044) 227-52-47, 227-54-48.**

Правління відкритого акціонерного товариства «Акціонерна компанія «Київреконструкція».

Правління ЗАТ «ЕПОС»

повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 3 квітня 2001 року о 15 годині за адресою: м. Київ, вул. Глибочицька,28.

Порядок денний:

1. Звіт правління про підсумки господарсько-фінансової діяльності акціонерного товариства за 2000 рік, визначення напрямів діяльності на 2001 рік.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Затвердження звіту та балансу товариства.
4. Звіт про використання прибутку за 2000 рік та термін виплати дивідендів.
5. Внесення змін та доповнень до Статуту.
6. Перевибори керівників підприємства.
7. Різне.

Реєстрація з 14 год.

Мати при собі документ, що засвідчує особу (паспорт).

Товариство з обмеженою відповідальністю **«НетБрідж Україна» «NetBridge Ukraine»** (код ЄДРПОУ 31027897), зареєстроване Печерською районною державною адміністрацією міста Києва, повідомляє про свою ліквідацію. Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців з дня публікації оголошення. **Тел.: (044) 245-45-22.**

Дочірнє Підприємство з іноземними інвестиціями **«Чорноземна цукрова компанія»** (ідентифікаційний код 25194525), зареєстроване Печерською районною державною адміністрацією міста Києва, повідомляє про свою ліквідацію. Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців з дня публікації оголошення. **Тел.: (044) 245-45-22.**

Арбітражний суд Харківської обл. (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8-й під'їзд) порушив справу № Б-15305/2-30 про банкрутство ТзОВ «Незалежність (61036, м. Харків, вул. О. Матросова, 20), код ЄДРПОУ 30360017, п/р 260063011291 у Основ'янській філії м. Харкова, АКБ «Укрсоцбанк», МФО 351889.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Чобота О. А. (ліцензія № 052 від 06.09.2000 р., 61003, м. Харків, вул. Університетська, 8/10, тел. 23-05-88).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Оголошення про відкриті торги (тендер)

ДВАТ «Шахта ім. С. М. Кірова» (86193, м. Макіївка, п/в Свердлово, Донецької області)

Голова тендерного комітету директор шахти Бердянський О. В., тел.3-48-71.

Оголошує про відкриті торги (тендер) на постачання: комбайн 1К101У з ріжучею Р96М.

Тендерну документацію необхідно отримати: шахта ім. С. М. Кірова.

Торги будуть проводитися із застосуванням процедури: відкритих торгів (тендер).

Місце подання тендерних пропозицій у письмовому вигляді ДВАТ «Шахта ім. С. М. Кірова».

Термін подання — до 9.03.2001 р. місце розкриття тендерних пропозицій — ДВАТ «Шахта ім. С. М. Кірова».

Термін розкриття — 9.03.2001 р.

Ухвалою Арбітражного суду Кіровоградської області (справа № 02-1/345/3-22) 13.02.2001 року порушена справа про банкрутство Маловисківського спиртового заводу (адреса: Кіровоградська область, м. Мала Виска, вул. Промислова,1, інд. код 00374982, поточний рахунок 26002301370338 в Кіровоградському Центральному відділенні Українського акціонерного комерційного промислово-інвестиційного банку, МФО 323301). Вимоги кредиторів та пропозиції санаторів приймаються у місячний термін із дня опублікування цієї об'яви. Арбітражним керуючим призначено Заболотного Геннадія Вадимовича. ***Телефон: (0522) 220-443.***

Редактор номера Віталій СУДДЯ.

Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 120041.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України».

Зам. 0311032.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Засновник і видавець — Верховна Рада України

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції:
03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 446-91-37, 441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
Internet: http://uamedia.visti.net/golos